

2017.

3E PROJEKTI d.o.o.

Maksimirска 81
10000 Zagreb
t: (01) 6387482
e. info@3eprojekti.hr
www.3eprojekti.hr

[IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU
**GRADA LIPIKA ZA RAZDOBLJE OD 2013.
DO 2017.GODINE]**

GRAD LIPIK

Na temelju članka 39. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ br. 153/13),
Gradsko vijeće Grada Lipika donosi

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU

Grada Lipika za razdoblje od 2013.-2017. godine sa sljedećim sadržajem:

SADRŽAJ

I. POLAZIŠTA	6
1. CILJEVI IZRADA IZVJEŠĆA	6
2. ZAKONODAVNO - INSTITUCIONALNI OKVIR	6
3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA LIPIKA	10
3.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru	10
3.2. Demografska struktura	15
A. Razmještaj i struktura stanovništva	15
B. Razmještaj i struktura kućanstava	26
4. GRAD LIPK U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA ŽUPANIJE	28
II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	29
1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA GRADA LIPIKA	29
1.1. Struktura korištenja zemljišta prema CORINE (Land cover Croatia)	29
1.2. Površina naselja	32
A. Građevinska područja	33
B. Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)	37
2. SUSTAV NASELJA GRADA LIPIKA	40
2.1. Obilježja sustava naselja	40
A. Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	40
B. Razvojna žarišta i centralna naselja	44
3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI	45
3.1. Socijalno – gospodarska struktura	45
A. Struktura gospodarskih djelatnosti	45
B. Ekonomski razvoj	52

C.	Obrazovna struktura	58
D.	Dnevne i tjedne migracije.....	60
4.	OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM.....	61
4.1.	Prometna infrastruktura	61
A.	Cestovni promet.....	62
B.	Željeznički promet.....	66
C.	Zračni promet.....	67
D.	Infrastruktura poštanskih i elektroničkih komunikacija	67
4.2.	Energetska infrastruktura	70
A.	Opskrba električnom energijom	70
B.	Opskrba plinom i naftom	72
C.	Alternativni izvori energije	79
4.3.	Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda.....	79
A.	Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	80
B.	Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda.....	85
C.	Gospodarenje vodotocima i vodama.....	89
4.4.	Gospodarenje otpadom	90
5.	ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA	93
5.1.	Zaštićene prirodne vrijednosti.....	93
A.	Zaštita prirode	93
B.	Područja Nacionalne ekološke mreže	95
C.	Struktura registriranih kulturnih dobara	98
5.2.	Područja posebnih karakteristika.....	100
A.	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	100
5.3.	Korištenje prirodnih resursa.....	101
A.	Poljoprivreda.....	101
B.	Šumarstvo	105
C.	Lovišta	107
D.	Vode	107
E.	Mineralne sirovine.....	110
6.	OBAVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI.....	111
III.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	118
1.	IZRADA PROSTORNIH PLANOVA.....	118
1.1.	Strateški dokumenti prostornog uređenja	118

1.2. Provedbeni dokumenti prostornog uređenja	121
2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA	122
2.1. Pojedinačni akti prostornog uređenja.....	123
3. PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEĆU NA PROSTOR.....	123
4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOŠNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU GRADA LIPIKA.....	125
IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE STANJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM	
PRIORITETNIH AKTIVNOSTI	127
1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEGL ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU GRADA LIPIKA OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE.....	127
2. OCJENA IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANNOVA NA RAZINI GRADA LIPIKA	130
3. PREPORUKE PRIORITETNIH AKTIVNOSTI I MJERA ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA GRADA LIPIKA	132
3.1. Integrirani razvoj ruralnog područja i EU fondovi	155
V. IZVORI PODATAKA	159
1. Dokumenti prostornog uređenja, strateški i drugi dokumenti.....	159
2. Kontaktirane službe	161
VI. POPIS PRILOGA	162
1. Popis kartograma	162
2. Popis slika	162
3. Popis grafova	162
4. Popis tablica	163

I. POLAZIŠTA

1. CILJEVI IZRADE IZVJEŠĆA

Izvješće je osnovni dokument praćenja stanja u prostoru Grada Lipika.

Osnovni cilj Izvješća je, kroz analizu stanja u prostoru i svih dostupnih pokazatelja te njihovom usporedbom, definirati primjenjivost i nedostatke postojećih prostornih planova te na osnovi ocjene stanja u prostoru dati prijedloge razvojnih mjera i preporuke za unaprjeđenje održivog razvoja prostora kroz plan aktivnosti za naredno razdoblje.

Izvješćem se prikazuje trenutačno stanje pojedinog područja, ali i smjer kretanja budućeg razvoja područja, poštujući zaštitu okoliša i druge prostorne vrijednosti. Dokument je izrađen na način da čim sažetije, razumljivije i slikovitije prikaže i prezentira podatke te se sastoji od tekstualnog i kartografskog sadržaja s tabličnim prikazima i grafovima obveznih prostornih pokazatelja.

Prema Pravilniku, Izvješće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu, ocjenu stanja i trendove prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

Mjere se odnose na ispitivanje potreba, mogućnosti i ograničenja dalnjeg održivog razvoja prostora jedinice lokalne samouprave, donošenje odluke o izradi novih prostornih planova ili izmjena i dopuna postojećih, kao i druge mjere i aktivnosti usmjerene ka zaštiti obilježja prostora, sa ciljem unapređenja kvalitete življenja.

2. ZAKONODAVNO - INSTITUCIONALNI OKVIR

Prema Zakonu o prostornom uređenju (NN, br. 153/13), jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave definirana je obvezna izrada dokumenata praćenja stanja u prostoru, odnosno izrada Izvješća o stanju u prostoru za četverogodišnje razdoblje.

Sadržaj Izvješća izrađen je na temelju Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15).

Grad kao jedinica lokalne samouprave na svom teritoriju ima obavezu praćenja stanja u prostoru, uz ostala tijela s javnim ovlastima. Za potrebe izrade ovog Izvješća zatraženi su i prikupljeni

relevantni i ažurirani podaci od nadležnih državnih, županijskih i gradskih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima, koji su sukladno Pravilniku o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15) ugrađeni u dokument u svrhu prikaza stanja. Izvješće razmatra Gradsko vijeće, odnosno predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, te se isto objavljuje u službenom glasilu.

Izrada Izvješća o stanju u prostoru propisana je stavcima od 1. do 4. Članka 39. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) koji glasi:

- (1) *Hrvatski sabor, odnosno predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave razmatraju izvješće o stanju u prostoru za razdoblje od četiri godine.*
- (2) *Izvješće o stanju u prostoru za razinu jedinice lokalne samouprave izrađuje stručno upravno tijelo jedinice lokalne samouprave, ako ovim Zakonom nije propisano drugčije.*
- (3) *U izradi izvješća o stanju u prostoru dužna su, na zahtjev zavoda, odnosno stručnog upravnog tijela koje izrađuje izvješće, sudjelovati javnopravna tijela u čijem je djelokrugu obavljanje poslova od utjecaja na sadržaj izvješća.*
- (4) *Nacrt izvješća, odnosno njegova dijela, osim zavoda, na svim razinama može izrađivati pravna osoba, odnosno ovlašteni arhitekt, koji ispunjava uvjete za obavljanje poslova prostornog uređenja propisane posebnim zakonom.*

Sadržaj izvješća propisan je stavcima od 1. do 2. Članka 40. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13) koji glasi:

- (1) *Izvješće o stanju u prostoru sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.*
- (2) *Pobliži sadržaj izvješća, obvezne prostorne pokazatelje, način sudjelovanja javnopravnih tijela u izradi izvješća i druge zahtjeve u vezi s praćenjem stanja u području prostornog uređenja propisuje ministar pravilnikom.*

Obaveza objave propisana je stavkom 1. Članka 41., a obaveza dostave nadležnim tijelima stavkom 2. istog Članka:

(1) Izvješće o stanju u prostoru se objavljuje u »Narodnim novinama«, odnosno u službenom glasilu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna je Ministarstvu i Zavodu dostaviti izvješće o stanju u prostoru u elektroničkom obliku u roku od petnaest dana od dana objave u službenom glasniku.

Od formiranja Grada Lipika kao jedinice lokalne samouprave do danas izrađeni su sljedeći dokumenti Izvješća o stanju u prostoru:

Prvo Izvješće o stanju u prostoru Grada Lipika koje je objavljeno u „Službenom glasniku Grada Lipika“ br. 04/13.

U razdoblju od donošenja zadnjeg Izvješća došlo je do promjena Zakona i pod zakonskih akata, a koji bitno utječu na stvaranje uvjeta prostornog razvoja i načine korištenja prostora. Novi Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13) stupio je na snagu 1. siječnja 2014. godine, od kada prestaje važiti Zakon o prostornom uređenju i gradnji ("Narodne novine", br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12, 80/13 i 78/15) u dijelu koji se odnosi na prostorno uređenje. Ovaj dokument „Izvješće o stanju u prostoru Grada Lipika za razdoblje 2013.-2017.“ godine izrađuje se prema novom Pravilniku iz 2014. godine ("Narodne novine" br. 48/14, 19/15), gdje je u Članku 7. propisan sadržaj Izvješća. Člankom 9. propisano je da nacrt Izvješća, odnosno njegova dijela, osim zavoda, na svim razinama mogu izrađivati i pravne osobe, odnosno ovlašteni arhitekti, koji ispunjavaju uvjete za obavljanje poslova prostornog uređenja propisane posebnim zakonom, te je sukladno tome Grad Lipik naručio izradu Izvješća od pravne osobe.

Stavcima od 1. do 5. Članka 4. novog Pravilnika određen je oblik i sadržaj Izvješća o stanju u prostoru:

(1) Izvješće sadrži polazišta, analizu i ocjenu stanja i trendova prostornog razvoja, analizu provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, te prijedloge za unaprijeđenje razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje.

(2) Polazišta obuhvaćaju pregled ciljeva izrade Izvješća unutar zakonodavnog, institucionalnog i međunarodnog okvira za razdoblje za koje se Izvješće izrađuje, te osnovna prostorna obilježja Republike Hrvatske, županija, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina.

(3) *Analiza i ocjena stanja obuhvaća prikaz ostvarenja ciljeva prostornog uređenja i usmjerenja razvoja u prostoru koji su određeni Zakonom o prostornom uređenju i Strategijom prostornog razvoja Republike Hrvatske kroz prostorne planove i druge dokumente koji utječu na prostor, te ukazuje na trendove prostornog razvoja i usklađenost, odnosno nesklad u provedbi.*

(4) *Analiza provedbe prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor obuhvaća prikaz pokrivenosti područja prostornim planovima, daje podatke o prostornim planovima i drugim strateškim, programskim i razvojnim dokumentima koji utječu na prostor, ukazuje na osnove njihove provedbe, potrebu i učestalost njihove promjene, te daje osrt na provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog Izvješća.*

(5) *Prijedlozi za unaprjeđenje prostornog razvoja s osnovnim preporukama mjera za iduće razdoblje razrađuju se u cilju odlučivanja o dalnjem statusu strateških, programskih i planskih smjernica iz važećih prostornih planova i drugih dokumenata koji utječu na prostor, odnosno o njihovom zadržavanju, ukidanju ili promjeni. Preporuke obuhvaćaju mjere i prioritetne aktivnosti u idućem razdoblju.*

U nastavku slijedi popis zakonskih akata i zakonskih propisa koji direktno određuju procese u prostoru i utječu na sve aktivnosti u domeni prostornog uređenja Grada.

Zakonski akti i dopuna postojećih:

- Zakon o prostornom uređenju ("Narodne novine" br. 153/13)
- Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje ("Narodne novine" broj 78/15)
- Zakon o gradnji ("Narodne novine" br. 153/13)
- Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru ("Narodne novine" br. 48/14, 19/15)
- Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova ("Narodne novine" br. 106/98, 39/04, 45/04, 163/04, 09/11)
- Zakon o zaštiti prirode ("Narodne novine" br. 70/05, 139/08, 57/11, 80/13)
- Zakon o zaštiti zraka ("Narodne novine" br. 130/11, 47/14)
- Zakon o zaštiti okoliša ("Narodne novine" br. 110/07, 80/13, 153/13, 78/15)
- Zakon o vodama ("Narodne novine" br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14)
- Zakon o zaštiti od buke ("Narodne novine" br. 30/09, 55/13, 153/13, 41/16)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" br. 69/99, 151/03, 157/03 – ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15)

- Zakon o sustavu civilne zaštite ("Narodne novine" br. 82/15)
- Zakon o zaštiti i spašavanju ("Narodne novine" br. 174/04, 79/07, 38/09, 127/10)
- Strategija prometnog razvijanja Republike Hrvatske
- Uredba o proglašenju ekološke mreže ("Narodne novine" br. 109/07)
- Uredba o ekološkoj mreži ("Narodne novine" br. 124/13, 105/15)
- Odluka o razvrstavanju javnih cesta ("Narodne novine" br. 44/12, 94/14, 66/15)
- Zakon o konvenciji o europskim krajobrazima ("Narodne novine" – MU br. 12/02)

Pri izradi ovog Izvješća koristili su se svi dostupni i relevantni podaci iz razdoblja od početka 2013. godine do kraja 2016. godine.

3. OSNOVNA PROSTORNA OBILJEŽJA GRADA LIPIKA

3.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

Grad Lipik nalazi se u zapadnom dijelu Požeško - slavonske županije i jedan od pet gradova Županije. Grad Lipik je treći po površini od deset jedinica lokalne samouprave u Požeško - slavonskoj županiji. Površina Grada Lipika iznosi od 208,67 km², što iznosi 11,5 % ukupne površine Županije. Grad Lipik na zapadu graniči sa Sisačko - moslavačkom županijom (Gradovi Kutina i Novska), na sjeveru s Bjelovarsko - bilogorskom županijom (Grad Garešnica i općina Dežanovac), na istoku s područjem Grada Pakrac, a na jugu s Brodsko - posavskom županijom (grad Okučani). Geografski gledano, područje Grada Lipika zapadnim dijelom nalazi se u zavalama sjeverozapadne Hrvatske, istočnim dijelom u panonskoj mega regiji i slavonskom gromadnom gorju. Područje Grada Lipika smješteno je na dvije karakteristične prostorne cjeline koje se međusobno razlikuju po prirodno – zemljopisnim, gospodarskim, demografskim i ostalim karakteristikama: dio aluvijalne ravni riječki Pakre i Bijele, te dio prigorsko – goranskog masiva Psunja.

Grad Lipik sa prosječnom godišnjom temperaturom od 10,6 °C i prosječnom godišnjom količinom padalina od 925 mm spada u područje umjerene kontinentalne klime sa povoljnim klimatskim uvjetima koji osiguravaju kvalitetnu osnovu za život stanovnika te uzgoj različitih poljoprivrednih kultura.

Geoprometni položaj Grada Lipika sa stajališta prometne povezanosti otvoren je prema sjeveru i zapadu dok je prema istok i jugu relativno izoliran i prirodnim karakteristikama (Psunj). Kvalitetnu prometnu povezanost Grada Lipika osiguravaju državne, županijske i lokalne ceste (dostupan je autoputom Zagreb – Lipovac, izlaz Novska ili Kutina i cestom do Lipika), kao i željeznička pruga (relacija Zagreb – Lipik).

Broj stanovnika Grada Lipika (prema rezultatima Popisa stanovništva 2011. godine) iznosio je 6.170, od čega je 2.258 stanovnika, ili 36,6 % nastanjeno u naselju Lipik. Prostor Grada Lipika obuhvaća ukupno 26 statističkih naselja (Antunovac, Bjelanovac, Brekinska, Brezine, Bujavica, Bukovčani, Dobrovac, Donji Čaglić, Filipovac, Gaj, Gornji Čaglić, Jagma, Japaga, Klisa, Korita, Kovačevac, Kukunjevac, Lipik, Livađani, Marino Selo, Poljana, Ribnjaci, Skenderovci, Strižičevac, Subocka i Šeovica).

Područje Grada Lipika bogato je geotermalnim i mineralnim izvorima vode, što predstavlja važnu turističku resursnu osnovu za razvitak zdravstveno – rekreativnog turizma. Mineralni izvori vode važna su osnova za tvornicu punionice vode. Na području Grada Lipika nalaze se velike površine ribnjaka za gospodarski uzgoj riba Poljana (stogodišnja tradicija od 1902.) koje obuhvaćaju 930 ha. Osim ovog velikog ribnjaka Poljana na području Grada nalaze se jezera Raminac i Pjeskara. To su umjetno porobljena jezera te o njima vode brigu ribiči. Jezera služe prvenstveno lokalnom stanovništvu, a također ih koriste tvornica „Studenac“ te obližnji staklenici za navodnjavanje.

Osim voda, ovo područje bogato je mineralnim sirovinama i to kvarcnim pijeskom što je podloga za proizvodnju stakla. Također, šume predstavljaju prirodnu resursnu osnovu za razvitak turizma (odmor i rekreacija) te razvitak lovstva, stoga je njima potrebno vrlo racionalno gospodariti. Osim navedenog šume imaju i druge općekorisne funkcije (zaštita zemljišta, utjecaj na vodni režim, klimu), ali je veoma važan i ekološki utjecaj šuma. U dolini rijeke Pakre nalaze se veće meliorirane poljoprivredne površine.¹

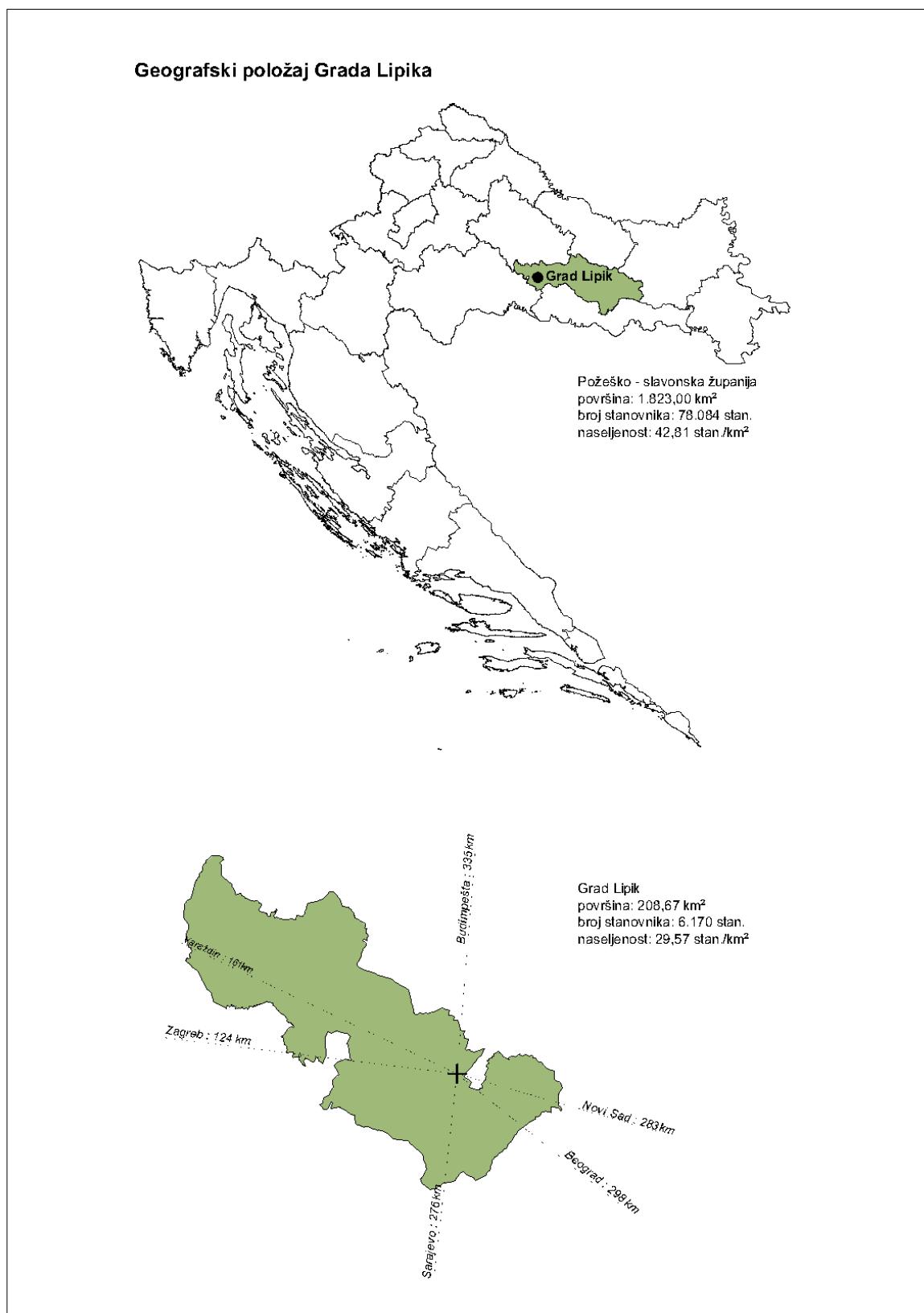
¹ Prostorni plan uređenja Grada Lipika (Službeni glasnik 06/07, 01/10 i 06/11)

Tablica 1. Popis i površine naselja prema rezultatima Popisa stanovništva 2011.

Naselje	Površina (km ²)
Antunovac	14,73
Bjelanovac	4,65
Brekinska	10,21
Brezine	8,42
Bujavica	5,1
Bukovčani	4,56
Dobrovac	4,59
Donji Čaglić	7,05
Filipovac	2,64
Gaj	13,14
Gornji Čaglić	3,84
Jagma	4,85
Japaga	1,31
Klisa	4,19
Korita	6,58
Kovačevac	8,02
Kukunjevac	24,66
Lipik	7,9
Livađani	6,32
Marino Selo	8,33
Poljana	12,47
Ribnjaci	10,9
Skenderovci	6,21
Strižičevac	1,83
Subocka	15,96
Šeovica	10,21
Ukupno	208,67

Izvor: Državna geodetska uprava (DGU), Državni zavod za statistiku (DZS)

Kartogram 1. Geografski položaj Grada Lipika u Požeško - slavonskoj županiji

Područje Grada Lipika pripada širem području prirodno - geografske cjeline zapadne Slavonije kao zapadnom dijelu Požeško - slavonske županije. Sa sjeverne strane okružen je obroncima gorskog masiva Papuka, a s južne i istočne strane obroncima Psunja. Sam Grad smješten je u dolini rijeke Pakre na 153 m nadmorske visine. U reljefnom smislu raznovrsna geološka građa terena uvjetovala je područja dolina, terasa i brežuljaka do 200 m nadmorske visine, te brda koja nadvisuju 200 m nadmorske visine.

Grad Lipik, s obzirom na zemljopisni položaj (153 m n. v.; $45,25^{\circ}$ sjeverne zemljopisne širine i $17,10^{\circ}$ istočne zemljopisne dužine) ima umjerenu kontinentalnu klimu s veoma jakim maritimnim utjecajem, koju karakteriziraju umjerene hladne zime, topla ljeta i povoljan godišnji raspored oborina uočljivim mikroklimatskim razlikama između planinskih i nizinskih predjela. Prosječna godišnja temperatura iznosi $10,6^{\circ}\text{C}$ s tim da je najviša izmjerena temperatura $37,5^{\circ}\text{C}$ dok je najniža izmjerena temperatura iznosila -30°C . U vegetacijskom periodu (IV.-XI. mjeseca) prosječna temperatura iznosi 16°C . Najtoplji je mjesec srpanj s prosječnom temperaturom od 28°C , a najhladniji je mjesec siječanj s prosječnom temperaturom od $0,5^{\circ}\text{C}$.

Područje Grada Lipika karakterizira nepovoljan godišnji raspored oborina koje su raspoređene u dva godišnja maksimuma i dva godišnja minimuma što uzrokuje izmjenu sušno - vlažnih razdoblja te manjak oborina u vrijeme kad je ujedno i temperaturni maksimum. U mjesecima vegetacije (svibanj, lipanj, srpanj) padne najviše oborina. Prosječan broj kišnih dana u godini iznosi 88, dok je prosječna godišnja količina oborina 910 mm. Prekriveno snijegom u prosjeku 32 dana godišnje.

Vjetrovitost je promjenjiva, uglavnom su zastupljeni slabi vjetrovi, dok su jaki vjetrovi rijetki. U godišnjoj ruzi vjetra najučestaliji su vjetrovi s istoka, sjeverozapada i zapada, a na prigorskom i podgorskom području vjetrovi su općenito intenzivniji negoli na nižim područjima. U svim sezonomama sjeverni je vjetar najjači. U proljeće jednakom jačinom pušu sjeveroistočni i istočni vjetar. Zimi je najslabiji istočnjak, a u ostalim sezonomama jugozapadnjak. Prema prosječnim godišnjim vrijednostima relativne vlage zraka može se zaključiti da cijelo područje ima srednju do visoku vlažnost zraka. Zahvaljujući građi planina Papuka, Psunja i Pakračke gore, hidrografska mreža je dobro razvijena. Specifičnost ovoga područja čini relativno velik postotak ribnjačarskih površina i čistih rječica pogodnih za ribolov, a posebni vodni resurs čine mineralne i termalne vode.

3.2. Demografska struktura

Stanovništvo je jedan od značajnijih čimbenika dugoročnog društveno-gospodarskog razvijanja i korištenja prostora. Razvoj nekog područja prvenstveno ovisi o ljudskim potencijalima i sposobnostima lokalnih stanovnika da iskoriste mogućnosti koje im se pružaju u vlastitom, regionalnom, nacionalnom i europskom okruženju. Podaci o demografskoj strukturi Grada Lipika temelje se prvenstveno na objavljenim podacima iz 2011. godine i ranijih godina, ponajviše iz 2001. kao godine prethodnog popisa stanovništva.

A. Razmještaj i struktura stanovništva

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine Požeško-slavonska županija ima 78.034 stanovnika u usporedbi sa Popisom stanovništva iz 2001. godine kada je imala 85.831 stanovnika. Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine najveći broj stanovnika broji Grad Požega s 26.248 stanovnika, slijede Grad Pleternica s 11.323 stanovnika i Grad Pakrac s 8.460 stanovnika. Od općina na području Požeško-slavonske županije, općina Velika broji najviše stanovnika (5.607 prema popisu iz 2011. godine). Najmanji broj stanovnika ima općina Čaglin (2.723 stanovnika).

U Požeško - slavonskoj županiji nastavljaju se negativni pokazatelji (pad broja stanovnika, negativan prirodni priraštaj i negativan migracijski saldo). Ukupni broj stanovnika u razdoblju 2001. do 2011. pao je za cca 10 %.

Prema popisu stanovništva iz 2011. godine na području Grada Lipika obitavalo je ukupno 6.170 stanovnika, odnosno 7,9 % ukupnog stanovništva Požeško - slavonske županije. S obzirom na veličinu Grada, gustoća naseljenosti nešto je niža od županijskog prosjeka, koji iznosi 42,8 stan/km², te se kreće na razini od 29,6 stan/km². Područje Grada Lipika obuhvaća ukupno 26 statističkih naselja pri čemu u najvećem naselju Lipik živi 2.258 stanovnika, odnosno 36,6 % svih žitelja Grada Lipika. Od preostalih 25 naselja njih 12 spada u razred do 50 stanovnika, 3 naselja spadaju u razred od 50 do 199 stanovnika, dok u 9 naselja obitava između 200 i 499 stanovnika a u jednom naselju živi više od 500 stanovnika.

Tablica 2. Stanovništvo na području Grada Lipika po naseljima

Naselje	Broj stanovnika
Antunovac	363
Bjelanovac	12
Brekinska	126
Brezine	221
Bujavica	33
Bukovčani	17
Dobrovac	358
Donji Čaglić	266
Filipovac	373
Gaj	324
Gornji Čaglić	19
Jagma	41
Japaga	174
Klisa	73
Korita	9
Kovačevac	29
Kukunjevac	233
Lipik	2.258
Livađani	7
Marino Selo	312
Poljana	547
Ribnjaci	34
Skenderovci	4
Strižičevac	18
Subocka	12
Šeovica	307
UKUPNO	6.170

Izvor: Popis stanovništva 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

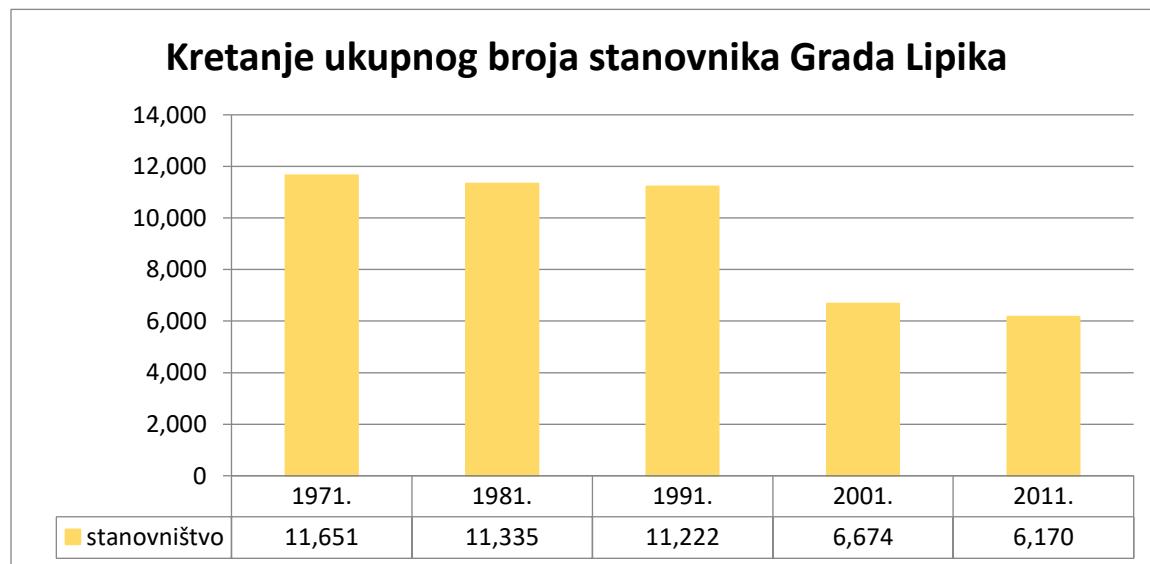
Kako u razdoblju od 1900. do 1961. godine broj stanovnika Grada Lipika kontinuirano bio veći od 12.000, evidentno je da je od 1953. godine broj stanovnika u stalnom padu, koji je naročito

naglašen u među popisnom razdoblju 1991/2001. godine kao rezultat ratnih razaranja, kada je zabilježeno smanjenje za 40 %. U posljednjem popisnom razdoblju 2001/2011. godine broj stanovnika se smanjio za 504 osoba, odnosno 7,5 %, što je u konačnici povoljan pokazatelj.

Prema popisu Dosedjenog i odseljenog stanovništva u 2016. godini Državnog zavoda za statistiku, u Grad Lipik je doseljeno ukupno 192 stanovnika, od čega 59 iz drugog grada odnosno općine Požeško - slavonske županije, 80 iz drugih županija te 13 iz inozemstva. Iz Grada Lipika ukupno je odseljeno 213 stanovnika, od čega 44 u drugi grad odnosno općinu Požeško –slavonske županije, 65 u druge županije te 64 u inozemstvo.

Udio stanovnika područja Grada Lipika, kao i cijele Županije u ukupnom stanovništvu Hrvatske smanjuje se već gotovo 50 godina. Takova demografska kretanja najznačajnije su potaknuta procesom urbane tranzicije, ali i nedavnim ratnim djelovanjima na području Grada i cijele Županije. Smanjivanje broja stanovnika u pretežno agrarnim krajevima uz istovremeni porast u gradovima, odnosno prisutna centralizacija osjeća se i u Lipiku te svim naseljima najbližim gradovima koja su županijska središta.

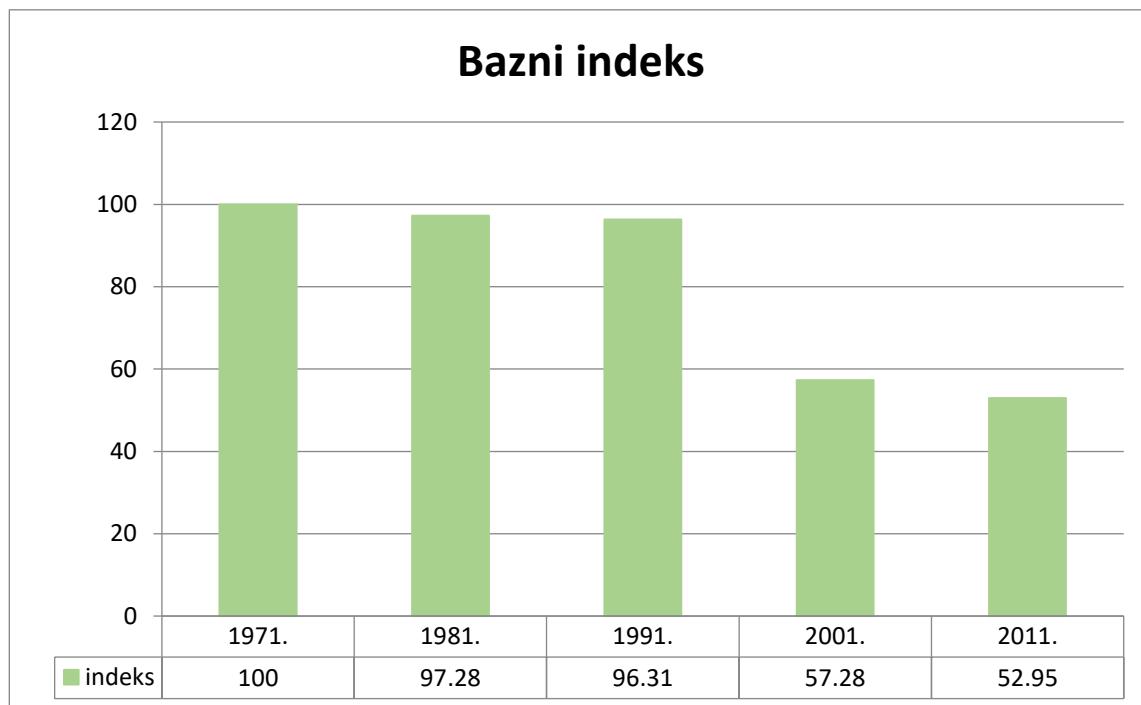
Graf 1. Kretanje ukupnog broja stanovnika Grada Lipika od 1971.-2011. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske

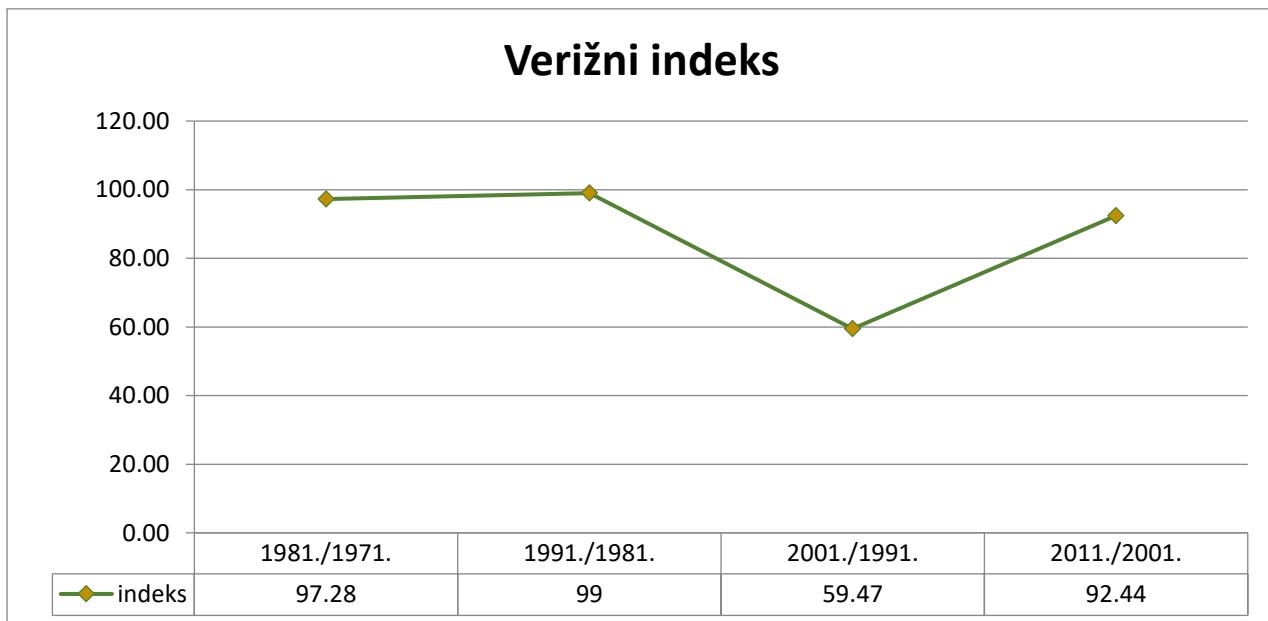
Kako bi se još dosljednije i preciznije pokazale ove demografske promjene, računaju se bazni i verižni indeksi kretanja broja stanovnika. Bazni indeks prikazuje relativnu promjenu, odnosno za koliki se postotak (%) vrijednost pojave u jednom razdoblju promijenila, u odnosu na unaprijed određeno bazno razdoblje. Verižni indeks prikazuje relativnu promjenu, odnosno za koliki se postotak (%) vrijednost pojave u jednom razdoblju promijenila, u odnosu na prethodno razdoblje. Verižni indeks se računa na način da se u odnos stavi vrijednost pojave iz tekućeg razdoblja s vrijednošću pojave iz prethodnog razdoblja, te se pomnoži sa 100. S obzirom da vrijednost vremenskog niza za prethodno razdoblje od prvog nije poznata, ne može se izračunati prvi verižni indeks u jednom nizu. Verižni indeksi se još nazivaju i lančani indeksi jer pokazuju promijene pojave u uzastopnim vremenskim razdobljima i nadovezuju se jedan na drugi.

Graf 2. Bazni indeks kretanja broja stanovnika Grada Lipika od 1971.-2011. godine (1971.=100)

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Graf 3. Verižni indeks promjene broja stanovništva Grada Lipika od 1971.-2011. godine
(1971.=100)

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Sljedeća tablica prikazuje kako je u među popisnom razdoblju 2001.-2011. prisutan pad broja stanovnika na razini cijelokupnog Grada Lipika, te da od ukupno 26 naselja samo njih 6 bilježi porast broja stanovnika (Bujavica, Donji Čaglić, Jagma, Japaga, Klisa, Korita). Najveći porast broja stanovnika bilježi naselje Bujavica koje broji 33 stanovnika s pozitivnim porastom od 1550 %. Nasuprot tome, u naselju Dobrovac zabilježen je najveći pad broja stanovnika uz negativnu stopu od -19,74 %.

Činitelj depopulacije, koja je primjetna na prostoru Grada Lipika, je prvenstveno negativan prirodni prirast, odnosno prirodni pad broja stanovništva. Stopa prirodne promjene pokazuje relativno smanjenje broja stanovnika prirodnom promjenom u odnosu na početak promatranog razdoblja, a za Grad Lipik iznosi -7,55 %.

Iz razlike ukupne promjene broja stanovnika i prirodne promjene dobiva se podatak o migracijskom saldu. Migracijski saldo pokazuje da se iz Grada Lipika u promatranom razdoblju od 2001.-2011. iselilo tek četiri osobe više nego što ih se istovremeno doselilo u Grad, što je 0,05 % od ukupnog broja stanovnika 2001. godine. S obzirom na stopu prirodnog pada za Grad Lipik možemo definirati određeni tip općeg kretanja stanovništva. Zbog prirodnog pada i ukupno negativnog kretanja broja stanovnika kojeg pospješuje i blaga emigracija Grad trenutno još uvijek pripada najnepovoljnijem tipu općeg kretanja E4-izumiranje (demografski egzodus).

Tablica 3. Opće kretanje broja stanovnika Grada Lipika od 2001. do 2011. godine

Naselje	Broj stanovnika		Ukupna promjena		Rođeni (2001.-2011.)	Umrli (2001. - 2011.)	Prirodna promjena		Migracijski saldo	
	2001.	2011.	D	r (%)			Pr	pr (%)	Ms	ms (%)
Antunovac	422	363	-59	-13,99						
Bjelanovac	33	12	-21	-63,64						
Brekinska	156	126	-30	-19,24						
Brezine	261	221	-40	-15,33						
Bujavica	2	33	31	1550						
Bukovčani	36	17	-19	-52,78						
Dobrovac	446	358	-88	-19,74						
Donji Čaglić	257	266	9	3,5						
Filipovac	418	373	-45	-10,77						
Gaj	352	324	-28	-7,95						
Gornji Čaglić	25	19	-6	-24						
Jagma	27	41	14	51,85						
Japaga	162	174	12	7,4						
Klisa	57	73	16	28,07						
Korita	3	9	6	200						

Kovačevac	31	29	-2	-6,45						
Kukunjevac	233	233	0	0						
Lipik	2.300	2.258	-42	-1,82						
Livađani	19	7	-12	-	63,15					
Marino Selo	371	312	-59	-15,9						
Poljana	626	547	-79	-	12,61					
Ribnjaci	51	34	-17	-	33,33					
Skenderovc i	15	4	-11	-	73,33					
Strižičevac	27	18	-9	-	33,33					
Subocka	35	12	-23	-	65,71					
Šeovica	309	307	-2	-0,64						
Ukupno Grad Lipik	6.674	6.170	-504	-7,55	649	1.149	-500	-7,49	-4	-0,05

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

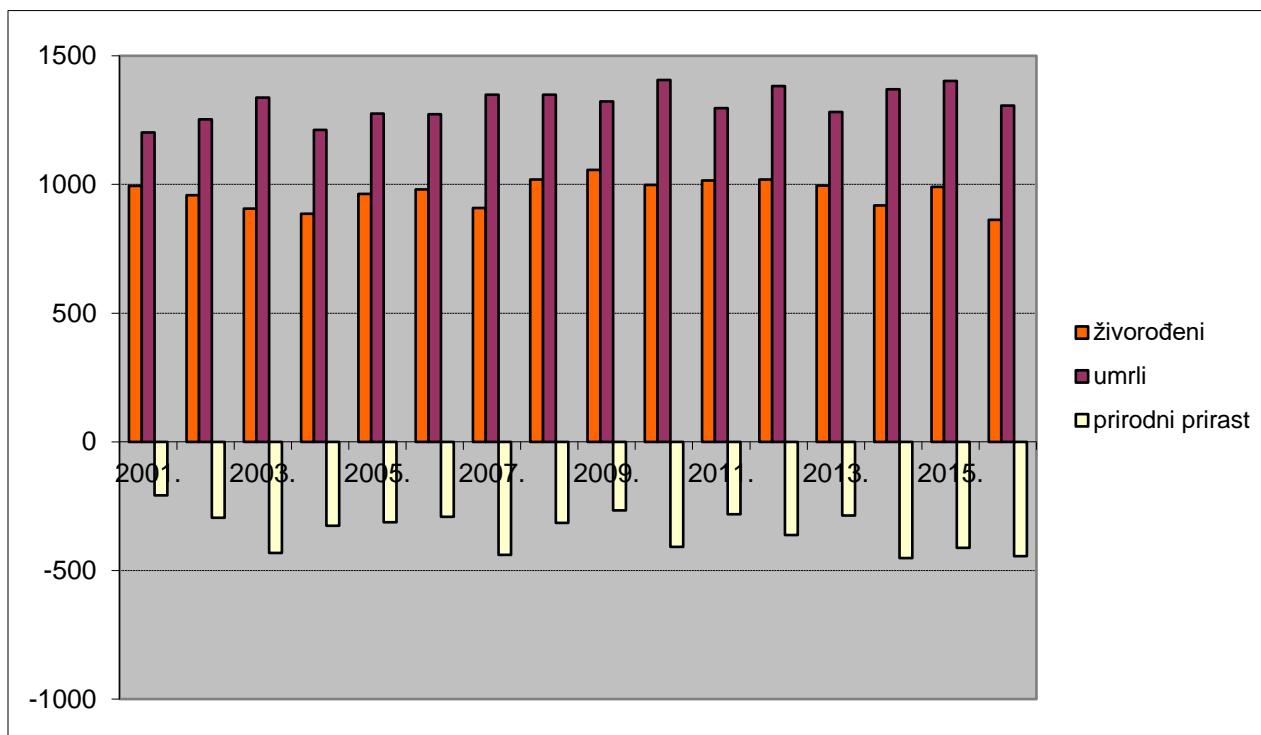
Vitalni indeks niti jedne godine posljednjeg među popisnog razdoblja pa sve do 2016. godine nije bio pozitivan (>100), što bi u definiciji značilo više živorođenih u odnosu na umrle, čime bi se osigurala reprodukcija stanovništva. Samim time vidljivo je da je u svim navedenim godinama prisutan prirodni pad stanovništva, odnosno više umrlih u odnosu na živorođene. Vitalni indeks sve godine kreće se u rasponu od 46 i 68 te nema pravilno kretanje. Jedini trend koji možemo uočiti je od 2005. do 2009. godine kada vitalni indeks kontinuirano raste, i to do svog maksimuma od 67,7, te 2010. naglo pada na svoju minimalnu razinu u ovom razdoblju, od 46,3.

Tablica 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Lipika od 2001.-2016. godine

Godina	Živorođeni	Mrtvo-rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Vitalni indeks (živorođeni na 100 umrlih)
2001.	55	-	103	-48	53,4
2002.	53	0	107	-54	49,5
2003.	60	1	108	-48	55,6
2004.	68	-	120	-52	56,7
2005.	55	-	102	-47	53,9
2006.	60	1	101	-41	59,4
2007.	61	-	101	-40	60,4
2008.	70	-	114	-44	61,4
2009.	65	1	96	-31	67,7
2010.	44	-	95	-51	46,3
2011.	58	-	99	-41	58,6
2012.	66	-	98	-32	67,3
2013.	55	1	92	-37	59,8
2014.	54	-	98	-44	55,1
2015.	56	-	98	-42	57,1
2016.	51	1	99	-48	52,5
Ukupno/pro-sječno	931	5	1631	-43,75	57,16

Izvor: Publikacije prema statističkim područjima, Statistička izvješća 2001.-2016., Državni zavod za statistiku (DZS)

Graf 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Lipika od 2001. do 2016. godine

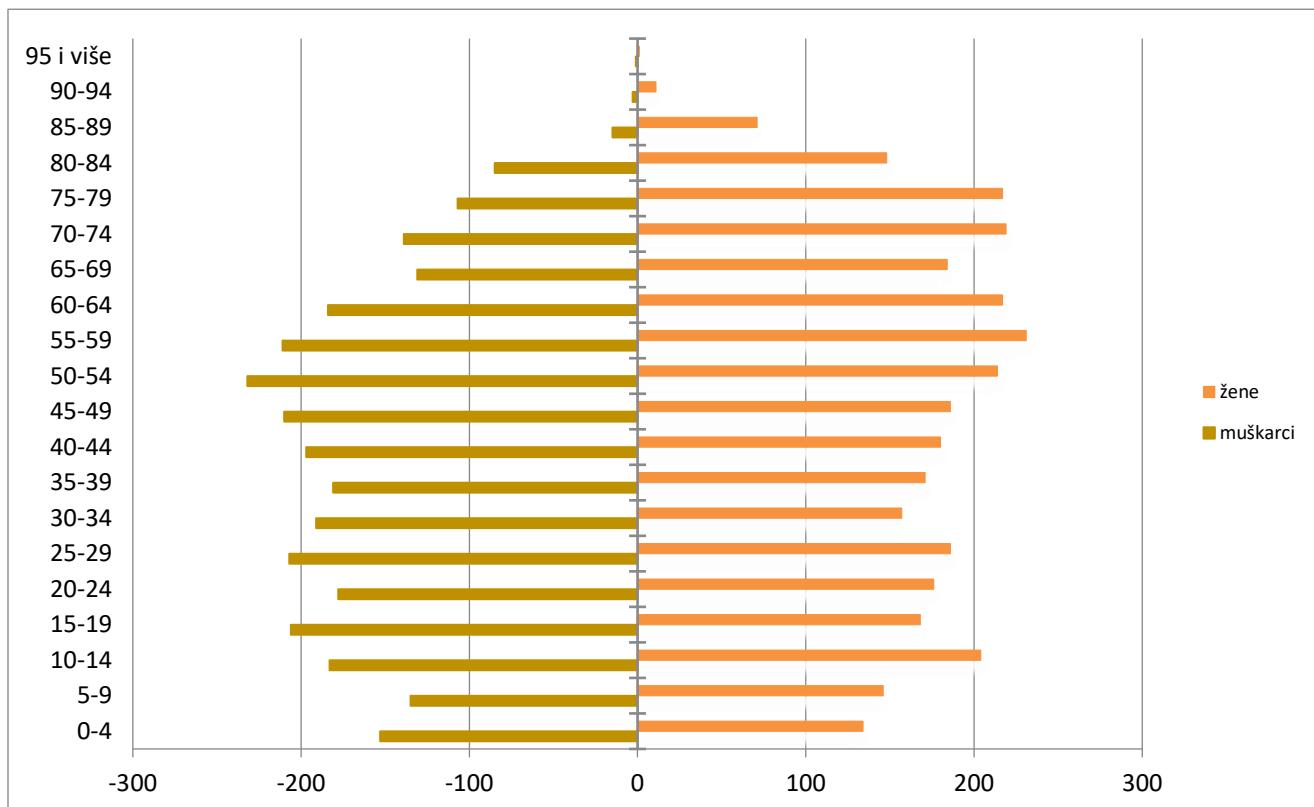

Izvor: Statistička izvješća 2001.-2016., Državni zavod za statistiku (DZS)

Nepovoljan odnos između broja živorođenih i umrlih utječe dobno - spolnu strukturu stanovništva kao i samu demografsku sliku Grada Lipika. Međutim, iako iz priloženog vidimo kako se broj stanovnika u Gradu smanjuje, ukoliko usporedimo sve podatke s podacima popisnog međurazdoblja 1991. - 2001. možemo uočiti da se smanjenje broja stanovnika usporava. Indeks za prethodno razdoblje 2001./1991. iznosi 59,47, dok indeks 2011./2001. iznosi 92,44.

Dobno - spolna piramida za Grad Lipik pokazuje tzv. *regresivni ili kontraktivni* tip dobne strukture, kojeg karakterizira nizak udio djece, tako da baza grafičkog prikaza postaje uža od njegova središnjeg dijela, što uzrokuje nizak, opadajući prirodni prirast ili prirodno smanjenje i pokazuje proces depopulacije. Stope nataliteta praktički su na razini stopa mortaliteta ili niže. Oblik piramide poprima obrise urne. Isti tip dobne strukture karakterizira stanovništvo Hrvatske koje po brojčanim pokazateljima stari. Grafički prikaz se širi u središnjem dijelu na dva mesta kojeg sačinjava contingent stanovništva zrele dobi u rasponu godina 25-29, nakon čega se populacija ponovno smanjuje i opet povećava u dobi od 50-54. Naročito je izražen veći udio žena stare dobi u odnosu na muškarce.

Graf 5. Dobno-spolna struktura Grada Lipika 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Prema tipizaciji stupnja ostarjelosti stanovništva Hrvatske i županija prema podacima iz 2011. godine, Požeško - slavonska županija spada u županiju duboke ostarjelosti populacije.

Tablica 5. Tipizacija stupnja ostarjelosti Požeško-slavonske županije (2011.)

	Udio %		Bodovi	Stupanj ostarjelosti	
	Mladih (0-19)	Starih (60+)		Tip	Obilježje
Požeško-slavonska županija	23,8	23,6	70,5	4	duboka starost

Izvor: Hrvatski geografski glasnik 75/I (2013.), prema Popisu stanovništva iz 2011. (DZS)

Kako bi se prikazala starost populacije (stanovništva) koristit će se pokazatelji ostarjelosti populacije, a to su indeks starenja i koeficijent starosti. Indeks starenja pokazuje odnos između broja starih i broja mlađih osoba, dok koeficijent starosti pokazuje udio starih u ukupnom stanovništvu. Smatra se da je društvo staro kad indeks starenja prijeđe 40,0. Prema popisu

stanovništva iz 2011. godine utvrđeni su podaci o prosječnom indeksu starenja, koji u Republici Hrvatskoj iznosi 115,0, dok u Požeško-slavonskoj županiji iznosi 99,2. U obzir je uzet postotni udio osoba starih 60 i više godina u odnosu na broj osoba starih 0-19 godina. Iz tablice je vidljivo da indeks starenja za Grad Lipik iznosi 130,4, što znači da pripada tipu dobnog sastava izrazito duboke starosti (indeks starenja >100). Prema podacima iz tablice također su primjetne više vrijednosti starosnih pokazatelja za ženski kontingenat stanovništva, odnosno na području Grada živi više žena u srednjoj i starijoj dobi, dok je u dobi do 19 godina broj muške djece nešto veći.

U odnosu na pokazatelje prosječne starosti na razini pripadajuće Požeško - slavonske županije (40,9 godina) i Republike Hrvatske (41,7 godina), Grad Lipik sa prosjekom starosti od 43,2 godine nalazi se ispred starosnih pokazatelja Republike Hrvatske i Županije. Grad Lipik, Požeško-slavonsku županiju, kao i državu karakterizira prosječna starost veća od 40,0 što ukazuje na staro društvo sa izrazito dubokom starošću (indeks starenja >100). Pretpostavka je da je uzrok tome iseljavanje mladih radi nepovoljnih gospodarskih prilika u druga središta naseljenosti, poput gradova u istoj ili susjednim županijama te u Grad Zagreb.

Tablica 6. Velike dobne skupine i starosni pokazatelji u Gradu Lipiku 2011. godine

Grad	Spol	Ukupno	0 - 14 godina	0 - 19 godina	Radno sposobno stanovništvo (15 – 64 godine)	60 i više godina	65 i više godina	Prosječna starost	Indeks starenja	Koeficijent starosti
Lipik	sv.	6.170	955	1.329	3.883	1.733	1.332	43,2	130,4	28,1
	m	2.949	471	677	1.997	665	481	40,7	98,2	22,6
	ž	3.221	484	652	1.886	1.068	851	45,5	163,8	33,2

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Tablica 7. Starosni pokazatelji Grada Lipika, Požeško-slavonske županije i Republike Hrvatske 2011. godine

	Grad Lipik	Požeško-slavonska županija	Republika Hrvatska
Prosječna starost	43,2	40,9	41,7
Indeks starenja	130,4	99,2	115,0
Koeficijent starosti	28,1	23,6	24,1

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

B. Razmještaj i struktura kućanstava

Na području Požeško-slavonske županije, prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, najveći broj kućanstava nalazi se u Gradu Požegi (9.322) koja ujedno ima i najveći broj stanovnika, a prema broju kućanstava slijede Pleternica (3.608), Pakrac (3.434), Lipik (2.383) te Kutjevo s najmanjim brojem kućanstava (2.058). Prosječan broj osoba u kućanstvu prema Popisu stanovništva 2011. godine u Gradu Lipiku iznosi 2,60, dok je najveći prosječan broj osoba u kućanstvu Požeško - slavonske županije zabilježen u Gradu Pleternici (3,18).

Tablica 8. Broj privatnih kućanstava i prosječan broj osoba u kućanstvu po gradovima u Požeško-slavonskoj županiji 2011. godine

Požeško-slavonska županija, Gradovi	Ukupan broj privatnih kućanstava 2011.	Prosječan broj osoba u kućanstvu 2011.
Kutjevo	2.013	3,10
Lipik	2.317	2,60
Pakrac	3.345	2,53
Pleternica	3.534	3,18
Požega	9.143	2,81

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Prema posljednjem popisu stanovništva 2011. godine, prosječan broj osoba u kućanstvu u Gradu Lipiku iznosi 2,60, što je manje od prosjeka Požeško - slavonske županije (2,91) i Republike Hrvatske (2,80).

U Republici Hrvatskoj bilježi se porast broja kućanstava uz indeks rasta od 102,82 što čini rast od gotovo 3 %. Broj kućanstava u Požeško – slavonskoj županiji se u proteklom međupopisnom razdoblju 2001. - 2011. godine smanjivao s indeksom rasta 96,22 što čini smanjenje od 3,78 %. U samom Gradu Lipiku također je vidljiv pad broja kućanstava i to za 5,36 % uz indeks pada od 94,64.

Tablica 9. Indeks rasta/pada broja kućanstva

Područje	Ukupan broj kućanstava 2001.	Ukupan broj kućanstava 2011.	Indeks - rast/pad broja kućanstava 2011./2001. godina
Republika Hrvatska	1.477,377	1.519,038	102,82
Požeško – slavonska županija	27.445	26 408	96,22
Grad Lipik	2.448	2.317	94,64

Izvor: Popis stanovništva 2001. i 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

4. GRAD LIPIK U OKVIRU PROSTORNOG UREĐENJA ŽUPANIJE

Grad Lipik nalazi se na zapadu Požeško - slavonske županije, kojoj upravno i pripada. Prema teritorijalnom ustroju lokalne samouprave, Grad Lipik je treći po veličini od deset jedinica lokalne samouprave Požeško - slavonske županije, površine od 208,67 km², što iznosi 11,5 % ukupne površine Županije. Središte Županije je Grad Požega, a ostala gradska središta uz Lipik su gradovi Kutjevo, Pakrac i Pleternica. Ostala regionalno razvojna središta su općine Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol te Velika.

Kartogram 2. Položaj Grada Lipika u Požeško - slavonskoj županiji

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TREDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

1. PROSTORNA STRUKTURA KORIŠTENJA I NAMJENE POVRŠINA GRADA LIPIKA

1.1. Struktura korištenja zemljišta prema CORINE (Land cover Croatia)

CORINE (CooRdination of INformation on the Environment) služi identifikaciji i kategorizaciji pokrova zemljišta koja uključuje definiranu nomenklaturu kodiranja i stvaranje digitalne baze podataka. Pomoću te baze omogućeno je nadgledanje, organiziranje i upravljanje prirodnim resursima. Osnovna karakteristika baze je kartografska točnost od 100 m, minimalno područje kartiranja od 25 ha i minimalna širina poligona od 100 m. Nomenklatura je podijeljena u tri skupne kategorije koje sadržavaju klase. Podaci o pokrovu zemljišta datiraju iz 2012. godine.

Prostornim planom uređenja Grada Lipika ("SG" 06/07, 01/10 i 06/11, 10/15, 15/15-pročišćeni tekst), u skladu s kriterijima utvrđenim odredbama Prostornog plana Požeško - slavonske županije ("SG", broj 05/02, 05A/02 i 04/11, 4/15), površine za razvoj i uređenje podijeljene su na osnovne skupine:

- *Površine za razvoj i uređenje naselja* su područja na kojima imaju smještaj, osim stanovanja, sve ostale namjene spojive s osnovnom (javna, gospodarska, športsko - rekreacijska, javne zelene površine, površine infrastrukturnih sustava, groblja, posebne namjene i drugo). Unutar ovih područja izdvajaju se izgrađeni dio građevinskog područja (postojeće naselje koje uključuje izgrađeni i komunalno opremljen dio prostora) i neizgrađeni (komunalno neopremljen) dio građevinskog područja.
- *Površine za razvoj i uređenje izvan naselja* (izdvojene namjene) uključuju izdvojene namjene koje se svojom veličinom, strukturom i načinom korištenja razlikuju od naselja te koje funkcioniraju u prostoru kao autonomne prostorne cjeline. Važećim PPUG-om Grada Lipika („SG“ Grada Lipika br. 15/15) se utvrđuju izdvojena građevinska područja za razvoj gospodarskih sadržaja, kao i za razvoj turističke i športsko - rekreacijske namjene.

Tablica 10. Prostorni pokazatelji za namjenu površina u Gradu Lipiku

Grad Lipik	Ukupno (ha)	Udio od površine Grada (%)
Građevinska područja naselja	1.089,06	5,22 %
Izgrađene strukture van građevinskih područja naselja	393,7	1,89 %
Poljoprivredne površine	10.669,88	51,17 %
Šumske površine	5.631,12	27,00 %
Ostale poljoprivredne i šumske površine	1.950,31	9,35 %
Vodne površine	1.120,16	5,37 %
Ostale površine	166,53	-
Ukupno	20.854,23	100%

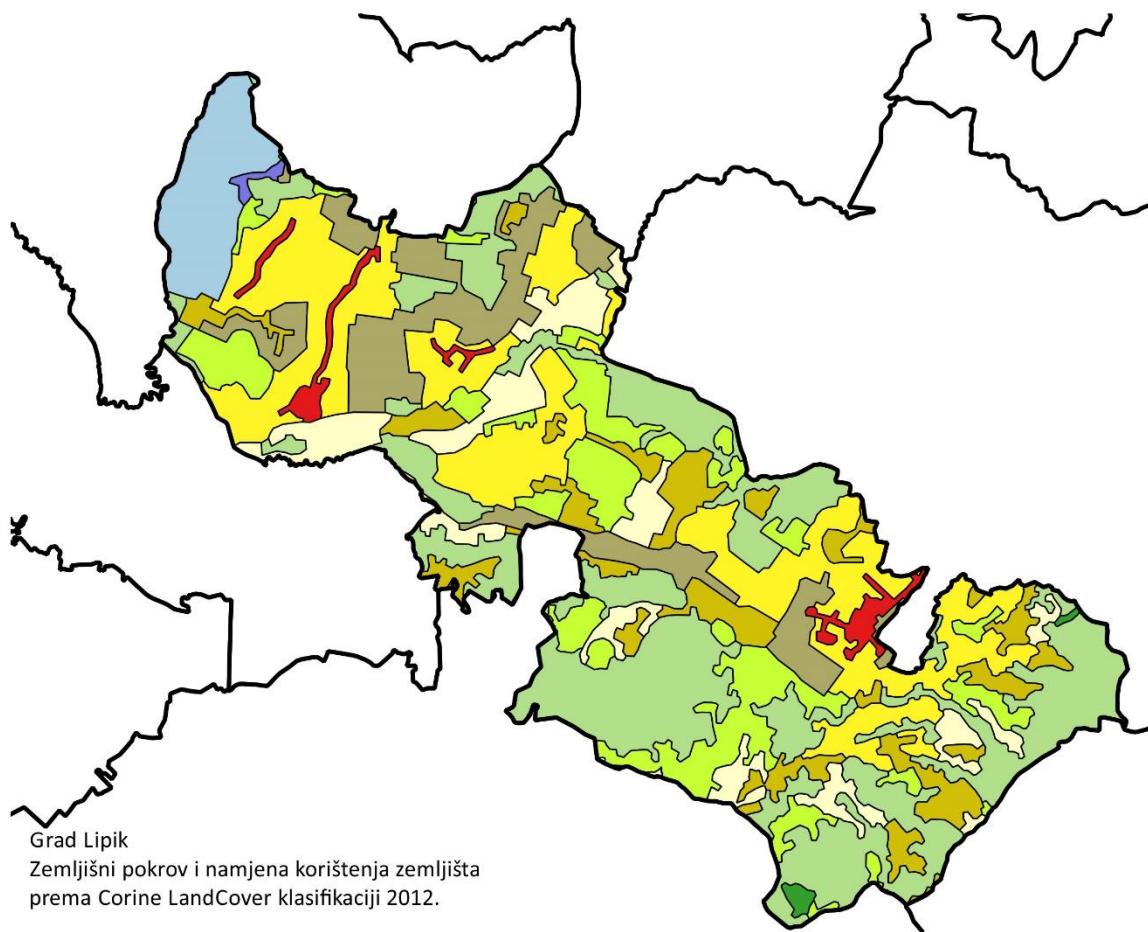
Izvor: III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Lipika ("SG" 15/15)

Poljoprivredne površine su najzastupljenije u strukturi površina Grada Lipika i zauzimaju 10.669,88 ha te čine 51,17 % prostora Grada. Poljoprivredne površine Grada imaju sljedeću strukturu: oranice i vrtovi 70,29 %, voćnjaci 3,35 %, vinogradi 0,06 % i livade 18,17 %. Udio poljoprivrednih površina Grada u poljoprivrednim površinama Županije iznosi 14,3 %. Broj stanovnika na 100 ha ukupnih poljoprivrednih površina u Gradu Lipiku iznosi 52, u Županiji 96, a u Državi 141 stanovnik.

U ukupnoj količini šumskog zemljišta Županije, Grad sudjeluje s 7,2 %. Na 100 ha šumskih površina Grada dolazi 112 stanovnika što je iznad prosjeka Županije (104 stan./100 ha), a ispod prosjeka Države (225 stan./100 ha).

Poljoprivredne i šumske površine na području Grada Lipika zauzimaju 78,17 % površine, te uz vodne površine predstavljaju najznačajniji prirodni resurs. Šumske površine (27 % ukupne površine) u najvećem dijelu imaju gospodarsku ulogu, dok manji dio otpada na zaštitne šume.

Kartogram 3. Struktura korištenja zemljišta prema CORINE (Land cover Croatia) 2012. godine

Legenda

- Granice općina i gradova
- Corine Landcover**
 - Nepovezana gradska područja
 - Nenavodnjavano obradivo zemljište
 - Vinogradi
 - Pašnjaci
 - Mozaik poljoprivrednih površina
 - Pretežno poljoprivredno zemljište
 - Bjelogorična šuma
 - Mješovita šuma
 - Sukcesija šume
 - Kopnene močvare
 - Vodna tijela

Izvor: Corine Land Cover Croatia, 2012.

1.2. Površina naselja

Grad Lipik administrativno se dijeli na 26 statističkih naselja: Antunovac, Bjelanovac, Brekinska, Brezine, Bujavica, Bukovčani, Dobrovac, Donji Čaglić, Filipovac, Gaj, Gornji Čaglić, Jagma, Japaga, Klisa, Korita, Kovačevac, Kukunjevac, Lipik, Livađani, Marino Selo, Poljana, Ribnjaci, Skenderovci, Strižićevac, Subocka i Šeovica.

Tablica 11. Sustav središnjih naselja i površine naselja Grada Lipika

Naselje		Broj stanovnika 2011.	Veličina (km²)	Udio u ukupnoj površini (%)
Urbana naselja	Lipik	2.258	7,9	3,78
Prijelazna naselja	Poljana	547	12,47	5,97
	Filipovac	373	2,64	1,26
	Antunovac	363	14,73	7,05
	Dobrovac	358	4,59	2,19
Slabije urbanizirana naselja	Gaj	324	13,14	6,29
	Marino Selo	312	8,33	3,99
	Šeovica	307	10,21	4,89
Seoska naselja	Donji Čaglić	266	7,05	3,37
	Kukunjevac	233	24,66	11,81
	Brezine	221	8,42	4,03
	Japaga	174	1,31	0,62
	Brekinska	126	10,21	4,89
	Klisa	73	4,19	2
	Jagma	41	4,85	2,32
	Ribnjaci	34	10,9	5,22
	Bujavica	33	5,1	2,44
	Kovačevac	29	8,02	3,84
	Gornji Čaglić	19	3,84	1,84
	Strižićevac	18	1,83	0,87

Bukovčani	17	4,56	2,18
Bjelanovac	12	4,65	2,22
Subocka	12	15,96	7,67
Korita	9	6,58	3,15
Livađani	7	6,32	3,02
Skenderovci	4	6,21	2,97
Ukupno	6.170	208,67	100

Izvor: Osnovni Prostorni plan uređenja Grada Lipika („SG“ 6/07); Državna geodetska uprava (DGU), 2017.

A. Građevinska područja

Površine za razvoj i uređenje naselja utvrđene su građevinskim područjima naselja čime je određen jedan od osnovnih instrumenata za uređivanje i racionalno korištenje prostora.

Građevinsko područje čini izgrađeni i neizgrađeni dio. Izgrađeni dio građevinskog područja su izgrađene i uređene građevne čestice i druge površine privedene različitoj namjeni kao i neizgrađene i neuređene čestice zemljišta površine do 5.000 m² koje s izgrađenim dijelom građevinskog područja čine prostornu cjelinu. Neizgrađeni dio građevinskog područja je jedna ili više neposredno povezanih neizgrađenih i neuređenih čestica zemljišta ukupne površine veće od 5.000 m².²

Građevinska područja naselja predviđena su pretežno za mješovitu stambenu gradnju. Uz ovu osnovnu namjenu unutar GP predviđena je i izgradnja građevina drugih namjena (gospodarske, proizvodne, poslovne, ugostiteljsko - turističke, javne, društvene, športsko - rekreativske, komunalne i prometne infrastrukture) te drugih sadržaja koji upotpunjaju osnovne sadržaje naselja i pridonose kvaliteti prostora i života. Građevinska područja naselja sadrže neizgrađene dijelove predviđene za potrebe daljnog širenja i razvoja naselja, te izgrađene dijelove unutar kojih je predviđeno popunjavanje i dopunjavanje izgrađene strukture.

² III. Izmjene i dopune prostornog plana uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 15/15)

Neizgrađeni dijelovi unutar građevinskog područja (parkovi, zaštitna zelenila površine, površine za šport i rekreaciju i sl.) koji svojom ekološkom funkcijom, funkcijom čuvanja prirodnih resursa i sl. pridonose ukupnoj kvaliteti i vrijednosti naselja određuju se kao negradivi dio građevinskog područja. Unutar građevinskih područja naselja rezervirane su površine za javnu prometnu infrastrukturu, te druge građevine i uređaje komunalne infrastrukture.

Dosadašnja postojeća građevinska područja svih naselja Grada Lipika utvrđena su Općinskim Prostornim planom bivše općine Pakrac i Odlukom o utvrđivanju građevinskog područja, osim područja obuhvaćenog GUP-om („SG“ Grada Lipika br. 4/98) (naselja Filipovac i Lipik).

Površine građevinskih područja naselja zauzimaju 1089,06 ha ili 5,22 % ukupne površine Grada Lipika, od čega se na izgrađeni dio odnosi 1047,82 ha, a preostalih 44,48 ha je neizgrađeni dio građevinskih područja.

Izgrađene strukture van građevinskih područja naselja za izdvojene namjene ukupno zauzimaju samo 338,75 ha ili 1,62 % ukupne površine Grada Lipika.

Tablica 12. Površine postojećih građevinskih područja naselja Grada Lipika

Naselje	Građevinsko područje naselja (GP)		izgrađeni dio GP-a		neizgrađeni i neizgrađeni, ali uređeni dio GP-a		Planirana građevinska područja
	POVRŠINA A (ha)	UDIO U UKUPNOJ POVRŠINI GRADA (%)	POVRŠINA (ha)	UDIO U UKUPNOJ POVRŠINI GRADA (%)	POVRŠINA (ha)	UDIO U UKUPNOJ POVRŠINI GRADA (%)	POVRŠINA (ha)
Antunovac	79,31	0,38	79,31	0,38	0	0	80,87
Bjelanovac	11,52	0,05	11,52	0,05	0	0	8,58
Brekinska	26,14	0,12	26,14	0,12	0	0	26,64
Brezine	52,96	0,25	52,96	0,25	0	0	50,96
Bujavica	23,1	0,11	23,1	0,11	0	0	19,76

Bukovčani	26,71	0,12	26,71	0,12	0	0	29,48
Dobrovac	42,17	0,2	42,17	0,2	0	0	40,82
Donji Čaglić	74,27	0,35	74,27	0,35	0	0	66,58
Filipovac	42,09	0,2	42,09	0,2	0	0	41,74
Gaj	53,31	0,25	50,07	0,24	3,24	0,01	49,06
Gornji Čaglić	10,94	0,05	10,94	0,05	0	0	10,26
Jagma	13,83	0,06	13,83	0,06	0	0	11,79
Japaga	28,11	0,13	28,11	0,13	0	0	24,62
Klisa	20,6	0,09	20,6	0,09	0	0	20,25
Korita	15,23	0,07	15,23	0,07	0	0	12,24
Kovačevac	10,21	0,04	10,21	0,04	0	0	7,49
Kukunjevac	115,78	0,55	115,78	0,55	0	0	109,86
Lipik	200,19	0,96	158,95	0,76	41,24	0,19	214,36
Livađani	11,14	0,05	11,14	0,05	0	0	11,69
Marino Selo	47,86	0,22	47,86	0,22	0	0	44,01
Poljana	73,93	0,35	73,93	0,35	0	0	70,49
Ribnjaci	1,58	0,007	1,58	0,007	0	0	0,38
Skenderovci	5,41	0,02	5,41	0,02	0	0	4,04
Strižičevac	8,67	0,04	8,67	0,04	0	0	9,36
Subocka	40,99	0,19	40,99	0,19	0	0	36,99
Šeovica	53,01	0,25	53,01	0,25	0	0	53,57
Ukupno	1089,06	5,22	1047,82	5,02	44,48	0,21	1055,89

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Lipika, Plan ("SG" Grada Lipika br. 06/07); III. Izmjene i dopune PPUG Lipika ("SG" Grada Lipika br. 15/15)

Tablica 13. Gustoća stanovništva po naseljima Grada Lipika

Naselje	površina građevinskog područja naselja (GP) (ha)	broj stanovnika 2011.	broj stanovnika u odnosu na ukupnu površinu GP (st/ha)	broj stanovnika u odnosu na izgrađenu površinu GP (st/ha)
Antunovac	79,31	363	4,57	4,57
Bjelanovac	11,52	12	1,04	1,04
Brekinska	26,14	126	4,82	4,82
Brezine	52,96	221	4,17	4,17
Bujavica	23,1	33	1,42	1,42
Bukovčani	26,71	17	0,63	0,63
Dobrovac	42,17	358	8,48	8,48
Donji Čaglić	74,27	266	3,58	3,58
Filipovac	42,09	373	8,86	8,86
Gaj	53,31	324	6,07	6,47
Gornji Čaglić	10,94	19	1,73	1,73
Jagma	13,83	41	2,96	2,96
Japaga	28,11	174	6,18	6,18
Klisa	20,6	73	3,54	3,54
Korita	15,23	9	0,59	0,59
Kovačevac	10,21	29	2,84	2,84
Kukunjevac	115,78	233	2,01	2,01
Lipik	200,19	2.258	11,27	14,37
Livađani	11,14	7	0,62	0,62
Marino Selo	47,86	312	6,51	6,51
Poljana	73,93	547	7,39	7,39
Ribnjaci	1,58	34	21,51	21,51
Skenderovci	5,41	4	0,73	0,73
Strižičevac	8,67	18	2,07	2,07
Subocka	40,99	12	0,29	0,29

Šeovica	53,01	307	5,79	5,79
Ukupno	1089,06	6.170	5,66	5,88

Izvor: III. Izmjene i dopune PPUG Lipika ("SG" Grada Lipika br. 15/15)

B. Izdvojena građevinska područja (izvan naselja)

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja, prema Zakonu o prostornom uređenju (NN 153/13) je područje određeno prostornim planom kao prostorna cjelina izvan građevinskog područja naselja planirana za sve namjene, osim za stambenu.

Na području Grada Lipika postoji izgrađeno gospodarsko - poljoprivredno područje, područje naselja Gaj, koje se nalazi izvan građevinskih područja.

Izvan građevinskih područja naselja (stalnog i povremenog stanovanja) važećim PPUG-om Grada Lipika je dozvoljena gradnja na sljedećim područjima:

- *Izdvojenim građevinskim područjima:*

- građevinska područja povremenog stanovanja - "Lipički vinogradi" i "Šeovica";
- građevinsko područje gospodarskih zona - "Lipik I", "Lipik II", "Dobrovac";
- "Ciglana - Poljana", "Ribnjaci";
- građevinsko područje turističko - rekreativske zone "Raminac";
- građevinsko područje turističko - rekreativske gospodarske zone "Ergela";
- građevinska područja športsko-rekreativske namjene (igrališta);
- građevinska područja groblja.

- *Područja Grada izvan građevinskih područja.*

Tablica 14. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina Grada Lipika

	NAMJENA POVRŠINA (ha)	POVRŠINA (ha)	UDIO od površine Grada (%)
1.	GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA (ukupno)	1.089,06	5,22
	izgrađeni dio GP	1.047,82	5,02

	neizgrađeni dio GP	41,24	0,19
2.	IZGRAĐENE STRUKTURE VAN GRAĐEVINSKIH PODRUČJA NASELJA	393,7	1,89
	izgrađeni dio GP	107,18	0,51
	neizgrađeni dio GP	286,52	1,37
2.1.	Izdvojena građevinska područja van naselja	393,7	1,88
	izgrađeni dio GP	107,18	0,51
	neizgrađeni dio GP	286,52	1,37
2.2.	Izdvojeno građevinsko područje gospodarske zone (Lipik I, Lipik II, Lipik III, Lipik IV, Ciglana- Poljana, Ribnjaci, Jagma)	174,48	0,83
	izgrađeni dio GP	70,96	0,34
	neizgrađeni dio GP	103,52	0,49
2.3.	Izdvojeno građevinsko područje turističko - rekreativske zone "Raminac"	146,81	0,7
	izgrađeni dio GP	-	-
	neizgrađeni dio GP	146,81	0,7
2.4.	Izdvojeno građevinsko područje turističko - rekreativske - gospodarske zone "Ergela"	55,41	0,26
	izgrađeni dio GP	20,63	0,09
	neizgrađeni dio GP	34,78	0,16
2.5.	Izdvojeno građevinsko područje groblja (18 naselja)	12,01	0,06
	izgrađeni dio GP	10,60	0,05
	neizgrađeni dio GP	1,41	0,006
2.6.	Izdvojena građevinska područja sportsko rekreativske namjene (igrališta – Marino Selo, Poljana, Šeovica)	4,99	0,02
	izgrađeni dio GP	4,99	0,02
	neizgrađeni dio GP	-	-
2.8.	Izgrađene strukture izvan građevinskog područja	47,43	0,22
	površine za eksploataciju i iskorištavanje	47,43	0,22

	mineralnih sirovina		
3.	POLJOPRIVREDNE POVRŠINE	10.669,88	51,17
	osobito vrijedno obradivo tlo	-	-
	vrijedno obradivo tlo	10.035,55	48,12
	ostalo obradivo tlo	634,33	3,04
4.	ŠUMSKE POVRŠINE	5.631,12	27,00
	gospodarske	5.625,11	26,97
	zaštitne	6,01	0,02
	posebne namjene	-	-
5.	OSTALE POLJOPRIVREDNE I ŠUMSKE POVRŠINE	1.950,31	9,35
6.	VODNE POVRŠINE	1.120,16	5,37
	vodotoci	128,69	0,61
	akumulacije	991,47	4,75
	retencije		
	ribnjaci		
7.	OSTALE POVRŠINE	166,53	0,79
	posebna namjena	-	-
	površine infrastrukturnih sustava	166,53	0,79
	GRAD LIPIK UKUPNO:	20.854,23	100,00

Izvor: III. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Lipika, Polazišta ("SG" Grada Lipika br. 15/15)

Što se tiče područja posebne namjene, Temeljem odredbi članka 18. Zakona o obrani (NN 33/02 i 58/02) i Pravilnika o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (NN 175/03), Ministarstvo obrane Republike Hrvatske nema posebnih zahtjeva u vezi potreba za rezerviranjem prostora posebne namjene.

Na području Grada Lipika nalazi se jedno gradsko groblje u Lipiku i 21 mjesno groblje i to u naseljima – Antunovac, Brekinska, Brezine, Bujavica, Bukovčani, Dobrovac, Donji Čaglić, Filipovac, Gaj, Gornji Čaglić, Jagma, Japaga, Klisa, Korita, Kukunjevac, Livađani, Marino Selo,

Poljana, Strižičevac, Subocka i Šeovica, koja su relativno dobro održavana, a neka od njih imaju mrtvačnicu.

Naselja Donji Čaglić, Klisa i Kukunjevac imaju dva groblja, i to katoličko i pravoslavno, a naselja Brekinska i Gaj također dva, kalvinsko i katoličko.

Groblja uz naselja Antunovac, Brekinska, Brezine, Bukovčani, Dobrovac, Donji Čaglić, Filipovac, Gaj, Gornji Čaglić, Jagma, Japaga, Klisa, Kukunjevac, Livađani, Marino Selo, Poljana, Strižičevac i Subocka se nalaze van njihovih granica građevinskog područja i zauzimaju površinu od ukupno 12,01 ha. Ostala groblja nalaze se unutar granica naselja kojima pripadaju, i to: Lipika, Bujavice, Korita i Šeovice.

Ukupna površina groblja na području Grada Lipika je 12,01 ha.

2. SUSTAV NASELJA GRADA LIPIKA

2.1. Obilježja sustava naselja

A. Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti

Grad Lipik jedna je od 10 (5 gradova i 5 općina) jedinica lokalne samouprave koje ulaze u sastav Požeško – slavonske županije. Nalazi se u njenom istočnom dijelu te graniči samo s Gradom Pakracom.

Područje Grada Lipika prostire se na površini od 208,67 km² te zauzima 11,44 % površine Požeško - slavonske županije. Grad Lipik administrativno se dijeli na 26 statističkih naselja: Antunovac, Bjelanovac, Brekinska, Brezine, Bujavica, Bukovčani, Dobrovac, Donji Čaglić, Filipovac, Gaj, Gornji Čaglić, Jagma, Japaga, Klisa, Korita, Kovačevac, Kukunjevac, Lipik, Livađani, Marino Selo, Poljana, Ribnjaci, Skenderovci, Strižičevac, Subocka i Šeovica.

Prema popisu iz 2011. godine, Grad Lipik ima 6.170 stanovnika, što čini 7,91 % od ukupnog broja stanovnika Požeško - slavonske županije. Gustoća naseljenosti na području Grada iznosi čak 29 stan./km², odnosno 0,14 % od ukupnog broja stanovnika Hrvatske. Za usporedbu, prosječna gustoća naseljenosti u Hrvatskoj je 75,71 st/km². Gustoća naselja na području Grada Lipika iznosi 124,7 naselja/km.²

Tablica 15. Broj i gustoća naselja Grada Lipika

Broj naselja	Površina Grada (km ²)	Gustoća naselja (broj naselja/1000 km ²)
26	208,67	124,7

Izvor: Državna geodetska uprava (DGU), podaci iz 2016. godine

Kartogram 4. Naselja unutar Grada Lipika

Analizirajući dostupne podatke iz županijskih planskih i strateških dokumenata, važećeg Prostornog plana uređenja Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 15/15) (u daljem tekstu: važeći PPUG), Popisa stanovništva iz 2011. (DZS), GIS baze podataka, prošlog Izvješća o stanju u prostoru Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 04/13) i drugih relevantnih za Grad Lipik, nailazilo se na navode različitih površina naselja i samog Grada Lipika te s tim u vezi ostalih statističkih podataka uključivo gustoću naseljenosti, gustoća naselja i dr. Najnoviji korišteni relevantni podaci su dobiveni iz Državne geodetske uprave (DGU) iz 2017. godine.

U sljedećim tablicama prikazane su površine naselja i cijelog Grada Lipika kao i gustoća naseljenosti koja neznatno varira. Za daljnju obradu podataka biti će preuzeti podaci iz DGU.

Tablica 16. Opća gustoća naseljenosti Grada Lipika

Naselje		Veličina (km ²)	Broj stanovnika 2011.	Gustoća naseljenosti (st/km ²)
1	Antunovac	14,73	363	24,64
2	Bjelanovac	4,65	12	2,58
3	Brekinska	10,21	126	12,34
4	Brezine	8,42	221	26,24
5	Bujavica	5,1	33	6,47
6	Bukovčani	4,56	17	3,72
7	Dobrovac	4,59	358	77,99
8	Donji Čaglić	7,05	266	37,73
9	Filipovac	2,64	373	141,28
10	Gaj	13,14	324	24,65
11	Gornji Čaglić	3,84	19	4,94
12	Jagma	4,85	41	8,45
13	Japaga	1,31	174	132,82
14	Klisa	4,19	73	17,42
15	Korita	6,58	9	1,36
16	Kovačevac	8,02	29	3,61
17	Kukunjevac	24,66	233	9,44
18	Lipik	7,9	2.258	285,82
19	Livađani	6,32	7	1,1
20	Marino Selo	8,33	312	37,45
21	Poljana	12,47	547	43,86
22	Ribnjaci	10,9	34	3,11
23	Skenderovci	6,21	4	0,64
24	Strižičevac	1,83	18	9,83
25	Subocka	15,96	12	0,75
26	Šeovica	10,21	307	30,06
Ukupno		208,67	6.170	29,56

Izvor: Popis stanovništva 2011. (DZS); Državna geodetska uprava (DGU), 2016.

Prema površini najveće naselje je Kukunjevac s 24,66 km², a najmanje Japaga s površinom od 1,31 km².

Brojem stanovnika i gustoćom naseljenosti izrazito dominira naselje Lipik, urbani centar gradskog administrativnog područja s 2.258 stanovnika, uz koji se još izdvajaju Poljana s 547 stanovnika i drugom najvećom gustoćom naseljenosti u Gradu. Slijede Antunovac, Dobrovac, Gaj, Marino Selo i Šeovica s više od 300 stanovnika, te Donji Čaglić, Kukunjevac, Brezine, Japaga i Brekinska s više od 100 stanovnika. Naselja Klisa, Jagma, Ribnjaci, Bujavica, Kovačevac, Gornji Čaglić, Strižičevac, Bukovčani, Bjelanovac, Subocka, Korita, Livađani i Skenderovci imaju manje od 100 stanovnika na četvorni kilometar.

B. Razvojna žarišta i centralna naselja

Sustav centralnih (središnjih) naselja ili sustav razvojnih žarišta, područja s većom koncentracijom stanovništva, najvažniji je dio strateškog prostornog planiranja, jer isti artikulira sve prostore, pod prostore i međuprostore i sve infrastrukturne i komunikacijske sustave koji povezuju mrežu gradova i naselja. Kružni prostori oko važnijih ili većih naselja predstavljaju postojeća ili potencijalna žarišta razvitka gradova/općina.

U županijskom sustavu naselja, naselje Lipik je svrstano u malo razvojno središte, odnosno područno središte jače razvijenosti. Oko Lipika formirano je prigradsko urbanizirano područje koje obuhvaća i obližnja prigradska naselja Filipovac i Dobrovac. U istom sustavu naselje Poljana funkcioniра kao manje lokalno središte i ima obilježja prijelaza između gradskih i seoskih naselja te je svrstano u naselje s podžarišnim karakterom s gravitacijskim područjem naselja Antunovac, Marino Selo i Gaj.³

³ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

3. GOSPODARSKE DJELATNOSTI

3.1. Socijalno – gospodarska struktura

A. Struktura gospodarskih djelatnosti

Gospodarstvo je, kao i u Republici Hrvatskoj u cjelini, u proteklom desetljeću doživjelo temeljite promjene. Obzirom na promijenjen model potražnje, pad broja zaposlenih, te procese pretvorbe s planskog na tržišno gospodarstvo, nameće se potreba stvaranja novog gospodarskog i prostornog modela razvijanja. Perspektiva daljnog gospodarskog razvoja temeljiti će se na prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu, te je orijentirana na disperziju manjih pogona čiste industrije, obrta i trgovine, s razvojem transportnih usluga (čemu pogoduje dobar prometni položaj – planirani prometni pravac brze ceste/ Europski koridor E661 (dio trase) i tradicionalnim razvojem turizma, a zasnivat će se na načelima:

- održivog razvoja,
- suradnje sa svim korisnicima prostora, i
- suradnje Grada sa Županijom.

Dostignuti stupanj gospodarskog razvoja posljedica je ponajprije niza materijalnih i društvenih čimbenika, ali i povijesnih okolnosti. Opći gospodarski razvoj grada Lipika determiniran je u prvom redu raspoloživim prirodnim resursima eksploatacijom kojih je došlo do razvoja industrijske proizvodnje. Uz industrijsku proizvodnju u velikim gospodarskim subjektima, čija se uloga u posljednjim desetljećima značajno smanjila uslijed proizvodne i vlasničke pretvorbe, temeljno gospodarsko uporište Grada Lipika čini malo gospodarstvo sastavljeno od niza malih poslovnih subjekata te obrta koji imaju dugu tradiciju postojanja, a razvijali su se sukladno potrebama gospodarskih grana i stanovništva.⁴

Grad Lipik je prepoznatljiva destinacija zdravstveno – rekreativnog turizma šireg dijela Europe, koji svoj održivi razvoj temelji na korištenju i finalizaciji prirodnih resursa (termomineralni izvori, kvartni pjesak, poljoprivredna proizvodnja) i poduzetničkom ponašanju stanovništva. U razvoju

⁴ Strategija razvoja Grada Lipika do 2020. godine. Službeni glasnik grada Lipika. Lipik, 2016.

treba iskoristiti tradicionalne gospodarske veze i interes za korištenje vlastitih mogućnosti razvoja i pri tome voditi računa da se na području Grada ne lociraju tehnologije s negativnim utjecajem na okoliš kako se ne bi narušile vrijednosti prostora i okoliša.

Prostorni razmještaj proizvodnih kapaciteta temeljit će se na sljedećim principima:

- u gospodarskim zonama locirati što čistije tehnologije;
- eksploatacijsko polje kremenog (kvarcnog) pijeska "Medinac" kao i rezervirani prostor istražnog prostora mineralnih sirovina (tehnički građevni kamen – amfibolit i granit) "Šeovica" optimalno definirati s minimalnim obuhvatom prostora, ali ne manje nego što je potrebno omogućiti dozvoljenu eksploataciju;
- male prerađivačke kapacitete u funkciji poljoprivredne proizvodnje locirati uz osnovni kompleks van naselja ili u naseljima;
- uslužne djelatnosti locirati u naselja u okviru stanovanja ili prema karakteru u posebne zone u okviru naselja.

Poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva lokalna je samouprava do sada provodila kroz izdvajanja finansijskih sredstava za kreditiranje poduzetnika. Praćenjem razvitka poduzetništva je ustanovljeno da postojeće gospodarske zone ne mogu zadovoljiti potrebe budućeg razvoja. Stoga se, na području obuhvata važećeg PPUG-a Lipik, osim unutar građevinskih područja naselja (uređenje gospodarskih zona "Brezine" i "Filipovac"), planira uređenje i gospodarskih zona unutar izdvojenih građevinskih područja, i to: nove gospodarske zone – "Lipik II", kao i mogućnost proširenja postojećih gospodarskih zona - "Lipik I", "Ciglana - Poljana" i "Dobrovac" odnosno Lipik III.⁵

Značajniju gospodarsku strukturu čine industrijski pogoni koji će biti opisani u nastavku.

Industrija stakla. Lipik Glas d.o.o. tvornica za proizvodnju stakla, izgrađena 1961. god. koja je danas u Hrvatskoj jedna od najvećih tvornica stakla. Objekti tvornice teško su oštećeni za vrijeme Domovinskog rata te je bilo potrebno nekoliko godina da se započne s redovitom proizvodnjom. Tvornica posjeduje vlastiti rudnik kvarcnog pijeska. Tehnički i tehnički se usavršava, te pravi planove za novu tvornicu Float stakla, čime bi se postigla potrebna kvaliteta, povećala proizvodnja kao i broj zaposlenika.

⁵ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

Industrija pića. U Lipiku djeluje tvornica "Studenac" Lipik. Djelatnost tvornice je proizvodnja poznate mineralne i izvorske vode (danasa pod imenima "Studenac" i "Studena") kao i bezalkoholnih napitaka. Kako Lipik leži na izvorima prirodne mineralne vode, ista se samo gazira i puni u tvornici, te distribuira na hrvatsko i svjetsko tržište. Planira se povećanje proizvodnje i proširenje prostora (hala i cesta).

Poljoprivredna proizvodnja. Poljoprivreda Lipik d.d. poduzeće je koje se bavi isključivo ratarskom proizvodnjom te sušenjem i skladištenjem žitarica, a koriste suvremenu tehnologiju u proizvodnji. Do 1991. godine u sklopu Poljoprivrede postojala je i Ergela lipicanaca koja je devastirana u ratu, veći dio konja je ubijen, a preostala grla otuđena. Štale su danas obnovljene, a uz velike napore svi preživjeli konji su vraćeni u Lipik, kako bi se na osnovu izvornog genetskog materijala moglo nastaviti s rasplodom i uzgojem. Pored navedenog na području Grada nalaze se i suvremene farme uzgoja krupne stoke (područja naselja Kukunjevac i Antunovac). Osim Poljoprivrede Lipik d.d., u Lipiku djeluju poduzeća POLJO-GAJ d.o.o. čija je osnovna djelatnost proizvodnja i uzgoj žitarica te Frutarija d.o.o. koja se bavi uzgojem, otkupom, skladištenjem i prodajom voća i povrća.

Tekstilna industrija. Poduzeće "Gamauf d.o.o." proizvodi tekstilne proizvode za domaće i inozemno tržište, a svojom kvalitetom i profesionalnim radom uvršteni su među 10 % najuspješnijih poduzeća u Hrvatskoj. Danas je rad poduzeća usmjeren na proizvodnju peleta.

Ribnjačarstvo. Jedan od najznačajnijih subjekata u Republici Hrvatskoj u djelatnostima uzgoja i prodaje slatkovidne ribe te jedan od najstarijih subjekata na području Grada Lipika je poduzeće Ribnjačarstvo Poljana d.d. Društvo uspješno posluje, ulaže u tehnološki razvoj pa je tako značajno napomenuti da su izgradili najmodernije mrjestilište u Europi te liniju sa mješaonicom za proizvodnju riblje hrane.⁶

⁶ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

Tablica 17. Prikaz trgovačkih društava po djelatnostima na području Grada Lipika 2016.

DJELATNOST	BROJ TVRTKI			
	Malo	Srednje	Veliko	Ukupno
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	4	0	0	4
Prerađivačka industrija	10	1	0	11
Građevinarstvo	2	0	0	2
Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala	8	0	0	8
Prijevoz i skladištenje	1	1	0	2
Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane	4	0	0	4
Informacije i komunikacije	1	0	0	1
Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti	5	0	0	5
Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2	0	0	2
Obrazovanje	1	0	0	1
Djelatnost zdravstvene zaštite i socijalne skrbi	1	0	0	1
Ostale uslužne djelatnosti	3	0	0	3

Izvor: Evidencija HGK: Županijska komora Požega na dan 31.12.2015.

Jedna od osnovnih poticajnih mjera za razvoj poduzetništva, odnosno gospodarstva u cjelini je stvaranje prostornih preduvjeta za obavljanje poduzetničkih aktivnosti što je na području Grada Lipika i ostvareno osnivanjem i izgradnjom poduzetničkih zona. U skladu s prostorno planskom dokumentacijom na području Grada Lipika izgrađene su i realizirane Poduzetnička zona 1, Poduzetnička zona 2, Poduzetnička zona 3 i Poduzetnička zona 4.

Poduzetnička zona 2 površine 16,28 ha smještena je uz glavnu prometnicu D5 na pravcu Virovitica - Okučani i udaljena je od autoceste 25 km. U blizini je željeznička stanica udaljena 1 km. Zona je opremljena osnovnom infrastrukturom. Unutar zone je prodano 13 parcela na kojima gospodarsku djelatnost započelo ili započinje 8 poduzetnika, dok je 8 parcela slobodno za potencijalne investitore. Slobodne parcele su veličine od 3.054 m² do 11.937 m². Tvrte koje već obavljaju gospodarsku djelatnost u zoni su Frutarija d.o.o., Obrt „Vios“, Trgovački obrt „Vladimir Olivier“, a unutar zone se također nalazi i reciklažno dvorište.

Poduzetnička zona 3 nalazi se na ulazu u Grad Lipik u prigradskom naselju Dobrovac. Ukupna površina zone je 31,25 ha od čega je 16,4 ha zone popunjeno, a 8 parcela na površini od 10,12 ha je dostupno za potencijalne investitore. Zona je infrastrukturno opremljena, a gospodarska namjena je uslužna i proizvodna. Unutar zone su smještene tvrtke Stragatrans d.o.o., MBM d.o.o. i Poljoprivreda Lipik d.d.

Poduzetnička zona 4, ukupne površine od 2,9 ha se nalazi u naselju Gaj, infrastrukturno je opremljena, a gospodarska namjena je proizvodna. U zoni je smještena tvrtka NTC Gaj d.o.o. koja je u fazi izgradnje bioplinskog postrojenja.

Napušteni objekt Područne Osnovne škole Donji Čaglić se planira prenamijeniti u Poduzetnički inkubator Donji Čaglić ukupne neto površine 329,80 m² namijenjen za manje proizvodne pogone i uredsko poslovanje. U inkubatoru trenutno gospodarsku djelatnost obavlja jedno trgovачko društvo.

Grad Lipik provodi poticajne mjere za investitore, što uključuje nisku početnu cijenu građevinskog zemljišta u Poduzetničkoj zoni 2 i to od 1,00 kn po metru kvadratnom. U prvoj godini poslovanja tvrtku se u potpunosti oslobađa plaćanja poreza, u drugoj godini oslobođena je 50 % te trećoj godini 25 % ukupnog iznosa poreza. Također, subjekt je oslobođen plaćanja komunalne naknade i komunalnog doprinosa istom dinamikom kao što je oslobođen plaćanja poreza u prve tri godine poslovanja. Korisnik se oslobađa i plaćanja priključka struje do 25Kw te ima besplatne konzultantske usluge lokalne razvojne agencije.

Radi unaprjeđenja gospodarskog i društvenog razvoja, 2013. godine od strane Grada osnovana je Lipička razvojna i turistička agencija LIRA d.o.o. Jedna od temeljnih zadaća LIRA-e je da za investitore i poduzetnike grada Lipika nudi besplatne savjetodavne usluge te priprema dokumentacije i projekata za EU fondove i nacionalne natječaje. Osim toga, vrši usluge izrade poslovnih planova i investicijskih studija, marketinških strategija te nudi pomoći pri otvaranju tvrtke, obrta i u ostvarivanju različitih oblika poticaja.

U svrhu razvoja poduzetništva, otvaranja gospodarskih zona, sustava olakšica, poticanja proizvodnje i izvoza, uvođenja visoke tehnologije i rasta gospodarstva te životnog standarda, prije promatranog razdoblja doneseni su ovi dokumenti:

- Plan gospodarskog razvoja Grada Lipika, 2005.;

- Detaljni plan uređenja Poduzetničke zone II u Lipiku, 2008.;
- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone „Lipik III“, 2011.;
- Strateški plan razvoja turizma gradova Lipika i Pakraca, 2013.;
- Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2014. – 2020., 2014.;
- Program razvoja poljoprivrede na području Grada Lipika za razdoblje 2016. – 2020. godine, 2015.;
- Strategija razvoja grada Lipika do 2020. godine, 2016.;
- Revizija dijela „Strateškog plana razvoja turizma grada Lipika“, 2017.

Turizam. Prirodne ljepote, kulturno i povijesno nasljeđe, te stoljetna tradicija bavljenja turizmom glavna su obilježja Grada Lipika kao važnog turističkog odredišta u Požeško-slavonskoj županiji. Značajni elementi turističke ponude ovog područja čine: kulturno-povijesno nasljeđe – centar Lipika (ulica vila, Kursalon, Wandelbahn, Toplice Lipik), perivoj, izvori geotermalne vode – zdravstveni i rekreacijski turizam, uzgoj konja lipicanca, brojne manifestacije te različite druge atrakcije.

Grad Lipik poznat je kao lječilišni grad i ima bogatu povijest kroz koju se grad razvio na uslugama liječenja ljekovitom vodom jedinstvenom po svojstvima jer je pitka i temperature pri izvoru od 65 °C. Prvi pisani tragovi o lječilištu su iz 18. stoljeća, a pravi procvat počinje u prvoj polovici 19. stoljeća. Nakon prekida u razvoju tijekom I. svjetskog rata, lječilište je obnovljeno i zablistalo je starim sjajem. U 40-im godinama 20. stoljeća Lipik je bio drugi grad po broju noćenja u tadašnjoj Kraljevini Jugoslaviji. U prijeratnom razdoblju (u 1980-im godinama) turistička ponuda Grada Lipika bila je upotpunjena dodatnim sportskim i zabavnim sadržajem, te kvalitetnim hotelskim smještajem što je predstavljalo uravnotežen spoj tradicionalnog i modernog.

Raznolikost prirode i terena pogoduje pješačkim (100 km) i biciklističkim stazama (80 km) različite težine. Također je omogućeno jahanje uređenim stazama i šumskim putovima. "Stazama lipicanca i kune" posjetitelji mogu otkriti šumske ceste, polja i brda koji povezuju različite destinacije.

Zahvaljujući jedinstvenom položaju i okruženju razvijen je lovni turizam. Na području Grada su četiri županijska lovišta, ukupne površine oko 13,5 tisuća ha. U ovim lovištima su jelen, divlja svinja, fazan, prepelica, zec.

U bližoj okolini Lipika u Ribnjacima, Marino Selo, nalazi se obitavalište 180 vrsta ptica močvarica.

Grad Lipik najpoznatiji je po svojoj tradiciji termalnog lječilišta, koja je danas dostupna u Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Lipik. Jedan je od najstarijih gospodarskih subjekata u Lipiku, a svoju višestoljetnu tradiciju ima zahvaliti prije svega prirodnim ljekovitim pogodnostima područja u kojem je smješten Lipik, isto kao i svojim izvrsnim stručnjacima, koji znaju spojiti prirodne izvore i najbolja medicinska dostignuća. U Specijalnoj bolnici za medicinsku rehabilitaciju Lipik provode se liječenja neuroloških stanja i bolesti, reumatskih bolesti, posttraumatskih stanja, ortopedskih oboljenja, smetnje kontrole mokraćnog mjehura, oboljenja krvnih žila, te se provodi preventivno liječenje i prakticira zdravstveni turizam.

U nastavku se nalazi tablica s popisom dolazaka i noćenja u Požeško – slavonskoj županiji te Gradu Lipiku. Grad Lipik treći je po dolascima i noćenjima u Županiji, iza Požege i Pakraca. U Požeško – slavonskoj županiji došlo je do povećanja broja noćenja za 13,3 postotna boda, dok indeksi za Grad Lipik nisu prikazani jer u priopćenju Državnog zavoda za statistiku nedostaju podaci o dolascima i noćenjima u 2015.

Tablica 18. Dolasci i noćenja turista (prema NKPJS-u 2012.) po gradovima i općinama u 2016.

		Ukupno	Domaći	Strani	Indeksi 2016./2015.		
					Ukupno	Domaći	Strani
Požeško-slavonska županija	Dolasci	11.654	8.726	2.928	113,3	108,5	130,7
	Noćenja	25.917	19.582	6.335	106,4	101,8	123,7
Grad Lipik	Dolasci	645	475	170	-	-	-
	Noćenja	3.035	2.510	525	-	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku, DZS

Prema reviziji "Strateškog plana razvoja turizma gradova Lipika i Pakraca" 2017. godine, konkretni prijedlozi za unaprjeđenje postojećih i razvoj novih turističkih proizvoda su sljedeći:

- tržišno repozicioniranje Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Lipik;
- izgradnja i unaprjeđenje smještajnih kapaciteta;
- kreiranje urbanog sklada;
- revitalizacija kulturne baštine (koncept i studija isplativosti);
- interpretacija kulturno – povjesne baštine;

- unaprjeđenje postojećih i razvoj novih turističkih proizvoda;
- marketing i menadžment turističke destinacije.

B. Ekonomski razvoj

Osnovni pokazatelj gospodarske razvijenosti pojedine jedinice lokalne samouprave jest indeks razvijenosti koji je definiran Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske 2011. - 2013. i [Strategijom regionalnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje do kraja 2020. godine](#) u svrhu ujednačavanja kriterija za dodjelu mjera poticaja onim jedinicama lokalne samouprave čiji razvoj zaostaje za nacionalnim prosjekom. Strategijom su definirana tri strateška cilja politike regionalnog razvoja:

- povećanje kvalitete života poticanjem održivog teritorijalnog razvoja,
- povećanje konkurentnosti regionalnoga gospodarstva i zaposlenosti, te
- sustavno upravljanje regionalnim razvojem.

U skladu sa Zakonom o regionalnom razvoju Republike Hrvatske (Narodne novine br. 147/14), Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije provodi postupak ocjenjivanja i razvrstavanju svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj prema indeksu razvijenosti. Indeks razvijenosti je kompozitni pokazatelj koji se računa kao ponderirani prosjek više osnovnih društveno-gospodarskih pokazatelja radi mjerjenja stupnja razvijenosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te se na temelju odstupanja vrijednosti pokazatelja od državnog prosjeka jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave razvrstavaju u skupine razvijenosti. Izračunava se na temelju parametara: dohodak po stanovniku, proračunski prihodi lokalne odnosno područne samouprave po stanovniku, stopa nezaposlenosti, opće kretanje stanovništva te stopa obrazovanosti.

Prema novoj klasifikaciji, indeks razvijenosti jednak je 100 u V. od ukupno VIII. skupina te predstavlja prosječni prag razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Grad Lipik se nalazi u III. skupini razvijenosti s indeksom razvijenosti 97,719. Za usporedbu, indeks razvijenosti Požeško - slavonske županije iznosi 93,947 i pripada II. od ukupno IV. skupine razvijenosti županija.

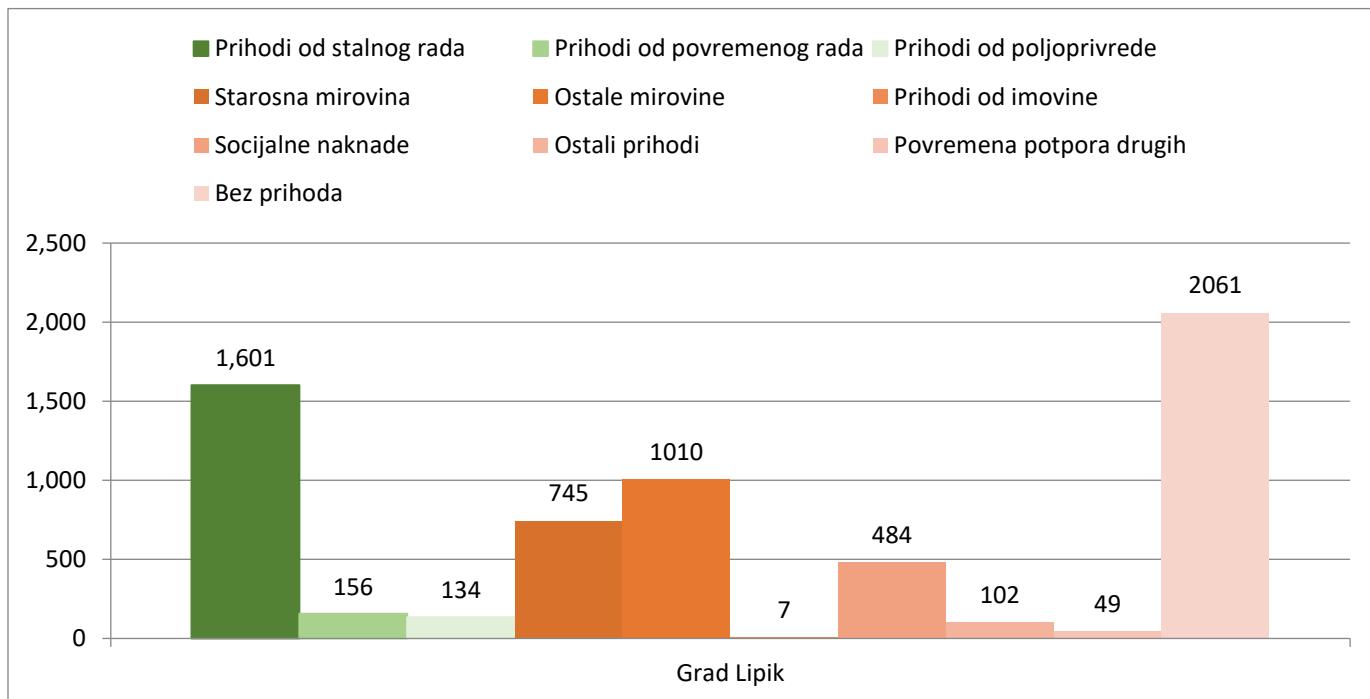
Tablica 19. Indeks i stupanj razvijenosti Grada Lipika (razdoblje 2014. – 2016.)

Grad Lipik	Prosječni dohodak per capita	Prosječni izvorni prihodi per capita	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65)	Indeks razvijenosti	Skupina
Vrijednosti osnovnih pokazatelja	24.294	1.734,6	19,23%	84,70	10,94%		
Vrijednosti standardiziranih pokazatelja u odnosu na nacionalni prosjek	99,89	96,72	98,56	93,15	97,74	97,719	III.

Izvor: Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske Unije (MRRFEU), 2017.

Prema metodologiji Popisa stanovništva iz 2011. godine gospodarskom aktivnošću smatra se svaka aktivnost osoba koje pridonose ili su spremne pridonositi proizvodnji dobara i usluga. Grafom koji slijedi prikazano je stanovništvo Grada Lipika prema glavnim izvorima sredstava za život, a prema podacima Državnog zavoda za statistiku. Iz grafa je vidljivo kako tek 1.601 stanovnik ima stalno zaposlenje, od toga 912 muškaraca i 689 žena, a više od trećine stanovnika nema nikakve prihode za život, od toga 892 muškarca i čak 1.169 žena.

Graf 6. Stanovništvo Grada Lipika prema glavnim izvorima sredstava za život, 2011.

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Tablica 20. Stanovništvo prema položaju u zaposlenju, starosti i spolu, popis 2011. godine

Grad Lipik	Zaposlenici	Samozaposleni			Pomažući članovi obitelji	Ostale zaposlene osobe	Nepoznato
		svega	poslodavci	osobe koje rade za vlastiti račun			
Ukupno	1.742	1.589	130	55	75	13	4
m	972	879	86	38	48	4	1
ž	770	710	44	17	27	9	3

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Tablica 21. Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu, popis 2011. godine

Grad Lipik		Zaposleni	Nezaposleni	Ekonomski neaktivni					
			svega	svega	umirovljenici	osobe koje se bave obavezama u kućanstvu	učenici ili studenti	ostale neaktivne osobe	nepoznato
Uk	5.215	1.742	464	3.007	1.729	495	387	396	2
m	2.478	972	282	1.223	756	51	193	223	1
ž	2.737	770	182	1.784	973	444	194	173	1

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Na prostoru Grada Lipika 2011. godine bilo je svega 1.742 zaposlena stanovnika ili 33,4 % od ukupnog broja stanovnika starijeg od 15 godina. U kategoriji nezaposlenih bilo je tek 464 stanovnika, dok je većina bila evidentirana kao ekonomski neaktivna. Od ukupno 3.007 neaktivnih stanovnika, što iznosi 54,55 % od ukupnog broja stanovnika starijeg od 15 godina, bilo je 1.729 umirovljenika, 495 osoba koje se bave obavezama u kućanstvu, 387 učenika ili studenata, a ostatak pripada ostalim neaktivnim osobama.

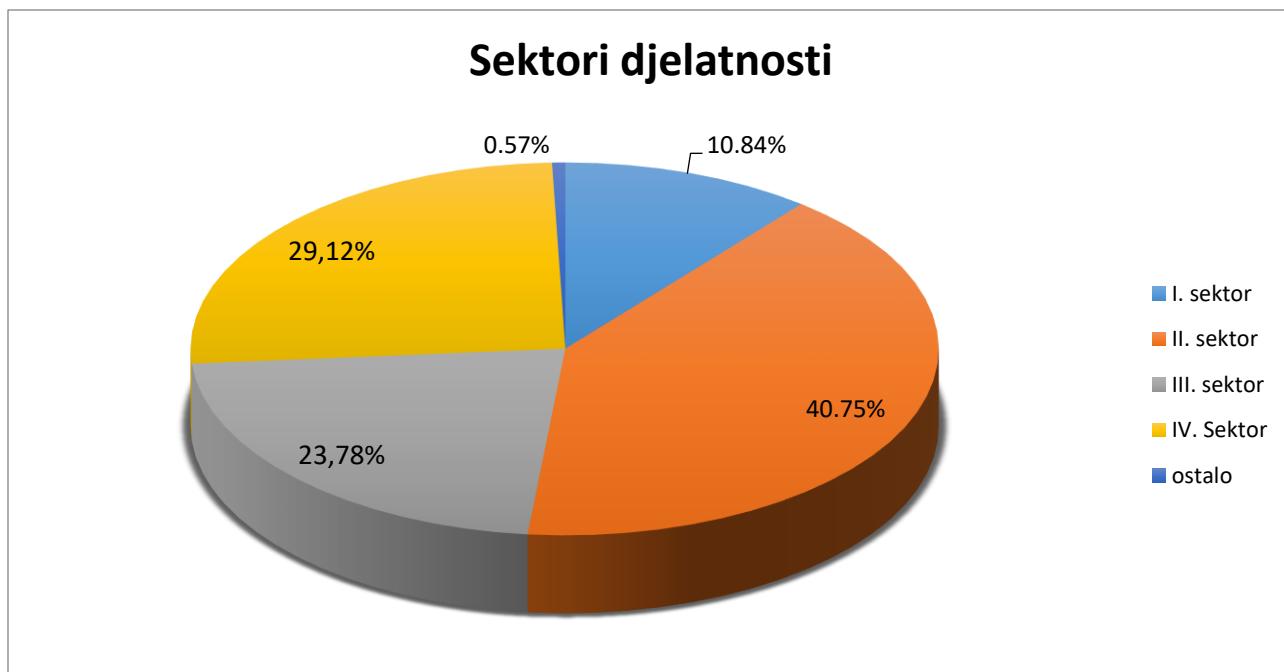
Ipak, prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2016. godini apsolutan broj nezaposlenih osoba je u konstantnom padu. S obzirom da je promatrano razdoblje relativno kratko, teško je utvrditi radi li se o trajnjem trendu ili je to tek sezonski trend. Među ukupno nezaposlenim osobama na području grada Lipika, relativni broj nezaposlenih žena je manji nego relativni broj nezaposlenih muškaraca. Relativni broj visokoobrazovanih nezaposlenih osoba ima osoba se povećao, sa 1,5% na 3% u odnosu na ukupan broj nezaposlenih, gdje je vidljiv značajan broj nezaposlenih visokoobrazovanih žena.⁷

Broj zaposlenih u Gradu Lipiku prema podacima Državnog zavoda za statistiku u ožujku 2016. godine iznosio je 1.220.

⁷ Strategija razvoja grada Lipika do 2020. godine

Udio zaposlenih po sektorima djelatnosti otkriva industrijski karakter Grada Lipika. Najveći broj zaposlenih radi u sekundarnom sektoru (710), a slijede kvartalni sektor sa 448 zaposlenih, tercijarni sektor sa 385 zaposlenih te, konačno, primarni sektor u kojem je zaposleno 189 radnika.

Graf 7. Struktura zaposlenog stanovništva Grada Lipika prema sektorima djelatnosti, 2011.

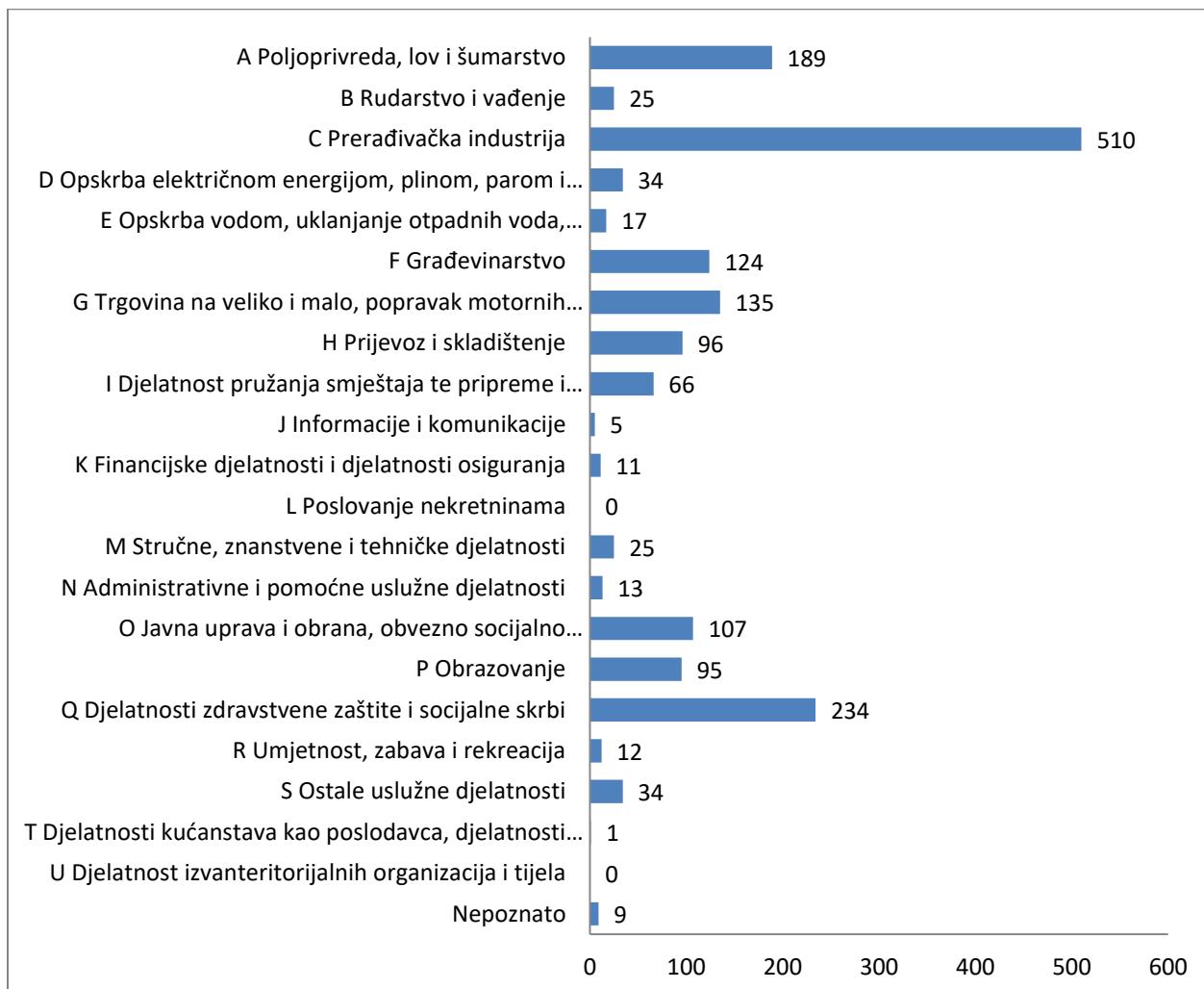
Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

U Gradu Lipiku ima 45 registriranih obrta te 44 trgovčaka društva, iz čega se može zaključiti da je grad Lipik pretežito orijentiran na obrte odnosno malo poduzetništvo. Od 44 trgovčaka društva 42 spada u razred malih poduzeća dok 2 poduzeća, Lipik Glas d.o.o. i Stragatrans d.o.o. spadaju u srednje velika poduzeća. Najveći udio zaposlenih u Gradu Lipiku je u prerađivačkoj industriji (43 % zaposlenih) i djelatnosti trgovine na veliko i malo (43 % zaposlenih), zatim u djelatnostima prijevoza i skladištenja sa 28 % te stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima 19 %.

Najveći broj stanovništva Grada Lipika zaposlen je u kategoriji Prerađivačka industrija (510), zatim u djelatnostima Zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (234) te Poljoprivredi, lovu i šumarstvu (189). Manji broj zaposlenih radi u djelatnostima Trgovine na veliko i malo, popravku motornih vozila i motocikala (135), zatim Građevinarstvu (124) te Javnoj upravi i obrani, obveznom socijalnom osiguranju (107). Najmanji broj radnika, čak manje od stotinu, radi u kategorijama Prijevoz i skladištenje (96), Obrazovanje (95), Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i

usluživanja hrane (66), Opskrba električnom energijom, plinom, parom i amortizacija (34), Ostale uslužne djelatnosti (34), Rudarstvo i vađenje (25), Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti (25). U ostalim djelatnostima radi po 20 i manje ljudi što se vidi u tablici u nastavku.

Graf 8. Broj zaposlenih prema područjima djelatnosti Grada Lipika, 2011.

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

S obzirom na udjele zaposlenih u pojedinim djelatnostima prema spolu, primjećuje se da djelatnosti Trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala, zatim Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, Financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, Javna uprava i obrana, Obrazovanje, Djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te Umjetnost, zabava i rekreacija zapošljavaju veći broj žena u odnosu na muškarce. S druge strane, djelatnosti Poljoprivrede, šumarstva i ribarstva, Rudarstva i vađenja, Prerađivačka industrija,

Opskrba električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija, zatim Opskrba vodom i vodne djelatnosti, Građevinarstvo, Prijevoz i skladištenje, Informacije i komunikacije, Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti te Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, zapošljavaju veći broj muškaraca u odnosu na žene.

C. Obrazovna struktura

U Lipiku djeluje Dječji vrtić "Kockica" koji organizira i provodi programe njege, odgoja, naobrazbe, zdravstvene zaštite i prehrane za djecu od navršenih godinu dana života do polaska u osnovnu školu. Matični vrtić u Lipiku sastoji se od pet odgojno - obrazovnih skupina i jednog kraćeg programa - igraonice. U sastavu dječjeg vrtića "Kockica" od rujna 2012. godine djeluje područni vrtić u Poljani, koji se sastoji od jedne mješovite skupine koji polazi ukupno 18-ero djece. U pedagoškoj 2016./2017. godini Dječji vrtić "Kockica" Lipik polazi 109-ero djece bez predškolske skupine i igraonice.

Na području Grada Lipika djeluju dvije osnovne škole (u Lipiku i Poljani), te područna osnovna škola u naselju Dobrovac gdje u jednom kombiniranom razrednom odjeljenju nastavu pohađaju učenici I. do IV. razreda, u nastavnoj godini 2016./2017., ukupan broj učenika je 6. U matičnoj školi Lipik nastavu pohađa 252 učenika od I.- VIII. razreda. Osnovna škola Grigora Viteza u Poljani pokriva jugozapadno područje Grada Lipika (naselja: Poljana, Antunovac, Marino Selo, Gaj, Brekinska, Brezine, Kukunjevac i Bujavica). U šk.god. 2016./2017. školu pohađa 136 učenika.⁸

Najbliža ustanova visokoškolskog obrazovanja je Veleučilište u Požegi. Veleučilište omogućuje obrazovanje u upravnom pravu, trgovini i računovodstvu te vinogradarstvu, vinarstvu – voćarstvu i prehrambenoj tehnologiji. Cilj stručnog studiranja na studijima Veleučilišta u Požegi je da se studenti odmah poslije studija uključe u suvremene gospodarske tokove te sve poslovne i radne procese s područja biotehničkih i društvenih djelatnosti, dok je misija Veleučilišta stvaranje, razvoj i prenošenje znanja koje će pridonijeti osobnom, gospodarskom i društvenom razvoju područja te učiniti pojedince, tvrtke i državu konkurentnijima u globalnoj tržišnoj utakmici.⁹

⁸ Strategija razvoja grada Lipika do 2020. godine

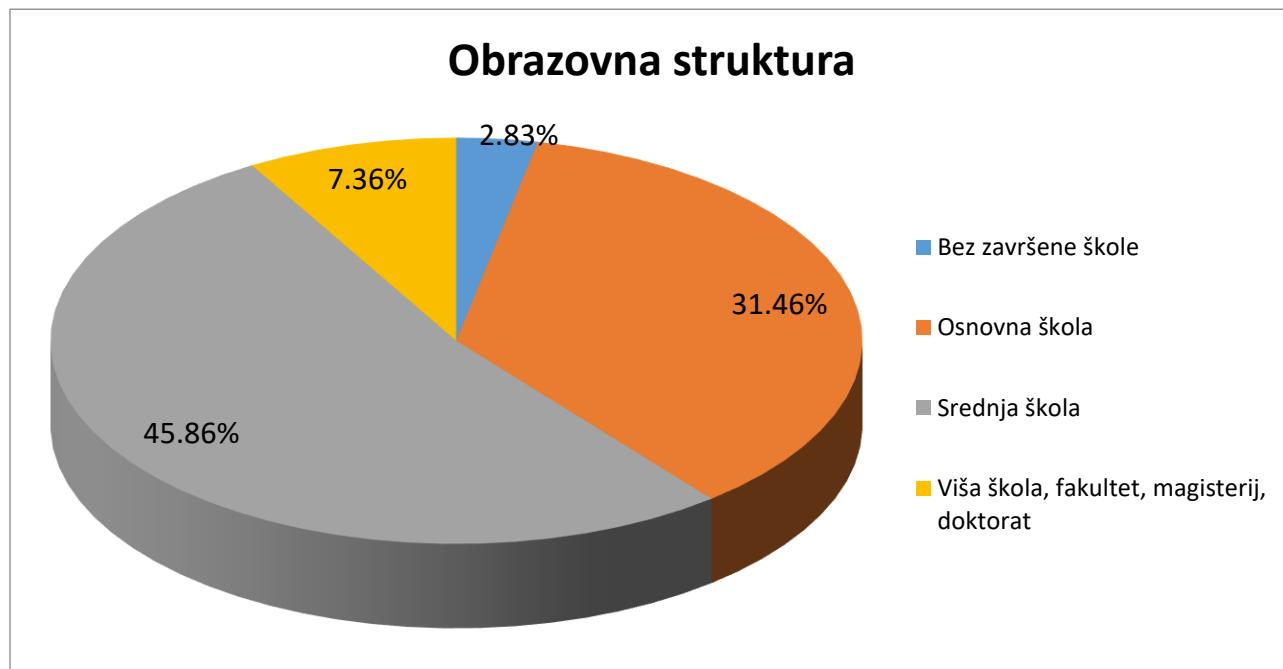
⁹ Županijska razvojna strategija Požeško – slavonske županije 2011. – 2013.

Tablica 22. Obrazovna struktura stanovništva starijeg 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu za Grad Lipik, 2011.

			Bez škole	Osnovna škola	Srednja škola	Viša škola, fakultet, magisterij, doktorat	Nepoznato
Grad Lipik	Ukupno	5.215	148	1.641	2.392	384	4
	m	2.478	33	713	1.384	165	2
	ž	2.737	115	928	1.008	219	2

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Graf 9. Struktura stanovništva prema razini obrazovanja za Grad Lipik, 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

D. Dnevne i tjedne migracije

Od ukupno 1.372 osoba, nešto više muškaraca sudjeluje u dnevnoj migraciji stanovništva Grada Lipika u odnosu na žensku populaciju. Najveći je broj osoba koje svakodnevno putuju na posao (897) i to najčešće u drugi grad ili općinu iste županije, njih 351.

Visok je i broj učenika koji svakodnevno putuju u osnovne (264) pa i srednje (208) škole. Taj broj ne iznenađuje jer osim osnovne škole u Lipiku, djeluju i osnovna u Poljani te područna osnovna škola u naselju Dobrovac. Zadnju skupinu dnevnih migranata čine studenti kojih je 2011. godine bilo troje.

Tablica 23. Dnevni migranti Grada Lipika, 2011. godine

Grad Lipik		Ukupno	Muškarci	Žene
Ukupno		1.372	752	620
Aktivni koji obavljaju zanimanje	Zaposleni-svega	897	505	392
	Rade u drugom naselju istog grada	308	190	118
	Rade u drugom gradu/općini iste županije	351	143	208
	Rade u drugoj županiji	238	172	66
	Rade u inozemstvu	-	-	-
Učenici	Svega	472	247	225
	Osnovnih škola	264	126	138
	Srednjih škola	208	121	87
Studenti		3	-	3

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Tjedne migracije su zastupljene u manjoj mjeri, a u njima sudjeluje više muškaraca u odnosu na žene. Najveći broj migranata su zaposlenici koji putuju na posao u drugu županiju.

S obzirom da Lipik nema srednju školu, sljedeći tjedni migranti po brojnosti su učenici srednjih škola koji putuju u okolne srednjoškolske ustanove. Ukupno 14 zaposlenih putuje u druga naselja

Grada Lipika, a po njih 5 putuje u drugi Grad Požeško – slavonske županije radi posla, radi u inozemstvu i putuje u okolne osnovne škole.

Tablica 24. Tjedni migranti Grada Lipika, 2011. godine

Grad Lipik		Ukupno	Muškarci	Žene
Ukupno		180	106	74
Aktivni koji obavljaju zanimanje	Zaposleni-svega	83	62	21
	Rade u drugom naselju istog grada	14	11	3
	Rade u drugom gradu/općini iste županije	5	-	5
	Rade u drugoj županiji	59	48	11
	Rade u inozemstvu	5	3	2
Učenici	Svega	49	24	25
	Osnovnih škola	5	3	2
	Srednjih škola	44	21	23
Studenti		48	20	28

Izvor: Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

4. OPREMLJENOST PROSTORA INFRASTRUKTUROM

4.1. Prometna infrastruktura

Prometnice su okosnica razvoja određenog prostora i jedan od važnijih čimbenika koji treba osigurati ravnotežu prostornog razvoja pojedinih dijelova županije, tako i grada Lipika kao i njenu vanjsku povezanost s okruženjem. Njihovo postojanje utječe na mnoge strukture koje čine određeni prostor, poput demografske, socijalne i ekonomске strukture prostora. Razvitak pojedinih struktura društva, prvenstveno gospodarstva grada, uvelike ovisi o adekvatnoj i dobro uređenoj transportnoj mreži.

Na području Požeško - slavonske županije, koja je dio sjeveroistočnog područja RH, ne ističu se prometni koridori europskog i državnog značenja, što je i karakteristično za ovaj dio Hrvatske. Razlog tome je da inače veoma povoljan geoprometni položaj sjeveroistočnog dijela RH, smješten na spoju između dvije prostorno - zemljopisne cjeline (Panonske nizine i Dinarskog gorja), u čijem polumjeru se od 500 km nalazi nekoliko europskih regija (srednjoeuropska, alpska, karpatska i balkanska), nije adekvatno valoriziran postojećim prometnim sustavom.

Proteklih desetljeća u izgradnju prometnica i drugih prometnih objekata nije se značajnije ulagalo, a ni sama dinamika izgradnje nije bila uvijek u skladu s hrvatskim interesima i nije u dovoljnoj mjeri pratila europske trendove razvijanja prometne mreže. U skladu s tim, prometna infrastruktura Županije, iako u posljednje vrijeme bilježi intenzivniji razvoj, u svojim segmentima ne odgovara suvremenim zahtjevima i sve većim potrebama stanovništva kao niti razvojnim funkcijama Županije u cijelosti.¹⁰

Područje Grada Lipika nalazi se u zapadnom dijelu Požeško - slavonske županije. Istim prolazi niz prometnica od kojih je najznačajnija državna cesta, za županiju najznačajnija prometnica, te željeznička pruga, dok se od ostalih infrastrukturnih objekata ističu distributivni telekomunikacijski kanali.

A. Cestovni promet

Na području Grada Lipika cestovni promet i dalje ostaje dominantan način prometovanja. Cestovna infrastruktura Grada Lipika omogućuje dobru povezanost sa gradovima u okruženju i to prvenstveno preko državne ceste, ali i putem cesta županijskog značaja.

Sukladno kategorizaciji javnih prometnica područjem Grada prolazi cesta državnog značaja u dužini od 21,7 km, županijske ceste u dužini od 37,5 km, odnosno 18,66 % u ukupnoj mreži županijskih cesta Požeško-slavonske županije, te 39,1 km lokalnih cesta što je 14,03 % od ukupne mreže lokalnih cesta Požeško-slavonske županije.

¹⁰ Županijska razvojna strategija Požeško - slavonske županije 2011. – 2013.

Ukupna dužina razvrstanih cestovnih prometnica (državne, županijske i lokalne ceste) na području Grada Lipika je 98,3 km te prema tome cestovna gustoća (odnos dužine razvrstanih cesta i površina područja) iznosi 0,47 km/km².

Duljina nerazvrstanih cesta na području Grada Lipika je 99,285 km. Ukupna cestovna gustoća na području Grada Lipika 0,84 km/km².¹¹

Tablica 25. Prikaz državnih cesta na području Grada Lipika

Red.br.	Identifik. oznaka	Naziv ceste /dionica	Ukupna duljina (km)
1.	D5	G.P. Terezino Polje (gr. R. Mađarske) - Virovitica - V. Zdenci - Daruvar - Okučani - G.P. St. Gradiška (gr. BiH)	21,7
2.	D47	Lipik (D5) - Novska - H. Dubica - H. Kostajnica - Dvor (D6)	

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

Tablica 26. Prikaz županijskih cesta na području Grada Lipika

Red.br.	Identifik. oznaka	Naziv ceste / dionica	Duljina (km)	Makadam (km)	Širina kolnika (m)
1.	Ž3168	Uljanik (D26) – Poljana – Međurić – B. Jaruga (Ž3124)	7,50	0,00	6,00
2.	Ž4094	Marino Selo – Ž3168	2,60	0,00	4,00
3.	Ž4095	Brezine – Ž4236	2,60	0,00	3,50/5,50
4.	Ž4096	Poljana (Ž4236) – Janja Lipa	2,50	0,00	4,50
5.	Ž4099	Pakrac (D38) – Šeovica	3,80	0,80	4,00/6,00
6.	Ž4112	D47 – Jagma – Subocka	3,50	2,40	4,00

¹¹ Županijska uprava za ceste Požeško-slavonske županije, 27.10.2017.

7.	Ž4236	Poljana (Ž3168) – Gaj – Kukunjevac – Dobrovac – (D47)	15,0	0,00	6,00
Ukupno			37,50	3,20	

Izvor: Županijska uprava za ceste Požeško-slavonske županije (ŽUC), 27.10.2017.

Tablica 27. Prikaz lokalnih cesta na području Grada Lipika

Red.br.	Identifik. oznaka	Naziv ceste / dionica	Duljina (km)	Makadam (km)	Širina kolnika (m)
1.	LC 33073	Jamarica (Ž3216) - Janja Lipa - Brezine (Ž4095)	2,10	0,00	4,00
2.	LC 37140	Kaniška Iva (Ž3167) - Ribnjaci - Marino Selo (Ž4094)	4,60	0,00	5,50
3.	LC 37149	L37150 - Golubinjak - Drlež - Trojeglava - Goveđe Polje - Brekinska (L41004)	1,20	1,20	4,50
4.	LC 41003	Antunovac (Ž3168) - Gaj (Ž4236)	3,40	0,00	5,00
5.	LC 41004	Gaj (Ž4236) - Toranj - L41005	4,80	0,00	4,00
6.	LC 41005	Gornja Obrijež (Ž4097) - Batinjani - Kukunjevac (Ž4236)	2,70	0,00	4,00
7.	LC 41006	L 33073 - Bujavica - Lovska - N. Grabovac - Kozarice (Ž3217)	5,00	0,00	4,00
8.	LC 41007	Kukunjevac (Ž4236) - želj. kolodvor	1,70	0,00	4,00
9.	LC 41008	Subocka (Ž4112) - D5	5,20	2,30	4,00
10.	LC 41009	Lipik (D5) - L41008	4,70	2,50	4,00/5,00
11.	LC 41014	Klisa - D5	1,60	0,00	4,00/6,00

12.	LC 41015	Ž4099 - Japaga	1,30	0,00	5,00
Ukupno			39,10	6,00	

Izvor: Županijska uprava za ceste Požeško-slavonske županije (ŽUC), 27.10.2017.

Što se tiče stanja kolnika, u prosjeku su sve lokalne i županijske ceste na području Grada Lipika u dobrom stanju. Kolnici su bez većih oštećenja ili s neznatnim lokalnim oštećenjima, mrežaste pukotine na kolniku mogu se naći na cca 50 % ukupne površine kolnika, nema izraženih većih napuklina i udarnih rupa. Mjestimično postoje ulegnuća i neravnine. Odvodnja oborinskih voda s kolnika je zadovoljavajuća.

Planom građenja i održavanja županijskih i lokalnih cesta na području Požeško - slavonske županije za 2018. godinu, predviđena je rekonstrukcija javne županijske ceste ŽC 40947 (Marino Selo (LC37140) - ŽC 3168 - Antunovac) u ukupnoj duljini od 2,6 km. U tijeku je izrada parcelacijskog elaborata, glavnog projekta i nakon toga ishođenje građevinske dozvole.

PPUG-om Grada Lipika („SG“ Grada Lipika br. 15/15) se, u skladu sa Prostornim planom Požeško - slavonske županije, planira gradnja sljedećih cestovnih građevina:

- planirani koridor za istraživanje brze ceste - Europski koridor E661 (dio trase: granica BiH - Stara Gradiška - Okučani - Lipik - Pakrac - Daruvar - Virovitica - granica R. Mađarske)
- izmještanje dijela D47 na potezu od Lipika/Jagme do Baira (Sisačko - moslavačka županija)
- izgradnja deniveliranog čvorišta, na križanju planiranog prometnog pravca E661 s postojećom D47 u Dobrovcu
- izgradnja čvorišta u razini na križanju planiranog prometnog pravca E661 s postojećom D5 i na križanju s novo planiranim alternativnim koridorom D47
- obilaznica Gradova Pakrac - Lipik s pratećom infrastrukturom

Prema Strategiji i Programu prostornog uređenja Republike Hrvatske (NN 50/99) i Strategiji prometnog razvitka Republike Hrvatske (NN 139/99) područjem Grada Lipika planirana je brza cesta granica R. Mađarske - Virovitica - Okučani - granica BiH na europskom koridoru E-661 (Balaton - Virovitica - Okučani - Banja Luka - Split). Za novu trasu planirane ceste u dijelu dionice od Daruvara do Lipika u dužini od 32,85 km izrađeno je idejno rješenje ("Rencon" d.o.o., Osijek, travanj 2008. godine) i studija utjecaja na okoliš ("Hidroelektra - Projekt" d.o.o., Zagreb,

lipanj 2009. godine) te je trasa ugrađena u PPUG Lipika („SG“ Grada Lipika br. 6/11, 15/15).

Za novu trasu dijela državne ceste D-47 Novska - Lipik izrađena je prostorno - građevinska provjera trase, te je izabrana varijanta ugrađena u PPUG Lipika („SG“ Grada Lipika br. 6/11 , 15/15).¹²

B. Željeznički promet

Željezničke pruge u Republici Hrvatskoj, u svrhu određivanja načina upravljanja i gospodarenja željezničkom infrastrukturom te planiranja njezinog razvoja, u skladu s člankom 14. Stavkom 1. Zakona o željeznici (NN 94/13, 148/13), razvrstavaju se na:

- Pruge za međunarodni promet
- Pruge za regionalni promet
- Pruge za lokalni promet.

Prostorom Grada Lipika prolazi željeznička pruga za lokalni promet L204 Banova Jaruga – Pčelić razvrstana u željezničke pruge II. reda. Udio željezničkih pruga za lokalni promet je 100%.

Duljina željezničkih pruga za lokalni promet na području Grada Lipika iznosi 21,134 km. Gustoća željezničkih pruga na području Grada Lipika iznosi 0,0997.

Željeznička pruga na području Grada Lipika je jedno kolosiječna i neelektrificirana. Uglavnom se nalazi na niskom nasipu, a kolosijek se sastoji od tračnica položenih na drvene pragove u zastoru od tucanika. Na području Grada nalazi se željeznički kolodvor Lipik, u kojem se od željezničke pruge odvaja industrijski kolosijek za tvornicu Lipik Glas. Uporabno stanje željezničke pruge odgovara prosječnom stanju željezničkih pruga za lokalni promet u Republici Hrvatskoj. Ne postoje nikakvi projekti u pripremi za rekonstrukciju postojećih ili gradnju novih željezničkih pruga koje prolaze kroz Grad Lipik. Predviđeno je samo redovito održavanje.¹³

¹² Izvješće o stanju u prostoru Grada Lipika 2009. – 2013 (“SG” Lipika br. 04/13)

¹³ HŽ infrastruktura, Sektor za razvoj, pripremu i provedbu investicija i EU fondova, 27.10.2017.

C. Zračni promet

Uvidom u popis aerodroma registriranih u Republici Hrvatskoj Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo je utvrdila da u popisu nema registriranog aerodroma na području Grada Lipika.

Na području grada Lipika postoji:

- improvizirano poljoprivredno uzletište – "Mali Gaj", na području naselja Gaj, koje se koristilo isključivo u poljoprivredne svrhe, a trenutno je izvan funkcije, te
- poletno – sletna staza za male sportske i poljoprivredne zrakoplove, locirane u blizini samog Grada Lipika.

Postojeće letjelište u Gradu Lipiku potrebno je urediti i prilagoditi za potrebe sportskog i turističkog zrakoplovstva, a moguće ga je planirati kao zračno pristanište/luka referentnog koda 1C (2C/1A kod/klase/kateg.) za koje su posebnim propisima definirane dimenzije te površine prilaznih ravnina u koje ne smije ulaziti niti jedan predmet ili građevina.

Improvizirano poljoprivredno letjelišta u naselju Gaj potrebno je zadržati i urediti, do daljnog, bez kategorije, a koristit će se u svrhu poljoprivrednog i sportskog zrakoplovstva.

Uz suglasnost nadležnog Ministarstva, za navedena letjelišta, moguće je planirati i viši referentni kod, odnosno kategorizaciju, ukoliko se ta mogućnost dokaže prostorno – prometnom analizom.¹⁴

D. Infrastruktura poštanskih i elektroničkih komunikacija

Grad Lipik s pripadajućim naseljima ima ukupno 2 poštanska ureda od kojih je jedan u naselju Lipik (34551) te jedan u naselju Poljana (34543). Broj poštanskih ureda se ne planira povećati. U poštanskom se prometu planira reorganizacija mreže poštanskih linija, modernizacija poštanskog prometa i povećanje obima poštanskih usluga.

¹⁴ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

Prema pravilniku o obavljanju univerzalne usluge (NN br. 41/13) propisano je kako je davatelj univerzalne usluge obvezan ustrojiti mrežu poštanskih ureda tako da jedan poštanski ured posluje u prosjeku na površini najviše do 80 km² ili da jedan poštanski ured posluje u prosjeku za najviše 6.000 stanovnika pri čemu se prosječan broj stanovnika i površina u km² odnosi na cijelo područje Republike Hrvatske. HP – Hrvatska pošta d.d. kao davatelj univerzalne poštanske usluge u potpunosti poštuje propisanu gustoću poštanskih ureda.

Usvajanjem suvremenih – tehnoloških dostignuća na području Županije izgrađena je moderna i kvalitetna telekomunikacijska infrastruktura velikih kapaciteta koja uspješno prati planove gospodarskog razvoja Županije. U narednom razdoblju prioriteti se odnose na obnovu ratom uništene mreže i integriranje u sustav Republike Hrvatske, zatim na priključenje još ne priključenih mjesta odnosno povećanje i modernizaciju postojećih kapaciteta, kao i uvođenje dodatnih telefonskih i ISDN usluga te znatan porast pretplatnika usluga intelligentne mreže (besplatni poziv – telefon, usluga s dodatnom tarifom, jedinstveni pristupni broj i glasovanje telefonom).¹⁵

Na području Grada Lipika, prema podacima Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM), nalazi se ukupno 6 baznih postaja pokretnih komunikacija na 5 lokacija (bazne postaje različitih operatera mogu biti smještene na istom antenskom stupu ili postojećem objektu).

Tablica 28. Infrastruktura elektroničkih komunikacija Grada Lipika, 2013. – 2016.

Stanje na dan	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	31.12.2016.
Broj baznih postaja	7	7	7	6
Broj lokacija*	6	6	6	5
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora**	3	3	3	3
Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatora	0	0	0	0

¹⁵ Ibid.

Broj antenskih prihvata na postojećim objektima	1	1	1	1
Broj antenskih sustava u zatvorenom prostoru	2	2	2	1
*Broj lokacija a kojima se nalaze bazne postaje, uvezši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatera mogu biti a istom antenskom stupu ili postojećem objektu				
**Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2, HT)				

Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), 30.10.2017.

Tablica 29. Distribucija samostojećih antenskih stupova u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2, HT) po naseljima na području Grada Lipika, 2013. – 2016.

Naselje	31.12.2013.	31.12.2014.	31.12.2015.	31.12.2016.
Poljana	1	1	1	1
Gaj	1	1	1	1
Donji Čaglić	1	1	1	1

Izvor: Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), 30.10.2017.

Iz tablice se vidi kako naselja Poljana, Gaj i Donji Čaglić imaju po jedan samostojeći antenski stup javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija te da se njihov broj u ovom periodu nije mijenjao. Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika iznosi 0,06.

Sukladno Uredbi o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN br. 131/12 i 92/15) prostorom Grada Lipika obuhvaćeno je 7 elektroničkih komunikacijskih zona namijenjenih izgradnji samostojećih antenskih stupova.

4.2. Energetska infrastruktura

A. Opskrba električnom energijom

Elektroenergetska infrastruktura odnosi se na proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije. Područje Grada Lipika opskrbljuju dva distributera i to HEP distribucija d.o.o. DP Elektra Križ, Pogon Lipik i HEP distribucija d.o.o. DP Elektra Križ.

Prijenosna mreža područja Grada Lipika sadrži jednu građevinu na 400 kV i jednu na 110 kV naponsku razinu i to:

- dalekovod DV 400 kV koji prolazi Gradom Lipikom u smjeru istok-zapad odnosno Ernestinovo-Žerjavinec i izravno ne doprinosi elektroopskrbi potrošača na području Grada;
- dalekovod DV 110 kV koji prolazi zapadnim područjem Grada Lipika u smjeru sjever – jug odnosno Međurić - Daruvar.

Distribucijska mreža područja Grada Lipika sadrži građevine na 35 kV, 35/10 kV, 10 kV i 10/04 kV naponskoj razini, i to: trafostanice 35 i 10(20)/0,4 kV, nadzemne i podzemne kabelske dalekovode te javnu rasvjetu.¹⁶

U nastavku su podaci HEP distribucije, Elektra Križ dostavljeni 31.10.2017. godine.

Tablica 30. Vrsta i duljina elektroopskrbnih vodova na području Grada Lipika

Naponska razina dalekovoda (kV)	Duljina (km)	
Nadzemno	Dalekovod 35 kV	20,722
	Dalekovod 10 kV	92,311
Podzemno	Dalekovod 35 kV	0
	Dalekovod 10 kV	13,263

Izvor: HEP, Elektra Križ, 31.10.2017.

¹⁶ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

Tablica 31. Duljina niskonaponske mreže na području Grada Lipika

Niskonaponska mreža	Duljina
Nadzemno	131,5
Podzemno	14,6

Izvor: HEP, Elektra Križ, 31.10.2017.

Tablica 32. Broj trafostanica na području Grada Lipika

R.Br.	Vrsta trafostanice	Količina
1	TS 35/10 kV	1
2	TS 10/0,4 kV	89

Izvor: HEP, Elektra Križ, 31.10.2017.

Ukupna duljina naponske i niskonaponske mreže iznosi 299,896 km. Udio dalekovoda je 51,3 % a udio mreže niskog napona je 48,7 %.

Mreža niskog napona (nadzemna i podzemna) obnovljena je nakon Domovinskog rata te kao takva zadovoljava trenutne zahtjeve.

Ukupan broj kupaca Grada Lipika i pripadajućih naselja iznosi 4.137, te se procjenjuje da postoji oko 10 % pasivnih potrošača. Ukupna potrošnja iznosi 8 336 820 kWh.

PPUG-om Grada Lipika („SG“ Grada Lipika br. 15/15) je planirana izgradnja TS 110/35/(20/10) kV Lipik, te razvoj prijenosne mreže koji obuhvaća:

- dvosistemski dalekovod DV 2x400 kV Razbojište - Međurić
- dalekovod DV 2x110 kV od Daruvara prema TS 110/35 kV Lipik
- dalekovod DV 110 kV od TS 110/35 kV Lipik prema TS 220/110 kV Međurić
- dalekovod DV 2x110/35 od TS 110/35 kV Lipik prema TS 220/110 kV Međurić
- dalekovod DV 2x110 kV prema TS 110/35 kV Nova Gradiška¹⁷

¹⁷ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika 06/07, 01/10 i 06/11)

B. Opskrba plinom i naftom

Područje Grada Lipika napaja se zemnim plinom iz magistralnog visokotlačnog plinovoda Piljenice – čvor Janja Lipa - Lipik - Pakrac - Daruvar DN 150/50. Na području Grada izvedeno je 5 plinskih mjerno redukcijskih stanica (MRS), koje su vlasništvo PLINACRO d.o.o., u kojima se tlak plina reducira na 3 bara i kao srednje tlačni plin razvodi po naseljima Grada Lipika: MRS Poljana, MRS Gaj (PS Janja Lipa), MRS Brezine, MRS Kukunjevac, MRS Dobrovac.

Distribuciju prirodnog plina za područje Grada Lipika obavlja PAKRAC - PLIN d.o.o. Pakrac. Distributivna lokalna plinska mreža na području Grada Lipika ukupne je dužine 117,113 km.

Tablica 33b. Duljina distributivnog sustava po naseljima

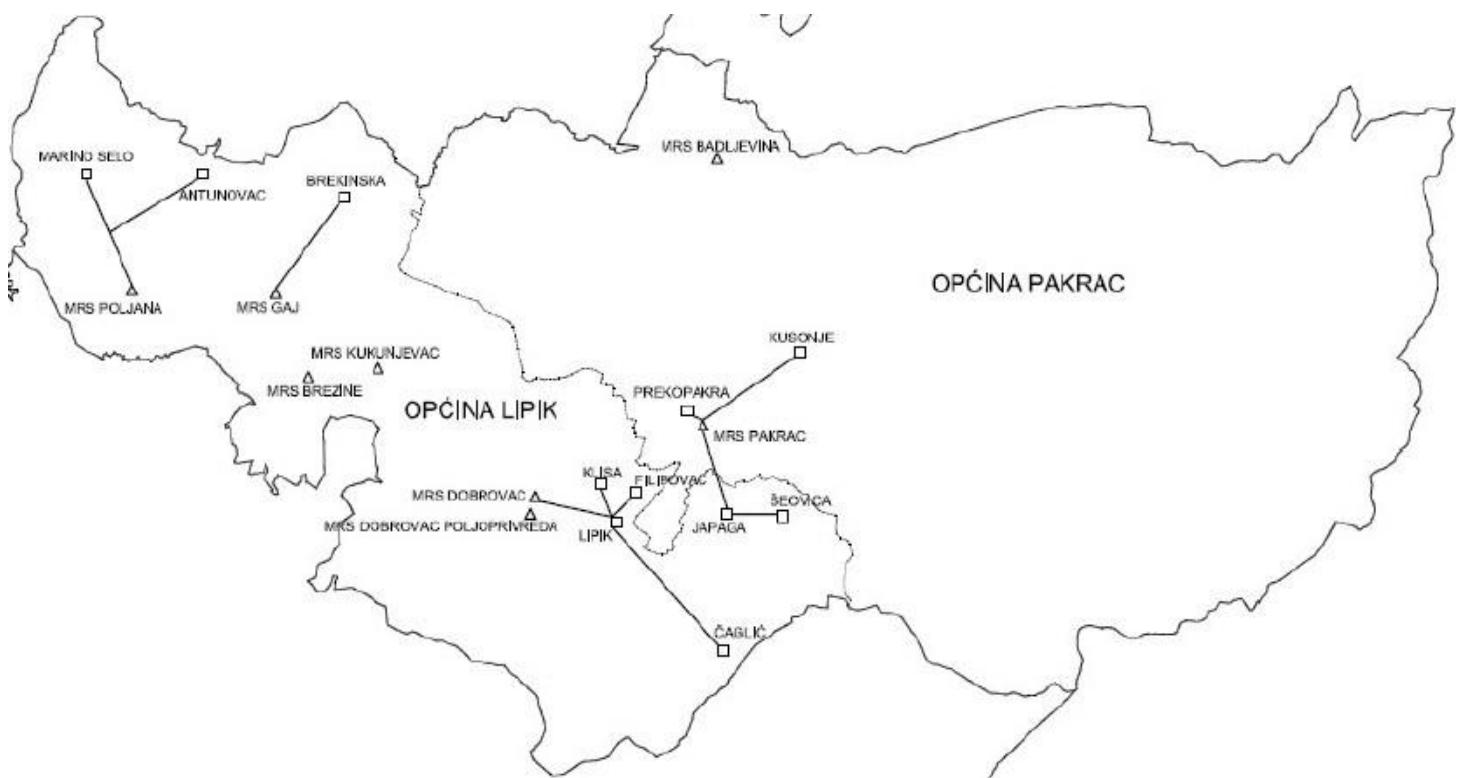
R.br.	Naselje	Dužina plinovoda (m)		God. izgradnje	Vlasnik
		Čelik	PEHD		
1.	Lipik	24.218	4482	1972	Pakrac-Plin d.o.o.
2.	Filipovac	5.000	450	1976	Pakrac-Plin d.o.o.
3.	Dobrovac	6.000	-	1972	Pakrac-Plin d.o.o.
4.	Kukunjevac	17.000	-	1976	Pakrac-Plin d.o.o.
5.	Brezine	6.500	-	1973	Pakrac-Plin d.o.o.
6.	Gaj	6.000	-	1973	Pakrac-Plin d.o.o.
7.	Poljana	4.000	3.000	1969	Pakrac-Plin d.o.o.
8.	Donji Čaglić	-	5.054	1999	Grad Lipik
9.	Klisa	-	4.034	1999	Grad Lipik
10.	Japaga	5.000	-	1976	Pakrac-Plin d.o.o.
11.	Šeovica	6.000	-	1976	Pakrac-Plin d.o.o.
12.	Brekinska	-	3.900	2006	Pakrac-Plin d.o.o.
13.	Marino Selo	-	6.575	1996	Grad Lipik
14.	Antunovac	-	9.900	2008	Pakrac-Plin d.o.o.

Ukupno		79.718	37.395		
Lipik					

Izvor: Pakrac – Plin d.o.o., podaci za 2016. godinu

Postojeći plinski sustav izведен je čeličnim ukopanim cjevovodima (starosti od 25 do 30 godina) i to u naseljima Brezine, Dobrovac, Filipovac, Gaj, Kukunjevac, Lipik, Japaga, Šeovica i pola naselja Poljana ukupne dužine 88 km. Posljednjih 10 godina plinski sustav izrađuje se od PEHD cijevi, a izgrađen je u naseljima Klisa, D. Čaglić, Marino Selo i u pola naselja Poljana dužine 23 km.

Kartogram 5. Distributivno područje Pakrac – Plin d.o.o.

Izvor: Pakrac – Plin d.o.o., podaci za 2016. godinu

Na plinski sustav ukupno je priključeno 1.750 kućnih priključaka odnosno 4.500 stanovnika Grada Lipika.

Tablica 33a. Duljina plinovoda na području grada Lipika (a u nadležnosti Plinacro d.o.o.)

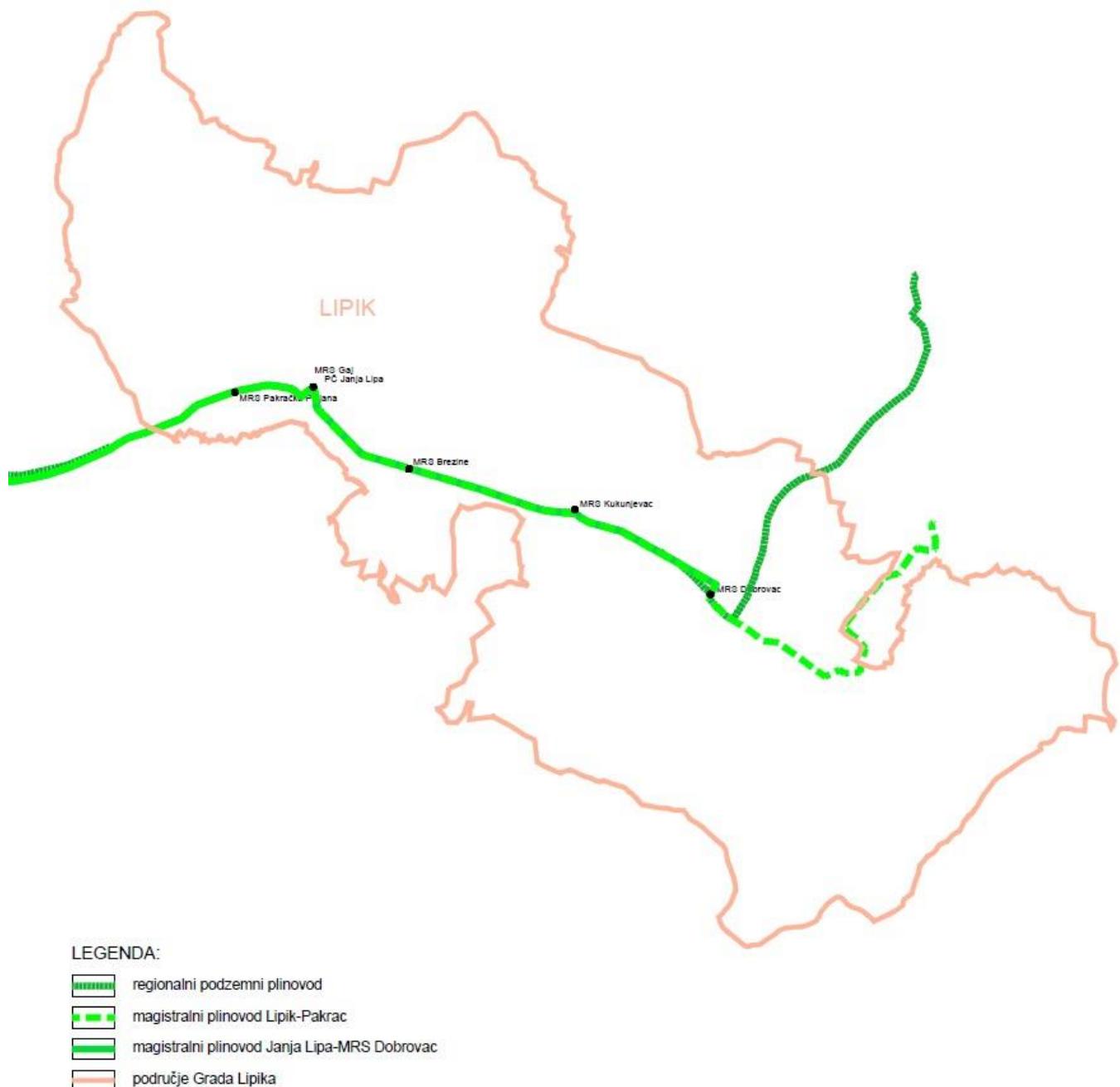
PLINOVOD/OBJEKT	DULJINA – UKUPNO (km)	DULJINA – GRAD LIPIK (km)
Magistralni plinovod Kutina – Dobrovac DN 200/50	31,67	15,35
Magistralni plinovod Čvor Janja Lipa – MRS Dobrovac DN 150/50	11,29	11,29
Međunarodni plinovod Čvor Janja Lipa – MRS Dobrovac DN 150/50	11,30	11,30
Magistralni plinovod Lipik - Pakrac DN 150/50	9,53	4,66
Magistralni plinovod Piljenice - Čvor Janja Lipa DN 150/50	14,95	4,14
Magistralni plinovod Piljenice - Čvor Janja Lipa DN 150/50	14,72	4,15
Magistralni plinovod Dobrovac – Omanovac DN 150/50	11,26	5,31
Odvojni plinovod za MRS Kukunjevac	0,095	0,095
Odvojni plinovod za MRS Pakračka Poljana	0,015	0,015

Izvor: Plinacro d.o.o., dopis Klasa PL-17/4350, 06.12.2017.

U skladu s *Pravilnikom o tehničkim uvjetima i normativima za siguran transport tekućih i plinovitih ugljikovodika magistralnim naftovodima i plinovodima te naftovodima i plinovodima za međunarodni transport* (Sl. list, br. 26/85) svi navedeni plinovodi po vrsti su magistralni i dio su Plinskog transportnog sustava Republike Hrvatske. Istim pravilnikom definirani su i zaštitni koridori plinovoda.¹⁸

¹⁸ Plinacro d.o.o., dopis Klasa PL-17/4350, 06.12.2017.

Kartogram 6. Karta magistralnih podzemnih plinovoda na području Grada Lipika

Izvor: Plinacro d.o.o., dopis Klase PL-17/4350, 06.12.2017.

Prema Osnovnom Prostornom planu uređenja Grada Lipika („SG“ Grada Lipika br. 6/07), Grad posjeduje pogon za proizvodnju tehničkih plinova u Ribnjacima dio je poduzeća "Messer Croatia plin", a time i dio međunarodnog koncerna Messer, koji je jedan od četiri u svijetu vodećih

proizvođača tehničkih plinova. U pogonu Ribnjacima proizvodi se acetilen, ali su na raspolaganju za distribuciju i ostali tehnički plinovi, kao npr. kisik i ugljični dioksid.

U planu je povećati potrošnju i poboljšati opskrbu plina kao ekonomski i ekološki prihvativog energenta u odnosu na druge energente te nastojati ga pretvoriti u glavni energetski široke potrošnje, uz praćenje pouzdanosti i sigurnosti postojećih instalacija. Stoga, u skladu s tim, planirana je daljnja izgradnja mjesnih plinovodnih mreža tako da se omogući korištenje prirodnog plina u što većem broju naselja i što većeg broja korisnika. Nova plinska i distributivna mreža izgrađena je u naseljima Brekinska i Antunovac, dok preostala naselja bez plinske mreže imaju trenutno mali broj stanovnika, odnosno nekoliko domaćinstava te će se plinifikacija u njima vršiti u skladu s procjenom o isplativosti takvog ulaganja, odnosno, obzirom na realizaciju obnove i povratka stanovništva na ratom stradala područja.

Za sva naselja na području Grada Lipika u kojima je izvršena plinifikacija, u narednom se razdoblju planira mogućnost rekonstrukcije i sanacije plinske mreže, kao i redovito održavanje plinopskrbnog sustava, sukladno potrebama razvoja Grada Lipika te potrebama stanovništva i tehničkim mogućnostima postojećeg plinskog sustava, uz mogućnost njegovog proširenja.¹⁹

Na području Grada Lipika nalazi se veći dio eksploracijskog polja ugljikovodika "Janja Lipa" i vršni sjeveristočni dio eksploracijskog polja "Kozarice". Koncesionar za istraživanje i proizvodnju nafte i plina na proizvodnim poljima je INA d.d., Segment djelatnosti "Istraživanje i proizvodnja nafte i plina".

U vlasništvu INA d.d., SD "Istraživanje i proizvodnja nafte i plina" nalazi se postojeći priključni naftovod DN 90/50 Janja Lipa 7 i 5 - KS Lipovljani, dužine na području Grada Lipika od 1.672 m.

Prema podacima vlasnika INA d.d. predmetni cjevovod nije aktivan.²⁰

¹⁹ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

²⁰ Izješće o stanju u prostoru Grada Lipika 2009. – 2013. ("SG" Grada Lipika br. 04/13)

Tablica 34. Cjevovodi na području Grada Lipika

Red. br.	Naziv građevine			Duljina (m)	DN (mm)
1.	priklučni plinovod	JL-7	JL-5	365	80
2.	priklučni plinovod	JL-5	KS Lipovljani	1.310	80
3.	plinovod	Janja Lipa	Zagreb	4.163	150
Ukupno				5.838	-

Izvor: INA d.d., 7.11.2017.

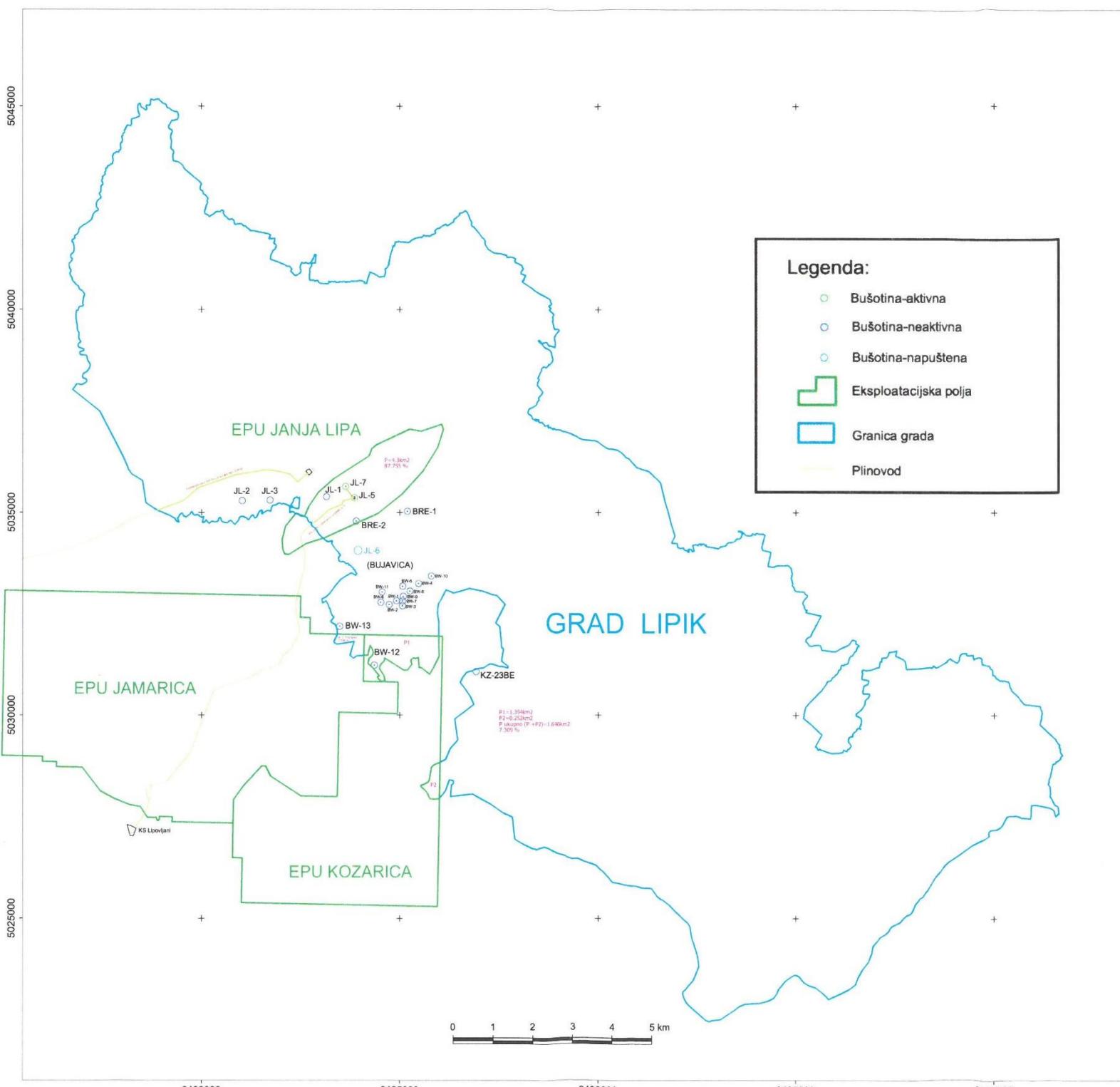
Trasa Jadranskog naftovoda ne prolazi područjem Grada Lipika.

Tablica 35. Eksploatacijska polja ugljikovodika na području Grada Lipika

Red. br.	Planska kategorija	Naziv EPU	Površina EPU u Gradu Lipiku (km ²)	Površina EPU u Gradu Lipiku (%)	
1.	eksploatacijsko polje ugljikovodika	Jamarica	42,23	0,25	0,59
2.	eksploatacijsko polje ugljikovodika	Janja Lipa	4,90	4,32	88,16
3.	eksploatacijsko polje ugljikovodika	Kozarica	22,52	1,65	7,33

Izvor: INA d.d., 7.11.2017.

Kartogram 7. Plinovodi i eksploatacijska polja ugljikovodika (EPU) na području Grada Lipika

Izvor: INA d.d., 7.11.2017.

C. Alternativni izvori energije

Od alternativnih izvora energije u Gradu Lipiku može se istaknuti iskorištavanje geotermalne energije. U području naselja Kukunjevac, Jagma i Dobrovac nalazi se crpilište mineralne i termalne vode "Kukunjevac". Zdenci su cjevovodima spojeni na centralnu crpnu stanicu (CCS) iz koje se magistralnim cjevovodom voda vodi do tvornice "Studenac" u Lipiku koja je koristi za proizvodnju proizvoda na bazi vode (mineralne i izvorske vode, kao i bezalkoholnih napitaka).

Crpilište mineralne i termalne vode nalazi se i u sklopu turističko - lječilišne zone u centru grada Lipika, a voda se koristi za potrebe zdravstveno lječilišnog kompleksa "Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju Lipik" te, također, za potrebe tvornice "Studenac".

PPUG-om Lipika ("SG" Grada Lipika br. 1/10) planiran je istražni prostor geotermalne vode "Kozarice", a moguće je vršiti i druge istražne radove te, ukoliko se pokaže opravdanim, i planirati nove zdence i crpilišta za eksploataciju mineralne i termalne vode.²¹

4.3. Opskrba vodom i odvodnja otpadnih voda

Polazni je stav i cilj razvojnog programa vodoopskrbe Republike Hrvatske je da svaki stanovnik u doglednoj budućnosti treba biti opskrbljen dovoljnim količinama kvalitetne pitke vode na temeljima održivog gospodarenja vodama i upravljanja sustavom vodoopskrbe.

Na području Županije postoje dva vodoopskrbna sustava i dva komunalna poduzeća: za područje Požeštine - Tekija d.o.o i za područje Pakraca i Lipika – Vode Lipik d.o.o. Vodoopskrbni sustav Požege pokriva naselja s područja (Požega, Pleternica i Kutjevo) te pet općina (Brestovac, Čaglin, Jakšić, Kaptol, Kutjevo i Velika).

Uz regionalni vodoopskrbni sustav postoji još niz malih, samostalnih lokalnih vodovoda s kaptažama izvorišta izdašnosti od 0,5 - 4,0 l/s (5,0). Osnovni problem većine je neadekvatna

²¹ Izvješće o stanju u prostoru Grada Lipika 2009. – 2013. ("SG" Grada Lipika br. 04/13)

izgradnja zahvatnih građevina i zamućenje kod obilnijih padalina, te nedostatak dovoljne količine vode zbog klimatskih promjena, ali i povećanih zahtjeva potrošača u pripadajućim naseljima. Stoga je nužna ugradnja opreme za mjerjenje zahvaćenih količina vode i opreme za dezinfekciju.

Obzirom da sadašnja opskrbljenost vodom nije zadovoljavajuća, a pitka voda je jedan od osnovnih uvjeta opstanka i razvoja ljudskog društva, zbog osiguranja dovoljne količine kvalitetne vode za stanovništvo i gospodarstvo potrebno je kroz program vodoopskrbe poboljšati stanja postojećih izvorišta otvarati nova izvorišta, otkriti gubitke vode u vodoopskrbnom sustavu te sanirati nastale kvarove (npr. izgraditi demanganizaciju crpilišta Luka, izgraditi vodospremu Pleternica – uključiti izgrađene zdence u vodoopskrbni sustav, uspostaviti novo crpilište u Lipiku, provesti vodoistražne i vodozahvatne radove u sjevernom dijelu Požeštine, izgraditi akumulacije Šumetlica, novelaciju projektne dokumentacije akumulacije Kamensko...).

Na području Požeško - slavonske županije izgradnja kanalizacijskih sustava i uređaja za pročišćavanje daleko zaostaje za izgradnjom vodoopskrbnih sustava što jasno uočava ozbiljnost problema zaštite voda od onečišćenja, a tako života i zdravlja ljudi te zaštita okoline.²²

A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom

Vodoopskrbni sustav Grada Lipika čini cjelinu s vodoopskrbnim sustavom Grada Pakraca, a baziran je na zahвату vode на потоку Šumetlica уз који је смештен и уређај за kondicioniranje vode. Voda se cjevovodima transportira до vodospreme изнад Pakraca на висини 237 м н.м. по транспортним cjevovodom Ø 250 mm од Pakraca до vodoopskrbne мреже у naseljima Grada Lipika. Dokumentima prostornog uređenja Grada Pakraca planirana је izgradnja akumulacije Šumetlica којом ће бити осигуран континuirani dotok vode у vodoopskrbni sustav Pakrac - Lipik.

Crpilište "Dobrovac" opskrbljuje vodom naselja Dobrovac i Kukunjevac a od 2005. godine u korištenju je zdenac "Zmajevac" u Donjem Čagliću. Izgrađeno je i vodocrpilište "Gaj" na desnoj obali vodotoka Bijela, u blizini naselja Brezine i Gaj. Dužina distributivne vodoopskrbne мреже на području Grada Lipika iznosi 105 km, а на sustav javne vodoopskrbe priključeno je 2.600

²² Županijska Razvojna Strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje 2011.-2013.

priklučaka. Javnom vodoopskrbnom mrežom pokriveno je oko 5.000 stanovnika, odnosno oko 81 %.

Naselja koja nemaju izgrađenu vodoopskrbnu mrežu napajaju se iz vlastitih bunara, odnosno iz vlastitog mjesnog vodovoda. U planu je proširivanje vodoopskrbne mreže u naseljima Antunovac, Poljana, Marino Selo, Ribnjaci, Brekinska, Japaga, Šeovica i Klisa. Vodoopskrbnim sustavom Pakrac - Lipik gospodari tvrtka Vode Lipik d.o.o. Pakrac.²³

Tablica 36. Duljina javne vodoopskrbne mreže na području Grada Lipika

Naselje	Duljina (km)
Lipik	27,82
Filipovac	3,68
Dobrovac	10,47
Donji Čaglić	5,18
Gaj	9,72
Kukunjevac	14,39
Šeovica	7,23
Japaga	2,09
Brezine	4,70
Klisa	3,12
Poljana	6,57
Antunovac	12,00
Marino Selo	5,94
Ukupno:	112,91

Izvor: Vode Lipik d.o.o., Dopis Ur.broj: 110/2017, 31.10.2017.

Prema podacima poduzeća Vode Lipik d.o.o., potrošnja pitke vode po stanovniku iznosi 25.799 l/stan godišnje, a prema podacima na dan 31.10.2017.

²³ Osnovni Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

Tablica 37. Udio potrošnje vode prema djelatnostima na području Grada Lipika

Subjekt	Udio potrošnje vode (%)
Domaćinstva	70
Industrija i javne institucije	30

Izvor: Vode Lipik d.o.o., Dopis Ur.broj: 110/2017, 31.10.2017.

Postojeći vodoopskrbni sustav Pakrac – Lipik rasprostire se na uslužnom području Voda Lipik d.o.o. i obuhvaća naselja: Pakrac, Prekopakra, Gornja Šumetlica, dio naselja Kusonje, Lipik, Filipovac, dio naselja Japaga, Dobrovac, Kukunjevac, Donji Čaglić, Klisa, Brezine, Gaj, Antunovac, Marino Selo i Poljana.

Ostala naselja u Gradovima Lipik i Pakrac nisu priključena na vodoopskrbni sustav. Kućanstva imaju vlastite izvore ili postoje lokalni vodovodi.

Na području Lipik – Pakrac se nalaze sljedeća izvorišta vode:

- vodocrpilište G. Šumetlica
- vodocrpilište Dobrovac
- vodocrpilište Gaj

S rekonstrukcijom postojećih i izgradnjom novih vodovodnih cjevovoda postići će se sljedeći ciljevi:

- podjela vodoopskrbnog sustava na pod zone u cilju bolje optimizacije sustava i smanjenje vodnih gubitaka sa sadašnjih cca 50 % na 35 %;
- osigurati pouzdanu opskrbu stanovništva sa zdravom pitkom vodom kroz cijelu godinu;
- dodatno priključenje 225 osoba na javni sustav vodoopskrbe u naselju Kusonje;
- izgradnja i rekonstrukcija 36.340 m cjevovoda (4.160 m izgradnja novog dovodnog cjevovoda Pakrac – Lipik, 7.045 m rekonstrukcija dovodnog cjevovoda Gaj – Dobrovac, 25.135 m rekonstrukcija vodoopskrbne mreže).²⁴

Vodocrpilište G. Šumetlica. Vodozahvat se nalazi na potoku Sivornica, uzvodno od naselja Gornja Šumetlica na obroncima Psunja, na koti 345 m n.m. U sklopu vodozahvata nalazi se filter-postrojenje kapaciteta 30 l/s. Od vodozahvata voda se dalje transportira gravitacijskim transportnim cjevovodom prema vodospremi "Pakrac". Rešetke na vodozahvatu uslijed poplava

²⁴ Vode Lipik d.o.o., Dopis Ur.broj: 110/2017, 31.10.2017.

u 2014. godini i dotrajalosti su uništene. Cijevi su se zatrpile velikim kamenjem zbog čega je došlo do prekida zahvaćanja vode te se reducirala vodoopskrba. U 2014. izrađene su nove rešetke te više nema problema sa zatrpanjem. Rešetke treba dnevno obilaziti i ručno čistiti od lišća i kamenja.

Na temelju članka 81. stavka 2. Zakona o vodama (NN br. 153/09), članka 48. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN br. 33/01, 60/01 – vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07 i 125/08) i članka 48. Statuta Grada Lipika („Službeni glasnik Grada Lipika“ br. 3/09) donesena je odluka o Ograničavanju korištenje vode iz vodozahvata Šumetlica na području Grada Lipika od 13. rujna 2011.g. zbog dugotrajne suše i smanjenog dotoka vode.

Vodocrpilište Dobrovac. Vodocrpilište se nalazi na spoju naselja Dobrovac i Kukunjevac, ima karakter rezervnog vodocrpilišta koje se pušta u pogon po potrebi što je vidljivo i u tablici mjesečne proizvodnje - crpilište radi u periodima smanjenog zahvaćanja na vodozahvatu Šumetlica (kolovoz i rujan). Maksimalni kapacitet crpilišta je 6 l/s. U 2011. godini ugrađeno je automatsko doziranje sredstava za dezinfekciju te samo vodocrpilište nema nekih problema.

Vodocrpilište Gaj. Vodocrpilište se nalazi južno od naselja Gaj uz vodotok Bijela. Izgrađeno je 2014. godine, a još nije u funkciji te je prepostavljeni maksimalni kapacitet 15 l/s.

Crpne stanice. Na sustavu postoje 4 precrpne stanice: Psunjska ulica, Kragujski put, Gornja Šumetlica i Pakrac (u sklopu vodospreme). Precrpna stanica Psunjska je izgrađena 2010. godine i dimenzionirana za potrebe na sustavu te nema nikakvih problema. Na ostale tri crpne stanice je 2012. godine napravljena zamjena postojeće opreme i nakon toga više nema problema na sustavu.

Uređaji za kondicioniranje. Uslijed padalina dolazi do ekstremnih zamućenja sirove vode, koje sustav za bistrenje ne može pročistiti, zbog čega se zaustavlja zahvaćanje takve sirove vode koliko je moguće duže, ovisno o rezervnim količinama vode u vodospremi u Gradu Pakracu. - nema automatskog održavanje nivoa vode iznad pješčanih filtra.

Vodosprema „Pakrac”. Vodosprema se nalazi na istočnoj strani naselja Pakrac na obronku Psunja na koti 237 m n.m., ukupnoga volumena 1.800 m³. VS „Pakrac“ pokriva centralni dio grada Pakraca, Lipik, te ostala gravitirajuća naselja. U sklopu VS "Pakrac" nalazi se i CS „Pakrac“

kapaciteta 3,1 l/s s visinom dizanja 95 m, pomoću koje se opskrbljuju potrošači u ulicama 103. i 105. brigade.

U nastavku će biti opisani glavni dovodni cjevovodi kao i ciljevi projekta.

Gravitacijski transportni cjevovod vodocrpilište „G. Šumetlica“ - vodosprema „Pakrac“ i prekidna komora „Donja Šumetlica“. Gravitacijski transportni cjevovod je ukupne dužine cca. 15.500 m' od azbest-cementnog materijala. Profil cjevovoda je Ø 350 mm. Na trasi između vodozahvata „Šumetlica“ i VS „Pakrac“ cca. 3.800 m sjevernije od Vodozahvata nalazi se prekidna komora „Donja Šumetlica“, volumena 300 m³ na koti 275 m n.m.. Na trasi između prekidne komore i VS „Pakrac“ postoje dva odvojka kojima se direktno opskrbljuju potrošači u naseljima Prekopakra i Klisa, te potrošači u Psunjskoj ulici u Pakracu.

Transportni cjevovod "Pakrac-Lipik". Transportni vodoopskrbni cjevovod „Pakrac-Lipik“ je dovodni cjevovod od vodospremnika "Pakrac" do naselja Lipik. Izgrađen je od azbest-cementnih cijevi. Od toga je prvi dio cjevovoda od VS „Pakrac“ profil Ø 350 mm dužine 818 m, a nastavno sve do Lipika profil Ø 225 mm dužine 3.234 m.

Transportni cjevovod "Gaj-Dobrovac". Transportni vodoopskrbni cjevovod „Gaj - Dobrovac“ služi ustvari kao opskrbni cjevovod u naselju Kukunjevac i za dovod vode iz Lipika prema selima zapadno od Lipika, a izgradnjom vodocrpilišta Gaj potrebno je stvoriti uvjete spajanja i integriranja vodocrpilišta na vodoopskrbni sustav.

Vodocrpilište Gaj. Izgrađeno je 2014. godine zajedno s transportnim cjevovodom od vodocrpilišta do točke postojećeg vodoopskrbnog sustava uz županijsku cestu, no da bi vodocrpilište moglo biti integrirano u postojeći sustav i opskrbljivati vodom naselje Lipik koje se nalazi istočno od samog vodocrpilišta potrebno je napraviti rekonstrukciju postojećeg PVC cjevovoda Gaj-Dobrovac dužine 7.045 m te povećati profil sa Ø 100 mm na Ø 200 mm od točke spoja cjevovoda iz smjera vodocrpilišta Gaj do naselja Dobrovac. Prema matematičkom modelu izrađenom u sklopu Analize postojećeg stanja vodoopskrbnog sustava aglomeracije Pakrac-Lipik upuštanjem u sustav vodocrpilišta Gaj sa trenutnim profilima na cjevovodu Gaj-Dobrovac (Ø100 mm) ne prolazi ukupna izdašnost Vodocrpilišta od cca 15 l/s.

S rekonstrukcijom postojećih i izgradnjom novih vodovodnih cjevovoda postići će se sljedeći ciljevi:

- podjela vodoopskrbnog sustava na pod zone u cilju bolje optimizacije sustava i smanjenje vodnih gubitaka sa sadašnjih cca 50 % na 35 %,
- osigurati pouzdanu opskrbu stanovništva sa zdravom pitkom vodom kroz cijelu godinu,
- dodatno priključenje 225 osoba na javni sustav vodoopskrbe u naselju Kusonje,
- izgradnja i rekonstrukcija 36.340 m cjevovoda (4.160 m izgradnja novog dovodnog cjevovoda Pakrac-Lipik, 7.045 m rekonstrukcija dovodnog cjevovoda Gaj-Dobrovac, 25.135 m rekonstrukcija vodoopskrbne mreže).

S rekonstrukcijom postojećih i izgradnjom novih kanala te nadogradnjom uređaja za pročišćavanje otpadnih voda postići će se sljedeći strateški ciljevi:

- Uređenje prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u skladu sa Direktivom o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda,
- Uređenje prikupljanja, odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda u skladu sa zahtjevima Pravilnika o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (III. stupanj pročišćavanja).²⁵

B. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda

Sustav odvodnje otpadnih voda gradskih područja Lipik - Pakrac do danas je izgrađivan u naseljima Dobrovac, Filipovac, Donji Čaglić, Kusonje, Lipik, Pakrac i Prekopakra. U pravilu radi se o mješovitom sustavu što znači da se oborinske vode odvode zajedničkim cjevovodima s kućanskim i tehnološkim otpadnim vodama.

Izdužena konfiguracija aglomeracije Lipik - Pakrac i rijeka Pakra (recipijent) usmjeravali su razvitak sustava odvodnje od njegovog nastanka. Kroz povijest izgradnje, shodno ukazanim potrebama i prioritetima, otpadna voda je odvođena iz pojedinih dijelova naselja i najkraćim putom odvođena, i ispušтana, u recipijent. Tako je vremenom nastalo niz odvojenih podsustava sa zasebnim ispustima u rijeku Pakru. Krajem osamdesetih godina prošlog stoljeća pristupilo se je izgradnji Kolektora i UPOV-a u Dobrovcu te je do danas Kolektor izgrađen u dužini 9.435 m,

²⁵ Vode Lipik d.o.o., Dopis Ur.broj: 110/2017, 31.10.2017.

počevši od lokacije UPOV-a u Dobrovcu do Poslovne zone u Pakracu. Time je Kolektor postao okosnica sustava odvodnje, a trasa mu u pravilu prati rijeku Pakru i to s njene desne strane. Iznimno, na dionici od Opće županijske bolnice do Vatrogasnog doma u Pakracu ($L=1.500$ m), zbog izrazite skučenosti prostora, Kolektor je položen unutar korita rijeke Pakre za srednje i velike vode.

Budući da je sustav odvodnje mješoviti, prije priključenja na Kolektor izgrađeni su kišni preljevi bez retencijskih bazena za rasterećenje viška oborinskih voda iznad kritičnog intenziteta.

Prosječna pokrivenost ovih naselja sustavom odvodnje je oko 70 % i kreće se u rasponu od minimalnih 4 % u Donjem Čagliću pa do maksimalnih 86 %, u Filipovcu. Ukupno je izgrađeno 81.779 metara kanala (Kolektor i sekundarna mreža). Duljina glavnog kolektora iznosi 9.435 m.

Veći dio kanalizacije stariji je od 20 godina (izgrađen prije Domovinskog rata), no, registrirani su i kanali stariji od 100 godina, iz vremena Austro - Ugarske države. Najveći dio kanalizacije izgrađen je 70-tih i 80-tih godina prošlog stoljeća. Sukladno vremenu izgradnje, primjenjeni su tada raspoloživi cijevni materijali tako da su pregledom zabilježeni sljedeći kanali: zidani opekom, izrađeni od betona na licu mjesta, od azbest- cementnih cijevi, od betonskih cijevi (bez brtvi i s brtvama) i od termoplastičnih cijevi (PVC, PEHD, PP) s brtvama. I profili kanala su različiti tako da su detektirani svođeni, jajoliki i drugi oblici. Unutarnji promjeri cjevovoda su, svedeno na ekvivalent okruglih cijevi, u rasponu od 200 mm do 1.300 mm.

Treba reći da je približno 50.000 m kanala izgrađeno od betonskih cijevi dužine 1,0 m spoja na pero i utor bez brtvi što s današnje točke gledišta ukazuje na njihov nedostatak glede jednog od temeljnih uvjeta koji se postavlja na sustav odvodnje, a to je vodonepropusnost. Revizijska okna su u pravilu od betona, poroznih površina zidova i loše obrađenih prodora cijevi. Rezultat toga je znatno veći udio stranih voda u kanalizaciji od prihvatljive razine. Pod tim uvjetima i okolnostima ne može se postići tehnološki ispravno, ekološki prihvatljivo i ekonomski opravdano funkcioniranje sustava odvodnje, a posebice biološkog stupnja pročišćavanja otpadnih voda, te je nužan preduvjet smanjivanje količine stranih voda. Posebno se to odnosi na 45.515 m kanala koji su položeni u nižim predjelima naselja gdje su razine podzemnih voda više, a time je i njihov dotok u kanale značajniji.

Tablica 38. Duljina kanalizacijske mreže na području Grada Lipika

Naselje	Duljina kanalizacijske mreže (km)
Lipik	19,4
Filipovac	4,29
Dobrovac	4,27
Donji Čaglić	0,32
Gaj	6,25
Ukupno:	34,53

Izvor: Vode Lipik d.o.o., Dopis Ur.broj: 110/2017, 31.10.2017.

Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda. UPOV u Dobrovcu izgrađen je 1989./90. godine u svojoj I. fazi, kao mehanički stupanj pročišćavanja. Tijekom Domovinskog rata Uređaj (i hidrotehnička oprema) je jako devastiran te je 1996. godine obnovljen i kompletirana je hidromehanička oprema mehaničkog stupnja.

Tijekom 1997. godine mehanički stupanj pročišćavanja je završen i pušten u probni rad (tehnički pregled i uporabna dozvola). No, stalni i kontinuirani rad uređaja započinje tek krajem 2003. godine.

Već je izrađena dokumentacija za projekt "Sanacija mehaničkog stupnja" koji obuhvaća montažu nove automatske grube rešetke kod rasteretne građevine, kompaktor izdvojenih tvari na finoj rešeci, a poslije pjeskolova-mastolova i montažu nove dodatne fine rešetke. Radovi su u međuvremenu realizirani te se ova sanacija usvaja kao postojeće stanje.

Uređaj za pročišćavanje otpadnih voda nalazi se u naselju Dobrovac. Tretirana otpadna voda ispušta se u otvoreni kanal pročišćene vode, koji se približno 800 m nizvodnije od ispusta ulijeva u rijeku Pakru.

UPOV u Dobrovcu izgrađen je kao mehanički stupanj pročišćavanja. Aglomeracija Lipik - Pakrac nalazi se na Dunavskom sливу, gdje se za UPOV-e veće od 10.000 ES traži tercijarni stupanj pročišćavanja.²⁶

²⁶ Vode Lipik d.o.o., Dopis Ur.broj: 110/2017, 31.10.2017.

Tablica 39. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda na području Grada Lipika

R.br.	Naselje	Uređaj i kapacitet (ES)
1.	UPOV Dobrovac	13.500
2.	UPOV Gaj	580

Izvor: Vode Lipik d.o.o., Dopis Ur.broj: 110/2017, 31.10.2017.

Glavni ciljevi vezani uz odvodnju i pročišćavanje voda na području Grada Lipika prema dopisu poduzeća Vode Lipik d.o.o. su slijedeći:

- priključenje novih 1.950 ES iz svih naselja na sustav odvodnje i pročišćavanja poslije realizacije investicije (2018. godina), od toga 1.090 ES stanovništva, 44 ES industrije, 16 ES ostali potrošači i 800 ES septičke otpadne vode,
- smanjenje emisija u vode za 11.764 ES,
- povećanje priključenosti stanovništva na sustav odvodnje i pročišćavanja sa 70 % na 80 %,
- povećanje broja aglomeracija opremljenih sa infrastrukturom za odvodnju i pročišćavanje (aglomeracija Lipik - Pakrac).

Operativni ciljevi:

- izgradnja odgovarajuće infrastrukture za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda,
- smanjenje emisija u vode iz komunalnih izvora zagađivanja,
- sanacija izvora zagađivanja iz naselja na predmetnom području,
- izgradnja i rekonstrukcija kanala u ukupnoj dužini 55.933 metara i izgradnja 18 crpnih stanica,
- rekonstrukcija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda na III. stupanj pročišćavanja s kapacitetom 13.500 ES.

Pored toga investitori su odlučili slijediti donje ciljeve:

- postizanje parametara za ispust iz UPOV-a u vodotok sukladno zakonodavstvu,
- postizanje dobre kakvoće rijeke Dunava sukladno zakonodavstvu,
- stanovništvu na području aglomeracije Lipik i Pakrac pružati odgovarajuću uslugu odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda.

C. Gospodarenje vodotocima i vodama

Uređenje i korištenje vodotoka i voda potrebno je vršiti sukladno Zakonu o vodama ("Narodne novine" br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14) i Strategiji upravljanja vodama.

Grad Lipik pripada vodnom području sliva Save i to u cijelosti sливном подручју слива – Pakra, odnosno, oko 72 % pripada slivu Ilove, a ostalih 28 % manjim savskim slivovima (Subocka, Veliki Strug, Zmajevac i dr.). Područje ugroženo poplavama nalazi se uz vodotoke Pakre i Bijele i iznosi oko 31 km² površine.

Hidrografska mreža je dobro razvijena i predstavlja glavne arterije površinskih voda ovog terena u rijeku Savu. Među značajnjim djelatnostima vodnog gospodarstva su uređenje vodotoka i voda te zaštita od štetnog djelovanja voda – zaštita od poplava, koje bitno utječe kako na proizvodnju tako i na životni standard.²⁷

Na području Grada Lipika izvedeni su sljedeći radovi na izgradnji objekata zaštite od poplava:

- mikroakumulacija / akumulacija Raminac, koja služi kao višenamjenski objekt za obranu od poplava, navodnjavanje, opskrbu vodom, kao i sportsko - rekreativsku namjenu
- regulirano je oko 28 km vodotoka (Pakra 15,4 km, Bijela 3,8 km, Stubljarica 4,2 km, Ciglana 2,3 km, Ilova 0,9 km)
- nasipi su izvedeni na najugroženijim dijelovima u ukupnoj dužini oko 47 km na vodotocima (Pakra 24,3 km, Bijela 2,3 km, Ilova 6,7 km, Šeovica 1,3 km).

Tablica 40. Planirane akumulacije na području Grada Lipika

Naziv i vrsta objekta	Vodotok	Recipijent	Namjena	Volumen (10 ³ m ³)
mikroakumulacija Kukunjevac	Crnaja	Pakra	obrana od poplava, navodnjavanje	6.634

²⁷ Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

mikroakumulacija	Sloboština	Pakra	obrana od poplava	440
Sloboština (Rogoljica)				

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Lipika ("SG" 06/07, 01/10 i 06/11)

Prema evidenciji osnovna i detaljna odvodnja sustavno je izvedena uglavnom na zemljištu u bivšem društvenom vlasništvu – odvodnja poljoprivrednog zemljišta – kao otvorena kanalska mreža i cijevna drenaža.

Glavni problem čini ne odgovarajuće održavanje postojećih sustava odvodnje i sustavno rješenje daljnog financiranja izgradnje novih sustava na seljačkim posjedima.

4.4. Gospodarenje otpadom

Na području Grada Lipika za gospodarenje otpadom odgovorno je poduzeće "Komunalac" d.o.o. za komunalno gospodarstvo Lipik, s odvozom na županijsko odlagalište „Crkvište“ kod Pakracu. Odlagalište je aktivno, posjeduje lokacijsku dozvolu i dozvolu za odlaganje komunalnog otpada te je u 2016. godini započeta njegova sanacija. Kapacitet odlagališta je 75.000 m³ otpada, a u 2015. godini odloženo je 2.236 t otpada. Odvozom otpada obuhvaćena su sva naselja u Gradu.

28

Gospodarenje otpadom na području Grada Lipika mora biti usklađeno sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13), Strategijom gospodarenja otpadom u RH (NN 130/05), Planom gospodarenja otpadom u RH²⁹ i drugim relevantnim zakonima i pravilnicima te usklađeno sa prostorno planskom regulativom države, Županije i Grada. Za područje Grada Lipika, zajedno s Gradom Pakracom, donesen je Plan gospodarenja otpadom za razdoblje 2014. - 2020. godine.

U svrhu provođenja odvojenog sakupljanja otpada formirani su „zeleni otoci“, kako bi korisnicima usluge omogućili izdvajanje korisnih vrsta otpada iz komunalnog otpada. Na području Grada

²⁸ Strategija razvoja Grada Lipika do 2020. godine

²⁹ Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. – 2021. godine, Nacrt

Lipika nalazi se 15 lokacija na kojima se nalaze „zeleni otoci“ sa kontejnerima za staklo, papir i PET ambalažu. U ovom trenutku komunalno društvo Komunalac d.o.o. Pakrac raspolaže adekvatnim sustavom transportnih jedinica za sakupljanje i prijevoz otpada do odlagališta. Isti omogućava da se sakupljeni otpad transportira na siguran način do lokacije za trajno deponiranje.

Obzirom na broj stanovnika i kućanstava, te sukladno prikazanim generiranim količinama otpada dobiva se da je prosječna godišnja količina skupljenog komunalnog otpada po stanovniku je 145 kg/stan/god.

Odlagalište Crkvište. Odlaganje otpada na odlagalištu otpada Crkvište provodi se od 1989. godine. Odlagalište se koristi za odlaganje komunalnog otpada i neopasnog proizvodnog otpada s područja Grada Pakraca i Grada Lipika.

Ukupna površina odlagališta iznosi oko 3,5 ha, a 1,8 ha površine prekriveno je komunalnim i neopasnim proizvodnim otpadom. Otpad se na odlagalište prihvata bez osnovne karakterizacije otpada, bez vaganja otpada.

Na odlagalište se odlaže oko 3 080 t/god prikupljenog komunalnog i neopasnog proizvodnog otpada. Otpad se prihvata bez osnovne karakterizacije otpada. Na odlagalištu se ne provodi vaganje ni skladištenje otpada. Otpad se odlaže bez prethodnog sortiranja i izdvajanja. Ravnanje i sabijanje otpada na odlagalištu provodi se povremeno buldožerom. Zapadni dio odlagališta je djelomično prekriven zemljom, dok se ostali dio odlagališta se ne prekriva zemljom.³⁰

Prema podacima Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (HAOP) na području Grada Lipika nalazi se jedno aktivno reciklažno dvorište.

³⁰ Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2020. Godine, Grad Pakrac i Grad Lipik

Tablica 41. Reciklažno dvorište na području Grada Lipika

Broj upisa u Očeviđnik	Županija	Tvrtka	Adresa reciklažnog dvorišta	Obuhvaćena naselja
REC-56	Požeško-slavonska	LIPKOM d.o.o.	Ivana Mažuranića 81, Lipik	Lipik, Filipovac, Šeovica, Japaga, Donji Čaglić, Gornji Čaglić, Dobrovac, Kukunjevac, Kovačevac, Livađani, Korita, Jagma, Subocka, Brezine, Bujavica, Brekinska, Strižičevac, Gaj, Antunovac, Poljana, Marino Selo, Ribnjaci

Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu (HAOP), 26.10.2017.

Prema izvješću Grada Lipika, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za pravne poslove, graditeljstvo i komunalnu djelatnost, divljih odlagališta na području Grada Lipika nema, a ako se pojave odmah se po dojavi saniraju.

Prema podacima navedenim u Planu gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. do 2020. godine za Grad Lipik i Grad Pakrac, osnovni cilj Plana gospodarenja otpadom za prostor Požeško - slavonske županije je uvođenje cjelovitog sustava gospodarenja otpadom temeljeno na suvremenim svjetskim sustavima, sa svrhom što ažurnijeg rješavanja nagomilanih problema otpada. Problemi u sustavu upravljanja otpadom na regionalnoj razini, tako i na području primjene PGO, višestrukog su karaktera. Trenutno u Požeško - slavonskoj županiji gradovi i općine organiziraju i prikupljaju otpad na način koji ne možemo nazvati cjelovitim sustavom gospodarenja otpadom. Aktivna odlagališta koja služe za potrebe gradova i općina ne udovoljavaju kako nacionalnim tako i EU standardima. Krajnji cilj cjelovitog sustava gospodarenja otpadom je uspostava centra za gospodarenje otpadom (CGO).

5. ZAŠTITA I KORIŠTENJE DIJELOVA PROSTORA OD POSEBNOG ZNAČAJA

5.1. Zaštićene prirodne vrijednosti

A. Zaštita prirode

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, za izradu III. Izmjena i dopuna PPUG Lipika, dostavilo je svoje očitovanje, koje glasi:

„Na području Grada Lipika nalazi se Spomenik parkovne arhitekture, Lipik – lječilišni park, zaštićeno područje temeljem Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, broj 80/2013). Sukladno novoj Uredbi o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/2013) u obuhvatu Grada Lipika nalazi se područje ekološke mreže značajno za vrste i stanišne tipove (POVS),

- HR2000438 - Ribnjaci Poljana,
- HR2001403 Bijela i
- HR2001355 – Psunj

te područje očuvanja značajno za ptice (POP),

- HR1000010 – Poilovlje s ribnjacima.

Vezano za razloge izrade predmetnih izmjena i dopuna, formiranje nove industrijske zone te proširenje građevinskog područja, potrebno je poštivati uvjete zaštite prirode iz važećeg plana i plana višeg reda.

Planirani zahvati u području ekološke mreže koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, sukladno članku 24. Zakona o zaštiti prirode.“

Tablica 42. Zaštićena područja na području Grada Lipika

ZAŠTIĆENA PODRUČJA			
Red. br.	Kategorija zaštite	Naziv područja	Godina proglašenja
1.	Spomenik parkovne arhitekture	Lipik – lječilišni park	1965.
Ukupno: 10,28 ha			

Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, 12.12.2017.

Pri analizi i obradi podataka korištena je Baza podataka Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (stanje na dan 12.12.2017.) koja se odnosi na zaštićena područja RH i područja ekološke mreže RH (EU ekološke mreže Natura 2000), te Središnji register prostornih jedinica Državne geodetske uprave. Iskazane površine utvrđene su temeljem GIS analiza (HTRS projekcija – HTRS96 Croatia TM.prj.).

Prirodna baština Požeško - slavonske županije predstavlja značajni razvojni potencijal. Osnivanjem županijske Javne ustanove za upravljanjem zaštićenim prirodnim vrijednostima u 2008. godini stvoreni su preduvjeti za pravilno iskoriščavanje ovog potencijala.

Na području Požeško - slavonske županije pod zaštitom su sljedeće prirodne vrijednosti kojima upravlja prethodno spomenuta Javna ustanova za upravljanje zaštićenim područjem i to:

- A. Park prirode:
 - PP "Papuk"
- B. Značajni krajobraz:
 - Sovsko jezero
 - Požeška gora (preventivna zaštita)
- C. Spomenik parkovne arhitekture :
 - Kutjevo: Park oko dvorca
 - Trenkovo: Park oko dvorca
 - Lipik: Zdravstveno - rekreacioni i bolnički kompleks u Lipiku

B. Područja Nacionalne ekološke mreže

Uredbom o ekološkoj mreži (NN 124/2013) proglašena je Ekološka mreža Republike Hrvatske koja je izmijenjena Uredbom o izmjenama Uredbe o ekološkoj mreži (NN105/15), a predstavlja sastavni dio ekološke mreže Europske unije Natura 2000, koja je ujedno najveća koordinirana mreža područja očuvane prirode na međunarodnoj razini. Ekološka mreža je koridorima povezan sustav najvrjednijih područja za ugrožene divlje svojte i stanišne tipove, čime se omogućava njihovo očuvanje ili uspostavljanje povoljnog stanja na europskoj i nacionalnoj razini, kao i komunikacija jedinki i razmjena vrsta.

Ekološku mrežu RH (mrežu Natura 2000) prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži (NN 124/13, 105/15), čine područja očuvanja značajna za ptice - POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za Europsku uniju, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarna područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za Europsku uniju).

Tablica 43. Prikaz zaštićenih područja Ekološke mreže Natura 2000 na području Grada Lipika

PODRUČJA EKOLOŠKE MREŽE RH (EU EKOLOŠKE MREŽE NATURA 2000)			
Red. br.	Naziv područja	Oznaka	
1.	Područja očuvanja značajna za ptice – POP (Područja posebne zaštite – SPA)	Poilovlje s ribnjacima	HR1000010
Ukupno: 1 područje; 2357,12 ha			
2.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS	Psunj	HR2001355
3.		Ribnjaci poljana	HR2000438
4.		Pakra i Bijela	HR2001330
5.		Ilova	HR2001216

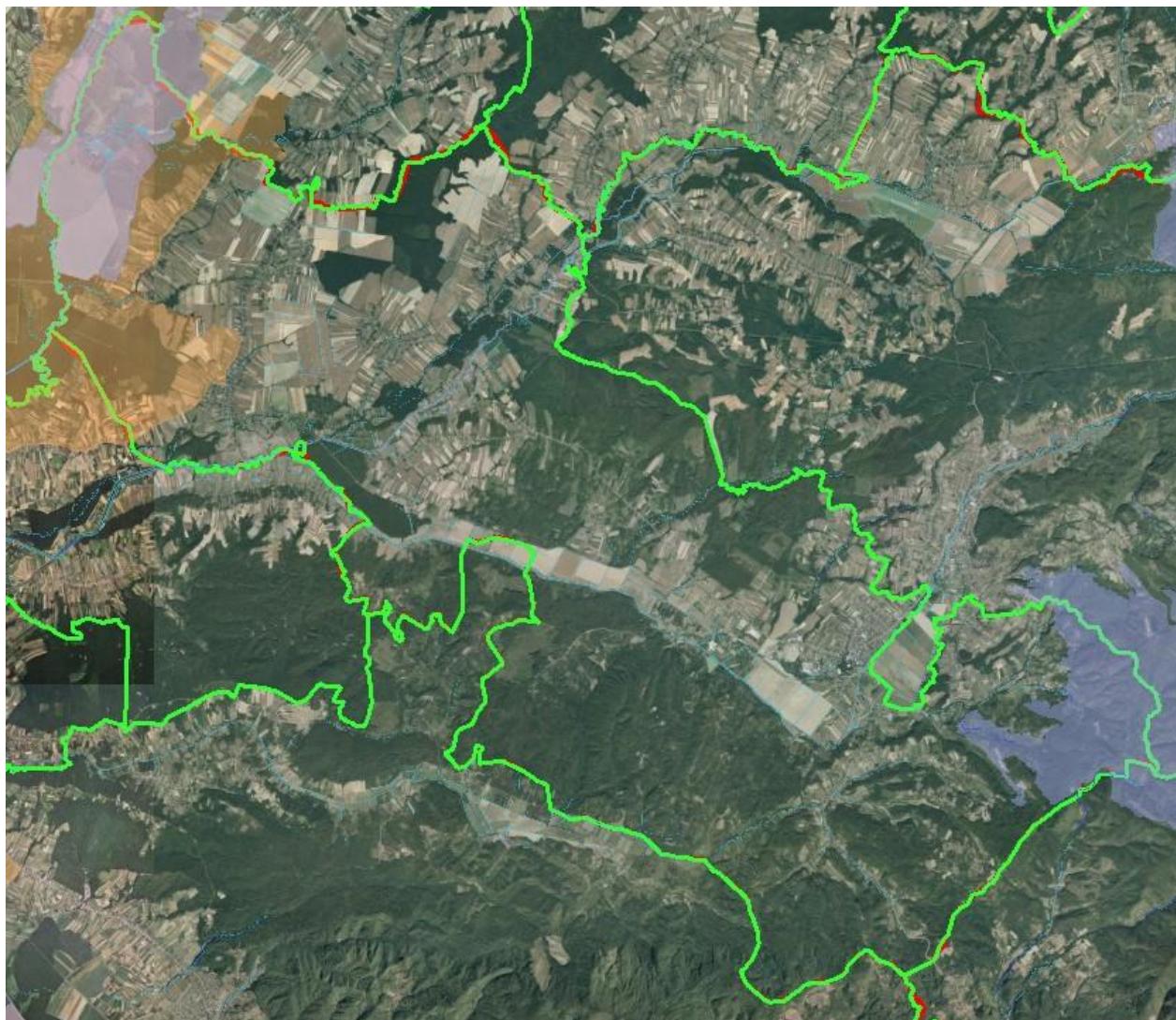
	(Područja od značaja za zajednicu – SCI)		
Ukupno: 4 područja; 1928,67 ha			
SVEUKUPNO:			
5 područja; 3267,27 ha*			

* površina je dobivena izuzimanjem zona preklapanja Područja očuvanja značajnih za ptice (POP/SPA) i Područja očuvanja značajnih za vrste i stanišne tipove (POVS/SCI)

Izvor: Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, 12.12.2017.

U nastavku se nalazi kartografski prikaz područja pod zaštitom ekološke mreže Natura 2000 na području Grada Lipika, gdje su narančastom bojom (na sjeverozapadnom dijelu Grada) označena Područja očuvanja značajna za ptice – POP, a ljubičastom bojom (na sjeverozapadnom i jugoistočnom dijelu Grada) Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS.

Slika 1. Karta prikazanih područja pod zaštitom ekološke mreže Natura 2000 na području Grada Lipika

Izvor: ARKOD preglednik zemljišnih knjiga, 07.01.2018.

Kako bi se dodatno zaštitile prirodne vrijednosti kao i stanovništvo Grada Lipika, 2009. godine izrađena je Strateška karta buke na području Grada Lipika, a koja je i danas na snazi. Cjeloviti projekt je usmjeren ka snižavanju i kontroli zagađenja bukom od cestovnog prometa, pružnog prometa i industrijskih pogona postrojenja na području Grada Lipika.

C. Struktura registriranih kulturnih dobara

Prema podacima Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, Konzervatorskog odjela u Požegi na području Grada Lipika nalazi se 13 zaštićenih i 18 preventivno zaštićenih kulturnih dobara upisana u Registar kulturnih dobara RH, koji se temeljem Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12 i 136/12) dijele na:³¹

A. LISTA ZAŠTIĆENIH KULTURNIH DOBARA UPISANIH U REGISTAR KULTURNIH DOBARA:

1 nepokretno kulturno dobro - kulturno - povijesna cjelina

- Kulturno - povijesna cjelina grada Lipika - zaštićeno (Z-2543)

14 nepokretnih kulturnih dobara - pojedinačno zaštićeni

- Kapela sv. Andrije, Brezine (Z-388)
- Crkva sv. Katarine, Gaj (Z-392)
- Župni dvor, Gaj (Z-4261)
- Crkva Prepodobne Matere Paraskeve, Kukunjevac (Z-396)
- Kompleks ergele Lipik, Ergela, Lipik (Z-4260)
- Lječilišna zgrada – Kursalon, Lipik (Z-6617)
- Lječilišna zgrada – Wandelabahn, Lipik (Z-6619)
- Lječilišni kompleks, Lipik (Z-6675)
- Perivoj Kursalona, Lipik (Z-6618)
- Stara pučka škola, Slavonska 047, Lipik (Z-1968)
- Vila Savić, Ulica Marije Terezije 025, Lipik (Z-1969)
- Zdravstveno lječilišni i bolnički kompleks, Ulica Marije Terezije, Lipik (Z-1966)
- Zgrada stare apoteke i uprave lječilišta, Ulica Marije Terezije 013, Lipik (Z-1967)
- Stećci na groblju, Šeovica (Z-416)

³¹ Preuzeto iz „Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske“, <http://www.min-kulture.hr/default.aspx?id=6212>, s datumom 18.04.2016.

2 pokretna kulturna dobra - pojedinačno zaštićeni

- Orgulje u crkvi Presvetog srca Isusova, Antunovac (Z-5622)
- Orgulje u crkvi sv. Katarine, Gaj (Z-5445)

B. LISTA PREVENTIVNO ZAŠTIĆENIH KULTURNIH DOBARA UPISANIH U REGISTAR KULTURNIH DOBARA:

7 nepokretnih kulturnih dobara - kulturno - povijesna cjelina

- Arheološka zona Krčevine, Brezine (P-4159)
- Arheološka zona Stupa, Brezine (P-4156)
- Arheološka zona Brod, Kukunjevac (P-4111)
- Arheološka zona Donja Kućišta, Kukunjevac (P-4168)
- Arheološka zona Gajina, Kukunjevac (P-4110)
- Arheološka zona Poljana III., Poljana (P-4157)
- Arheološka zona Donje Polje – Lipičke livade, Lipik (P-5032)

12 nepokretnih kulturnih dobara - pojedinačno zaštićeni

- Arheološko nalazište Donje polje, Brezine (P-4158)
- Arheološko nalazište Greda, Brezine (P-4160)
- Arheološko nalazište Dabrovica, Dobrovac (P-3979)
- Arheološko nalazište Kućište I., Dobrovac (P-4128)
- Arheološko nalazište Kućište II., Dobrovac (P-4129)
- Arheološko nalazište Jaruga, Gaj (P-4180)
- Arheološko nalazište Crnaje, Kukunjevac (P-4176)
- Arheološko nalazište Luke, Kukunjevac (P-4161)
- Arheološko nalazište Obršine I., Kukunjevac (P-4081)
- Arheološko nalazište Obršine II., Kukunjevac (P-4082)
- Arheološko nalazište Poljana I., Poljana (P-3934)
- Arheološko nalazište Poljana II., Poljana (P-3935)

Prema podacima Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Požegi, Ureda u Pakracu, na području Grada Lipika u razdoblju od 2013. do 2017. godine obnovljena su sljedeća kulturna dobra:

- Lipik, Lječilišni kompleks u Lipiku (Z-6675): Dependence, Rimske kupke, Quella, Meteorološke kućice;
- Lipik, Spomen kosturnica (R-377).

Nastavno, na području Grada Lipika u razdoblju od 2013. do 2017.g. djelomično su obnavljana sljedeća kulturna dobra:

- Gaj, Župna crkva sv. Katarine (Z-392): izvedba drenaže;
- Lipik, Kursalon: djelomična prezidavanja.

Ugrožena kulturna dobra na području Grada Lipika za predmetno razdoblje su sljedeća:

- Kukunjevac, Crkva Prepodobne Matere Paraskeve (Z-396);
- Lipik, Lječilišna zgrada Kursalon (Z-6618);
- Lipik, Lječilišna zgrada Wandelbahn (Z-6619);
- Lipik, Kompleks ergele (Z-4260): stambena zgrada, kovačnica.

5.2. Područja posebnih karakteristika

A. Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća

Prema III. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 15/15), na području Grada utvrđene su sljedeća oštećena ili ugrožena područja:

- eksploatacijsko polje kremenog (kvarcnog) pjeska "Medinac", ležište "Jagma VI ",
- napušteno eksploatacijsko polje "Šeovica" - planirani prostor za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina (tehnički građevni kamen – amfibolit i granit)
- divlja odlagališta otpada,
- područje pojačane erozije tla,
- područje zagađenosti minsko – eksplozivnim sredstvima.

Za sanaciju oštećenih ili ugroženih područja potrebno je provesti sljedeće mjere:

- dovršiti glavni kolektor i uređaj za pročišćavanje otpadnih voda za naselja Lipik – Pakrac, u smislu izvedbe biološkog dijela uređaja,
- izgraditi tri planirana uređaja za predtretman/pročišćavanje otpadnih voda,

- eksploatacijska polja se u tijeku i nakon završetka eksploatacije moraju sanirati sukladno načinu sanacije utvrđenom u rudarskom projektu,
- divlja odlagališta otpada moraju se sanirati,
- provoditi razminiranje prema prioritetima Grada.

5.3. Korištenje prirodnih resursa

U ovom poglavlju analizirano je korištenje poljoprivrednog zemljišta, šuma i voda. Referentni podaci nalaze se u III. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 15/15), a pri izračunu resursne površine po stanovniku korišteni su podaci iz Plana te popisa stanovništva 2011. godine.

A. Poljoprivreda

Obradive poljoprivredne površine na području Požeško - slavonske županije (oranice i vrtovi, voćnjaci, vinogradi i livade) zauzimaju 43,13 % ukupne površine zemljišta, a čine 90,95 % od ukupne površine poljoprivrednog zemljišta.

U III. Izmjenama i dopunama Prostornog plana iz 2015. godine navodi se obuhvat od 10.669,88 ha poljoprivrednih površina, odnosno 51,17 % od ukupne površine Grada (1,729 ha/stan). Uspoređujući obuhvat poljoprivrednih površina u odnosu na II. Izmjene i dopune Prostornog plana iz 2011. godine, vidljivo je minorno smanjenje poljoprivrednih površina, gdje one iznose 10.727,8 ha (51,44 %).

Tablica 44. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina. Prikaz i usporedba udjela poljoprivrednih površina u ukupnoj površini Grada iz 2011. i 2015. g.

Naziv planskog dokumenta	Namjena površina	Oznaka	Ukupna površina (ha)	% od ukupne površine	ha/stan
II. Izmjene i dopune PPUG Lipika, 2011.	Poljoprivredne površine	P	10.727,8	51,44	1,738
		P1	-	-	-
		P2	10.093,47	48,40	1,635
		P3	634,33	3,04	0,102
	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	1.950,31	9,35	0,316
III. Izmjene i dopune PPUG Lipika, 2015.	Poljoprivredne površine	P	10.669,88	51,17	1,729
		P1	-	-	-
		P2	10.035,55	-	1,626
		P3	634,33	-	0,102
	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	1.950,31	9,35	0,316

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 6/11 i 15/15)

Na području Grada Lipika, prema popisu iz 2011. godine, nalazi se 3.592,06 ha korištenog poljoprivrednog zemljišta. Najveći udio korištenog poljoprivrednog zemljišta privedeno je načinu korištenja u kategoriji oranica (2.433,34 ha) te u nešto manjoj mjeri voćnjaka (108,82 ha). Prilično visok udio površine zauzimaju pašnjaci, livade i ostalo poljoprivredno zemljište što daje prostor razvoju ekstenzivnog stočarstva. Sukladno klimatsko - geografskim osobitostima područja Grada Lipika, najmanje zastupljen je udio vinograda (3,70 ha).

Tablica 45. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta u gradu Lipiku

	Broj kućanstava	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha				
		Ukupno korišteno poljoprivredno zemljište, ha	Oranice, ha	Voćnjaci, ha	Vinogradi, ha	Ostalo poljoprivredno zemljište (livade, pašnjaci i dr.), ha
Grad Lipik	2.317	3.592,06	2.433,34	108,82	3,70	1.044,20

Izvor: *Popis stanovništva, 2011.*

Prema podacima iz Strategije razvoja Grada Lipika do 2020. godine za 2015. godinu doneseni su podaci prikazani sljedećom tablicom.

Tablica 46. Poljoprivredne površine na području Grada Lipika (stanje na dan 15.01.2015.)

Grad	Vrsta upotrebe	Površina (ha)	Broj parcela	Broj PG
Lipik	-	4.821,71	3.392	-
	Oranica	4.097,75	2.073	430
	Staklenici na oranici	2,77	4	3
	Livada	407,72	748	284
	Pašnjak	146,97	172	134
	Vinogradi	0,60	5	5
	Voćne vrste	74,96	309	230
	Orašaste (lupinaste) vrste	86,24	68	33
	Mješoviti trajni nasadi	2,19	5	5
	Ostale vrste korištenja zemljišta	2,46	8	7
Ukupno		4.821,71	3.392	505

Izvor: *Strategija razvoja Grada Lipika do 2020. godine*

Nastavno na prethodnu tablicu, najveći broj privatnih kućanstava u Gradu Lipiku posjeduje oranice (826) i voćnjake (220), a najmanji je broj kućanstava s vinogradima, njih 14.

Tablica 47. Privatna kućanstva prema korištenome poljoprivrednom zemljištu

Skupine kućanstava prema korištenom e poljop. zemljištu	Ukupno	Broj kućanstava				
		S oranicama	S voćnjacima	S vinogradima	S ostalim poljoprivrednim zemljištem (livade, pašnjaci i dr.)	
Grad Lipik	ukupno	2.317	826	220	14	504

Izvor: Popis stanovništva, 2011.

Hrvatska poljoprivredna agencija (HPA) sakuplja podatke o brojnom stanju domaćih životinja. Prikazana su stanja na zadnji dan predmetne godine. Prema podacima iz razdoblja od 2013. do 2016. godine za Grad Lipik, broj goveda se postepeno smanjivao, dok se broj konja (kopitara) povećao. Uzgoj magaraca se kroz sve četiri godine kreće u rasponu od 1 do 4 magaraca na jednom odnosno dva gospodarstva. Broj gospodarstava koje se bave uzgojem svinja te sam broj istih životinja se drastično povećao na prijelazu iz 2014. na 2015. godinu. Broj ovaca se nije drastičnije mijenjao, no ipak je u blagom padu, dok uzgoj koza varira kroz sve četiri godine, a trenutno je veći nego na početku promatranog razdoblja. U cijelom razdoblju koje je razmatrano Izvješćem najveći broj gospodarstava na području Grada Lipika bavi se uzgojem svinja, zatim ovaca, goveda, konja, koza, a najmanji broj uzgojem magaraca. Sukladno tome, najzastupljenije domaće životinje su svinje, zatim ovce, goveda, konji, koze te neznatno magarci.

Tablica 48. Struktura stočarske proizvodnje u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Godina	Broj gospod.	Broj goveda	Broj gospod.	Broj konja (kopitari)	Broj gospod.	Broj magaraca	Broj gospod.	Broj svinja
2013.	116	1.477	11	127	1	1	49	481
2014.	109	1.435	13	134	2	3	56	652
2015.	104	1.407	16	162	2	2	438	3.352
2016.	103	1.295	18	170	2	4	440	5.629

nastavak

Godina	Broj gospod.	Broj ovaca	Broj gospod.	Broj koza
2013.	112	2.540	14	135
2014.	120	2.374	16	110
2015.	123	2.293	17	217
2016.	124	2.230	17	162

Izvor: Hrvatska poljoprivredna agencija (HPA)

Prema popisu poljoprivrede iz 2003. godine Državnog zavoda za statistiku, najveći broj kućanstava na području Grada Lipika se opredijelio za uzgoj peradi, zatim kunića, pčela i konja, te nekolicina njih za magarce, mazge i mule.

Tablica 49. Broj poljoprivrednih kućanstava s uzgojem konja, magaraca, mazgi i mula, kunića, peradi i pčelinjih zajednica - košnica (1. lipnja 2003.)

Broj poljoprivrednih kućanstava	konji	magarci, mazge, mule	kunići	perad	pčelinje zajednice-košnice
Grad Lipik	12	4	181	1.142	34

Izvor: DZS, Popis poljoprivrede 2003.

Razmjerno velike površine poljoprivrednih zemljišta, kvaliteta tla pogoduju razvoju ratarstva, voćarstva, povrtlarstva i vinogradarstva o čemu treba voditi računa prilikom poduzimanja odgovarajućih razvojnih mjera, budući razvoj poljoprivrede osigurava, ne samo ostvarenje dohotka stanovništva koje se bavi poljoprivrednom, već i očuvanje ruralnih dijelova Grada te smanjenje depopulacije.

B. Šumarstvo

Površina šuma i šumskog zemljišta na području Županije, a na osnovu podataka Državne geodetske uprave, zauzima 81.979,56 ha, što čini 45,16 % ukupnog teritorija Županije, odnosno 4,06 % od ukupnog šumskog područja Hrvatske. Na šumskom zemljištu prevladavaju bukva,

hrast kitnjak i lužnjak, grab, cer, jasen, bagrem i joha. Bukva obuhvaća 49,7 %, hrast kitnjak i lužnjak 31,8 %, a ostale vrste preostali udio ukupnog šumskog područja.³²

Prema III. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Lipika iz 2015. godine, na području Grada nalazi se 5.631,12 ha šumskih površina, odnosno 27 % od ukupne površine Grada. Uspoređujući udio šumskog zemljišta iz 2015. godine sa udjelom iz 2011. prikazanom u II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Grada Lipika vidljivo je da se površina šuma nije mijenjala. Kada usporedimo isti podatak s podatkom iz Osnovnog Prostornog plana uređenja Grada Lipika iz 2005. godine kada je površina šumskog zemljišta iznosila 5.945,25 ha, odnosno 28,51 % od ukupne površine Grada, vidljivo je neznatno smanjenje šumskih površina na području Grada.

*Tablica 50. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina – šumske površine;
 Prikaz i usporedba udjela šumskih površina u ukupnoj površini Grada iz 2011. i 2015. godine*

Naziv planskog dokumenta	Namjena površina	Oznaka	Ukupna površina (ha)	% od ukupne površine	ha/stan
II. Izmjene i dopune PPUG Lipika, 2011.	Šumske površine	Š	5.631,12	27,00	0,965
	- gospodarske	Š1	5.625,11	26,97	0,964
	- zaštitne	Š2	6,01	0,028	0,001
	- posebne namjene	Š3	-	-	-
III. Izmjene i dopune PPUG Lipika, 2015.	Šumske površine	Š	5.631,12	27,00	0,965
	- gospodarske	Š1	5.625,11	26,97	0,964
	- zaštitne	Š2	6,01	0,028	0,001
	- posebne namjene	Š3	-	-	-

Izvor: Izmjene i dopune Prostornog plana Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 6/11 i 15/15)

³² Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje 2011. – 2013.

Šumske površine (27 % ukupne površine) u najvećem dijelu imaju gospodarsku ulogu, dok manji dio otpada na zaštitne šume. Ukupno 5.631 ha, odnosno oko 27 % površine Grada Lipika odnosi se na šumske površine koje su pretežito gospodarske šume (5.625 ha, odnosno 26,97 %). Temeljem Zakona o šumama i Pravilnikom o uređenju šuma kao zaštitna šuma zaštićena je Gospodarska jedinica Blatuško brdo.

Zakonom o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14) regulira se i realizira gospodarenje šumama i šumskim zemljistom koja predstavljaju dobra od općeg interesa, a kojim na teritoriju pod državnim vlasništvom gospodare i upravljaju "Hrvatske šume" d.o.o.

Šumama na području Grada Lipika gospodari Javno poduzeće "Hrvatske šume" d.o.o., Uprava šuma Podružnica Bjelovar, Šumarija Lipik. Na području Grada Lipika nalaze se dijelovi 4 gospodarske jedinice: Blatuško Brdo, Lugovi, Miletina Rijeka i Rogoljica.

Potrebno je racionalno i održivo gospodariti šumama, provoditi njegu šuma, očuvati krajobraznu i biološku raznolikost te provoditi zahvate kojima se ne degradiraju i ne uništavaju prirodni uvjeti, sastojine, staništa i drugi sastavni elementi šuma.

C. Lovišta

Prema Prostornom planu uređenja Grada Lipika, lovstvo ima već dužu tradiciju, a lovišta zauzimaju značajne površine. Obzirom na kvalitetna prirodna staništa i razne vrste divljači, uvjeti za razvoj lovstva izrazito su povoljni, te će razvoj lovstva biti neposredno vezan uz razvoj turizma.

D. Vode

Područjem Grada Lipika prolazi niz površinskih i podzemnih vodotoka, a veći dio Grada ujedno je i vodozaštitno područje I, II i III kategorije. Prema III. Izmjenama i dopuna PPUG Lipika ("SG" Grada Lipika 15/15), vodne površine se prema namjeni razgraničuju na vodotoke, jezera, kanale, ribnjake, akumulacije i retencije.

Sama Požeško - slavonska županija dosta je bogata površinskim vodama, a manje podzemnim. Od ukupno 1821 km² Požeško - slavonske županije, Savskom slivu pripada više od 99 % površine, dok je na slivu rijeke Drave samo 0.6 % površine odnosno oko 11 km².

Površinski, najveći dio Županije (71 %) pripada slivu rijeke Orljave uključujući i njen lijevoobalni pritok Lonđu. Na slivu rijeke Pakre i Bijele leži dalnjih 21 % površine Županije, dok ostali recipijenti, Ilove, Toplica, Subocka, Strug i drugi dreniraju nešto više od 100 km² odnosno oko 7 % županije. Od 11 km² Županije na slivu Drave, većina pripada brdskom dijelu sliva Vučice.³³

Grad Lipik se pripada vodnom području sliva rijeke Save, a u cijelosti slivnom području Ilove i Pakre. Područje Grada Lipika, oko 72 % pripada slivu Ilove, a ostalih 28 % manjim savskim slivovima (Subocka, Veliki Strug, i dr.).

Sliv vodotoka Ilove i Pakre ispresijecan je mnogobrojnim prirodnim vodotocima lepezasto raspoređenim, prostire se između slavonskog gorja Papuka, Psunja, Bilogore i Moslavačke gore u tzv. savsko - dravskom međurječju na površini od 1.662,60 km², od čega je oko 8 % sliva na području Grada Lipika. Na širem području slivova Ilove i Pakre kao osnovni elementi u morfološkom smislu se izdvajaju: brdsko-planinski tereni zapadnog dijela planine Psunj; brdska niz Pakračke gore, Ravne gore i zapadnog dijela planine Papuk; planinski masiv Moslavačke Gore; depresija Ilove koja se nalazi u središnjem dijelu područja.

Hidrografska mreža je dobro razvijena i predstavlja glavne odvodne arterije površinskih voda ovog terena u rijeku Savu. Specifičnost ovog područja čini relativno veliki postotak ribnjačarskih površina izgradnja kojih datira s početka prošlog stoljeća.

Osim navedenog na slivu je i znatan udio poplavnog zemljišta kao posljedica nedovršenih hidrotehničkih radova koji su rađen, ali nigdje nisu u potpunosti i dovršeni što i dalje uzrokuje poplave.

³³ Hrvatske vode, Studija razvitka vodoopskrbe na području Požeško – slavonske županije. 2008.

Značajniji vodotoci na području Grada Lipika su Tomašica dužine 16,5 km, Krivajac dužine 13,1 km i Crnaja dužine 12,9 km koji su u cijelosti na području Grada Lipika, a rijeke Pakra (15,8 km) i Bijela (11,1 km) su samo jednim dijelom na području Grada.³⁴

Prema III. Izmjenama i dopunama Prostornog plana Grada Lipika ukupna vodna površina na području Grada Lipika iznosi 1.120,16 ha odnosno 5,37 % od površine Grada. Od toga 128,69 ha čine vodotoci, a 991,47 ha ribnjaci, akumulacije i retencije.

Tablica 51. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (vodne površine)

Vrsta vodne površine	Površina voda (ha)	Udio površina voda u odnosu na površinu Grada (%)	Udio površina voda u odnosu na površinu Županije (%)	Udio površina voda u odnosu na površinu RH (%)
- vodotoci	128,69	0,61	0,07	0,0022
- akumulacije				
- retencije	991,47	4,75	0,54	0,0175
- ribnjaci				
Ukupno:	1.120,16	5,37	0,614	0,0197

Izvor: III. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 15/15)

Ribogojstvo na području Grada Lipika ima dugu tradiciju zahvaljujući najviše Ribnjačarstvu Poljana, poduzeću sa stogodišnjom tradicijom, koja se bavi osim uzgojem slatkvodne ribe (som, smuđ, štuka, linjak, šaran, karase, amure i glavaše) na način da obuhvaća cjelovit tehnološki proces proizvodnje (od matičnog štoka, mrijesta svih uzgojnih kategorija do komercijalne veličine ribe), i veleprodajom i maloprodajom ribe.

Prema podacima iz Osnovnog Prostornog plana uređenja Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07), duljina vodotoka na području Grada Lipika iznosi 182,8 km.

U posebne vodne resurse ubrajamo mineralno - termalne vode smještene na zapadnim obroncima Psunjja, a na području Grada Lipika.

³⁴ Prostorni plan Grada Lipika ("SG" Grada Lipika br. 06/07)

E. Mineralne sirovine

Požeško - slavonska Županija ima dugu tradiciju iskorištavanja mineralnih sirovina. Posebno mjesto zauzima otkopavanje i prerada tehničkog građevinskog kamena (dolomita, amfibolita, i stijena dijabaza). Najveći kamenolomi tehničkog građevinskog kamena su na području:

- Općine Velika u površini od cca 44 ha,
- Vetova gdje površina kamenoloma iznosi cca 27 ha, te
- Šumetlice u površini cca 12 ha.

Istraživanja mineralnih sirovina na području Županije također imaju dugu tradiciju, od jamskih radova na smeđem ugljenu preko pokušnog rudnika talk -kloritnog škriljca i eksploriranja grafita do dnevnih kopova otvorenih ležišta kvarcnog pijeska i analcimskog tufita.

Na području Grada Lipika pronalazimo kvarjni pijesak, ležišta nafte i plina te mineralno termalne vode.

PPUG-om Lipika („SG“ Grada Lipika br. 6/07), kao i posljednjim podacima poduzeća INA - industrija nafte d.d. osigurane su površine za istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina:

- eksploracijsko polje kremenog (kvarcnog) pijeska "Medinac", ležište "Jagma VI";
- eksploracijsko polje nafte i plina "Janja Lipa", "Kozarice" i „Jamarica“;
- istražni prostor i eksploracijsko polje tehničkog građevnog kamena (amfibolit i granit) "Šeovica";
- istražni prostor i eksploracijsko polje geotermalne vode "Kozarice".

Eksploracijsko polje kremenog (kvarcnog) pijeska "Medinac", ležište "Jagma VI", površine 47,43 ha nalazi se na zapadnim padinama Psunja, na području Blatuško brdo. Ugovorom o koncesiji eksploracija do 2020. godine je odobrena poduzeću "Lipik Glas" d.o.o., iz Lipika.

Na području Grada Lipika nalazi se veći dio eksploracijskog polja ugljikovodika "Janja Lipa" (4,90 km²) i vršni sjeveroistočni eksploracijski polje "Kozarice" (bez bušotina, 22,52 km²), te još jedno eksploracijsko polje koje se manjim dijelom nalazi u Gradu Lipiku „Jamarica“ 842,23 km²).

Koncesionar za istraživanje i proizvodnju nafte i plina na proizvodnim poljima je INA INDUSTRIJA NAFTE d.d., Segment djelatnosti "NAFTAPLIN".

Površine za iskorištavanje mineralnih sirovina (eksploatacijska polja) utvrđena su PPUG-om Lipika („SG“ Grada Lipika br. 6/07) sukladno Prostornom planu Požeško - slavonske županije i "Studiji potencijala i osnove gospodarenja mineralnim sirovinama na području Požeško - slavonske županije" koja definira potencijalnost mineralnih sirovina za pojedina područja, na osnovi detaljnijih istraživanja te na temelju odobrenja nadležnog tijela državne uprave i u granicama koje ono odredi.³⁵

6. OBAVEZNI PROSTORNI POKAZATELJI

Tablica 52. Obvezni prostorni pokazatelji Izvješća o stanju u prostoru Grada Lipika

	osnovna tematska cjelina	skupina pokazatelja		pokazatelj		izvor podataka
1. OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA						
1.1.	DEMOGRAFSKA STRUKTURA	A. Razmještaj i struktura stanovništva	1.	Broj stanovnika 2011.	6.170	DZS Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.
			2.	Indeks kretanja broja stanovnika (2011./2001.)	92,44	
			3.	Prirodni prirast stanovništva (prosjek 2001. - 2016.)	- 43,75	
		B. Razmještaj i struktura kućanstava	1.	Broj kućanstava 2011.	2.383	DZS Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.
			2.	Indeks rasta broja kućanstava (2011./2001.)	94,64	
			3.	Prosječna veličina kućanstva 2011.	2,60	
1.2.	SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	1.	Indeks razvijenosti (2014. – 2016.)	97,719	MRRFEU Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
			2.	Stupanj razvijenosti	III.	

³⁵ Izvješće o stanju u prostoru Grada Lipika 2009. do 2013. godine ("SG" Grada Lipika br. 04/13)

2. STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA						
2.1.	OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	1.	Broj naselja	26	DZS Državni zavod za statistiku
			2.	Gustoća naselja 2016.	124,7 naselja/1.000 km ²	
			3.	Gustoća naseljenosti 2011.	29,56 stanovnika/km ²	
2.2.	KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	A. Površina naselja	1.	Površina JLS	208,67 km ²	PPUG Lipika, Državna geodetska uprava (DGU) PPUG Lipika
		B. Građevinska područja (GP)	1.	Površina GP naselja - ukupno planirana	1.089,06 ha	
			2.	Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	5,22 %	
			3.	Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	5,02 %	
			4.	Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	0,19 %	
			5.	Udio neuređenog GP u odnosu na ukupno GP	-	
			6.	Broj stanovnika/ukupna površina GP	5,66 stanovnika/ha	
			7.	Broj stanovnika/izgrađena površina GP	5,88 stanovnika/ha	
			8.	Broj stanovnika/uređena površina GP	-	

2.3.	IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	1.	Površina izdvojenog građevinskog područja izvan naselja - ukupno planirana	393,7 ha, 0,063 ha/st.	PPUG Lipika
			2.	Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP:		
			2.a.	Ugostiteljsko-turistička namjena	202,22 ha 0,96 % 0,032 ha/st.	
			2.b.	Gospodarska namjena - ukupna	388,44 ha 1,84 % 0,062 ha/st.	
				- gospodarske zone	174,48 ha 0,83 % 0,028 ha/st.	
				- površine za iskoriščavanje mineralnih sirovina	47,43 ha 0,22 % 0,007 ha/st.	
				- površine infrastrukturnih sustava	166,53 ha 0,79 % 0,026 ha/st.	
			2.c.	Sport i rekreacija	4,99 ha 0,02 % 0,0008 ha/st.	
			2.d.	Područja posebne namjene	-	
			2.e.	Površina groblja	12,01 ha 0,06 %	
			3.	Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	-	
			4.	Broj turističkih postelja po km' obalne crte	-	
3. POSTOJEĆA INFRASTRUKTURNA OPREMLJENOST						
3.1.	PROMETNA INFRASTRUKTURA	A. Cestovni promet	1.	Duljina cesta po vrstama: 173,3 km		Hrvatske ceste d.o.o. Županijska uprava za ceste Požeško - slavonske županije, PPUG Lipika
				- državne ceste	21,71 km	
				- županijske ceste	37,5 km	
				- lokalne ceste	39,1 km	
				- nerazvrstane ceste	75,0 km	
			2.	Udio pojedinih vrsta cesta:		
				- državne ceste	12,5%	
				- županijske ceste	21,6%	
				- lokalne ceste	22,5%	
				- nerazvrstane ceste	43,2%	
			3.	Cestovna gustoća (dužina cesta / površina područja)	0,84 km ¹ /km ²	

		B. Željeznički promet	1. Duljina pruge prema vrsti - lokalna	21,134 km	HŽ - Infrastruktura d.o.o., PPUG Lipika	
			2. Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga - lokalna	100,0%		
			3. Gustoća željezničkih pruga (dužina / površina područja)	0,0997 km ¹ /km ²		
		C. Zračni promet	1. Broj zračnih luka prema vrstama	-		
			2. Površina zračnih luka	-		
		D. Pomorski promet	1. Broj luka prema vrsti	-		
			2. Površina kopnenog dijela luke	-		
			3. Luke nautičkog turizma prema broju vezova	-		
		E. Riječni promet	1. Broj riječnih luka prema veličini i rijeci			
			2. Klasa i duljina plovnih putova	-		
		F. Elektroničke komunikacije	1. Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika	0,06	HAKOM - Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije	
		A. Opskrba električnom energijom	1. Duljina elektroopskrbnih vodova	299,896 km	HEP - ODS d.o.o., DP "Elektra Križ", PPUG Lipika	
3.2.	ENERGETSKA INFRASTRUKTURA		2. Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti:			
			- dalekovod 400 kV	2,2% 6,7 km		
			- dalekovod 110 kV	3,9% 11,8 km		
			- dalekovod 35 kV	6,9% 20,722 km		
			- dalekovod 10(20)kV	38,2% 114,574 km		
			- mreže niskog napona	48,7% 146,1 km		
		B. Opskrba plinom	1. Duljina plinovoda	221,94 km	PLINACRO d.o.o. INA d.d. PAKRAC - PLIN d.o.o. Pakrac,	
			2. Udio prema vrsti plinovoda:			
			- magistralni plinovod	93,42 km 42,09 %		

			- lokalni plinovod	117,113 km 52,76 %	PPUG Lipika	
			- odvojni plinovod	0,11 km 0,04 %		
			- međunarodni plinovod	11,3 km 5,09 %		
3.3.	OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	A. Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	1. Duljina naftovoda:			
			- priključni naftovod DN 90/50	1,672 km	JANAF d.d. INA d.d.	
3.4.	GOSPODARENJE OTPADOM	B. Odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda	1. Duljina kanalizacijske mreže	112,91 km	Vode Lipik d.o.o.	
			2. Potrošnja pitke vode	25.799 lit/stanovniku godišnje		
		C. Opskrba naftom	1. Duljina javne vodoopskrbne mreže	34,53 km	Vode Lipik d.o.o.	
			2. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda - broj i kapacitet	2 13.500 ES, 580 ES		
4.	KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA					
	KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	A. Poljoprivreda	1. Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta	10.669,88 ha	AZO Agencija za zaštitu okoliša Komunalac d.o.o. Pakrac	
			2. Udio poljoprivrednog zemljišta	51,17%		
			3. Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku	1,729 ha/stanovniku		
4.1.		B. Šumarstvo	1. Ukupna površina šumskog zemljišta	5.631,12 ha		
			2. Udio šumskog zemljišta	27,00%		
			3. Površina šumskog zemljišta po stanovniku	0,91 ha/stanovniku		
		C. Vode	1. Površine površinskih voda	1.120,16 ha		

			2.	Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS	5,37%	
			3.	Dužina vodotoka	128,69 km	
	D. Morska obala	1.	Morska obala - dužina obalne crte	-		
	E. Mineralne sirovine	1.	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina:			
			- eksploracija nafte i plina	3 690,0 ha		
			- eksploracija kremenog (kvarcnog) pjesaka	1 47,43 ha		
4.2.	ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	1.	Broj i površina zaštićenih područja	1 10,28 ha	DZZP Državni zavod za zaštitu prirode
			2.	Područja ekološke mreže - POP	1 područje 2357,12 ha	
			3.	Područja ekološke mreže - POVS	4 područja 1928,67 ha	
4.3.	KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	1.	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara:		MK Ministarstvo kulture
				- registrirani (kulturno - povijesna cjelina)	1	
				- registrirani (pojedinačno zaštićeni)	16	
				- preventivna zaštita (kulturno - povijesna cjelina)	7	
				- preventivna zaštita (pojedinačno zaštićeni)	12	
			2.	Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	2	
			3.	Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	4	
4.4.	PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA*	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća		* opisati u tekstualnom dijelu Izvješća		

5. DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA					
5.1. POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	1.	Broj donesenih PP:	7	GRAD LIPIK
			- PPUG	1	
			- GUP	1	
			- UPU	1	
			- DPU	4	
		2.	Broj donesenih izmjena i dopuna PP:	8	
			- PPUG	3	
			- GUP	-	
			- UPU	-	
			- DPU	5	
5.2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		3.	Broj PP u izradi:	3	Grad Lipik, Odsjek za pravne poslove, graditeljstvo i komunalne djelatnosti
			- PPUG	-	
			- GUP	-	
			- UPU	3	
			- DPU	-	
5.3. URBANA PREOBRAZBA		1.	Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja - 2013. do 2017. godine	2	ZPU
		1.	Broj PP ili pojedinačnih zahvata	10	
5.4. URBANA SANACIJA		2.	Površina	47.815,42 m ²	UO za prostorno uređenje, AZONIZ ZPU
		1.	Broj izdanih rješenja o ozakonjenju	615	
		2.	Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	1	

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANNOVA I DRUGIH DOKUMENATA

Prostorno uređenje temelji se na integriranom pristupu prostornom planiranju obuhvaćajući gospodarska područja, zaštitu prostora, znanstveno i stručno utemeljene spoznaje te poštivanje važećih smjernica prostornog uređenja.

1. IZRADA PROSTORNIH PLANNOVA

1.1. Strateški dokumenti prostornog uređenja

Prostorni plan Požeško - slavonske županije („Požeško - slavonski službeni glasnik“, br. 5/02 i 5A/02, 4/11, 4/15) te Prostorni plan Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika, br. 6/07 1/10, 6/11 i 15/15) krovni su dokumenti prostornog uređenja. U nabrojane strateške dokumente ubrajaju se još i Strategije razvoja i Programi prostornog uređenja.

Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (NN, br. 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12 – u dalnjem tekstu ZPUG), a u svezi čl. 188. Zakona o prostornom uređenju („Narodne novine“ br. 153/13) i pripadajućim podzakonskim aktima reguliran je sustav prostornog uređenja i gradnja te način gospodarenja, zaštite i upravljanja prostorom, u sklopu kojega značajno mjesto zauzima obveza donošenja dokumenata prostornog uređenja.

Prostorni plan uređenja Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika 6/07) uz Izmjene i dopune („Službeni glasnik“ Grada Lipika 1/10, 6/11 i 15/15) predstavljaju temeljne razvojne prostorno-planske dokumente donesene na lokalnoj razini te usklađene s prostornim planovima višeg reda, u prvom redu s Prostornim planom uređenja Požeško - slavonske županije ("Požeško -slavonski službeni glasnik, br. 5/02 i 5A/02) te Izmjenama i dopunama ("Požeško - slavonski službeni glasnik, br. 4/11, 4/15) kao i državnim planovima i strategijama.

U tijeku je izrada III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Požeško - slavonske županije.

Svi dokumenti prostornog uređenja koji se donose i koji će se u narednoj perspektivi donositi za područje Grada moraju biti usklađeni sa dokumentima na županijskoj razini. PPUG-om Grada Lipika detaljnije se razrađuju i konkretiziraju odredbe PPŽ-a, što se prije svega odnosi na uređenje, korištenje i zaštitu područja Grada te zaključke višeg dokumenta prostornog uređenja, odnosno na specifične ciljeve, prioritete i mjere.

Tablica 53. Popis donesenih strateških dokumenata Požeško - slavonske županije koji su na snazi

Prostorni plan uređenja Požeško - slavonske županije	„Požeško-slavonski službeni glasnik“ br. 05/02, 05A/02 i 04/11, 4/15
Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije 2011.-2013.	Usvojena: 17. ožujka 2011. na sjednici Županijske skupštine Požeško - slavonske županije; posljednja odluka o produljenju: „Požeško - slavonski službeni glasnik“ br. 09/2016
Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije 2016.-2020.	U izradi
Strategija razvoja ljudskih potencijala Požeško-slavonske županije 2016.-2020.	Usvojena: 15. rujna 2016. na sjednici Županijske skupštine Požeško - slavonske županije

Prostorni plan uređenja Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika broj 06/07, 1/10, 6/11 i 15/15) utvrđuje osobito: osnovu naseljenosti uključivo površine naselja, postojeća izgrađena područja, sanaciju degradiranih urbanih i ruralnih područja, razmještaj djelatnosti u prostoru sa smjernicama i prioritetima za postizanje ciljeva prostornog uređenja, prikaz poljoprivrednih i šumskih zemljišta, vodnih izvora i vodno gospodarskih sustava, područja mineralnih sirovina, prirodnih i kulturno povijesnih i krajobraznih vrijednosti te ugroženih područja, osnovu prometne, javne, komunalne i druge infrastrukture, zahvate u prostoru lokalnog značenja, te uvjete za provedbu prostornog plana s granicama građevinskih područja.

Tablica 54. Popis donesenih strateških dokumenata prostornog uređenja Grada Lipika koji su na snazi

Prostorni plan uređenja Grada Lipika	"Službeni glasnik" Grada Lipika br. 06/07
Izmjene i dopune PPUG Lipika	"Službeni glasnik" Grada Lipika br. 01/10, 06/11, 15/15
Strateški plan razvoja turizma gradova Lipika i Pakraca	"Službeni glasnik" Grada Lipika br. 5/13
Revizija dijela Strategije razvoja turizma Lipika i Pakraca	Odluka: "Službeni glasnik" Grada Lipika br. 8/16
Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014-2020 gradova Lipika i Pakraca	"Službeni glasnik" Grada Lipika br. 10/14
Program razvoja poljoprivrede za područje Grada Lipika za razdoblje 2016. – 2020.	"Službeni glasnik" Grada Lipika br. 17/15
Strategija razvoja Grada Lipika do 2020. godine	"Službeni glasnik" Grada Lipika br. 6/16

Izvor: Grad Lipik, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za pravne poslove, graditeljstvo i komunalnu djelatnost, 25.10.2017.

U tijeku je Izmjena i dopuna Plana gospodarenja otpadom u svrhu usklađivanja s Planom gospodarenja otpadom Republike Hrvatske.

1.2. Provedbeni dokumenti prostornog uređenja

Urbanistički plan uređenja i Detaljni plan uređenja provedbeni su prostorni planovi od gradskog značaja, a donosi ih predstavničko tijelo Grada Lipika.

Tablica 55. Urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU) koji su doneseni do kraja 2016. godine

Detaljni plan uređenja Zona A - Lipik	"Službeni glasnik", br. 01/98 i 03/99
Detaljni plan uređenja Zona B – Lipik	„Službeni glasnik“, br. 01/98 i 03/99
Detaljni plan uređenja Poduzetničke zone II. Lipik	„Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 03/08
Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Lipik III (UPU 4)	„Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 6/11
Detaljni plan uređenja stambeno – poslovne zone „Centar“ u Lipiku	„Službeni glasnik“, br. 02/98, 03/99, 04/03, 05/05, 01/12 i 5/15
Generalni urbanistički plan Grada Lipika (GUP)	„Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 4/98; Stavljen van snage: „Službeni Glasnik“ Grada Lipika br. 9/16.

Izvor: Zavod za prostorno uređenje Požeško-slavonske županije, 05.12.2017.

Generalni urbanistički plan grada Lipika (GUP, „Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 4/98) je stavljen izvan snage odlukom Gradskog vijeća Grada Lipika održanoj 14. prosinca 2016. godine (objava: „Službeni Glasnik“ Grada Lipika br. 9/16).

Obzirom na novi Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13), Detaljni urbanistički plan (DPU) se ukida te se on smatra Urbanističkim planom uređenja (UPU).

Tablica 56. Urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU) koje je potrebno izraditi (prema važećem Prostornom planu uređenja grada Lipika)

Urbanistički plan uređenje Grada Lipika (UPU 1)
Urbanistički plan uređenje gospodarske zone“ Lipik I“ (UPU 2)
Urbanistički plan uređenje gospodarske zone „Lipik II“ (UPU 3)

Urbanistički plan uređenje gospodarske zone „Lipik III“ (UPU 4)
Urbanistički plan uređenje gospodarske zone „Lipik IV“
Urbanistički plan uređenje izdvojenog građevinskog područja turističko–rekreacijsko gospodarske zone „Ergela“ (UPU 5)
Urbanistički plan uređenje izdvojenog građevinskog područja turističko–rekreacijske zone „Raminac“ (UPU 6)
Urbanistički plan uređenje gospodarske zone „Ciglana – Poljana“ (UPU 7)

Izvor: III. Izmjene i dopune PPUG Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 15/15)

Tablica 57. Generalni urbanistički planovi (GUP), Urbanistički planovi uređenja (UPU), Detaljni planovi uređenja (DPU) i Provedbeni planovi uređenja (PUP) za koje je donesena odluka o stavljanju van snage

Generalni urbanistički plan Grada Lipika, "Službeni glasnik" Grada Lipika br. 04/98	„Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 4/98; „Službeni glasnik“ Grada Lipika 9/16
--	---

Izvor: Grad Lipik, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za pravne poslove, graditeljstvo i komunalnu djelatnost, 25.10.2017.

2. PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA

Provedba prostornih planova sastavni je dio prostornog planiranja i slijedi nakon izrade i donošenja prostornog plana. Svaki zahvat u prostoru provodi se sukladno prostornom planu, odnosno u skladu s aktom za provedbu prostornog plana i posebnim propisima. Prostorni plan provodi se izdavanjem lokacijske dozvole, dozvole za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, potvrde parcelacijskog elaborata te građevinske dozvole na temelju posebnog zakona.

Provedbeni dokumenti koji su propisani GUP-om i važećim PPUG-om Grada Lipika izrađuju se, donose i provode sukladno utvrđenim razvojnim ciljevima i prioritetima Grada Lipika od strane Gradskog vijeća.

2.1. Pojedinačni akti prostornog uređenja

Prema podacima dobivenim od strane Grada Lipika, Odjela za graditeljstvo, broj pravomoćnih rješenja o ozakonjenju izdanih u razdoblju od početka 2013. do kraja 2016. godine iznosi 560. Od toga 55 od strane Agencije za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada (AZONIZ), 12 lokacijskih dozvola te 57 građevinskih dozvola.

3. PROVEDBA DRUGIH DOKUMENATA KOJI UTJEČU NA PROSTOR

U odnosu na proteklo Izvješće koje obuhvaća kraj 2012. godine, dogodile su se određene promjene u prostorno - planskom i projektnom kontekstu.

Tablica 58. Završeni projekti na području Grada Lipika u razdoblju 2013. – 2017.

R.br.	ZAVRŠENI PROJEKTI
1.	Veteranski centar
2.	NTC Gaj (biopostrojenje -elektrana)
3.	Farme svinja u naselju Gaj i Poljana
4.	PZ II-Reciklažno dvorište
5.	PZ II- Vios, Hala za obradu metala
6.	Staza Lipicanaca i kuna
7.	Kanalizacija Gaj
8.	Crpilište Gaj
9.	PZ II-Frutarija, hladnjača
10.	PZ II- Obrada i skladištenje drva

Izvor: Grad Lipik, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za pravne poslove, graditeljstvo i komunalnu djelatnost, 25.10.2017.

Ukupna površina završenih projekata u razdoblju od početka 2013. do kraja 2016. godine iznosi nešto više od 47.815,42 m².

Tablica 59. Planirani projekti na području Grada Lipika u razdoblju 2013. – 2017.

R.br.	PLANIRANI PROJEKTI	STUPANJ ZAVRŠENOSTI
1.	Rekreacijsko područje jezera Raminac	lokacijska dozvola
2.	Turističko-rekreacijski kompleks (UPU 1), karta 5	dio ima građevinsku dozvolu
3.	Sportski centar Lipik, 4,7 ha	građevinska dozvola
4.	Obilaznica Lipika i Pakraca	lokacijska dozvola
5.	Aglomeracija Lipika i Pakraca	građevinska dozvola
6.	Brza cesta Lipovljani-Čaglić	idejno rješenje
7.	Bolnica Lipik, dogradnja	građevinska dozvola
8.	Rekonstrukcija D47 u Lipiku	lokacijska dozvola
9.	Sanacija odlagališta Crkvište, Pakrac	u izgradnji
10.	Akumulacija Šumetlica, Pakrac	građevinska dozvola
11.	Spomen park domovinskom ratu u Lipiku	građevinska dozvola
12.	Vrtić Poljana	građevinska dozvola
13.	Dvorana Poljana	građevinska dozvola
14.	Poduzetnički inkubator u Lipiku, PZ II	građevinska dozvola
15.	Praonica rublja, PZ II	građevinska dozvola
16.	Pilana Kovačić, PZ II	idejno rješenje
17.	Poduzetnički inkubator u Donjem Čagliću	građevinska dozvola
18.	Dom zdravlja, knjižnica i čitaonica u Lipiku	građevinska dozvola
19.	Višefunkcionalni centar-Vila Zinke u Lipiku	u izgradnji
20.	Uređenje groblja i izgradnja parkirališta na groblju Lipik	građevinska dozvola
21.	Magistralni vodovod Gaj-Brekinska	građevinska dozvola
22.	Magistralni vodovod Brezine-Bujavica	građevinska dozvola
23.	Magistralni vodovod Marino Selo-Ribnjaci	građevinska dozvola

Izvor: *Grad Lipik, Jedinstveni upravni odjel, Odsjek za pravne poslove, graditeljstvo i komunalnu djelatnost*, 25.10.2017.

Osim navedenih, u procesu su projekti rekonstrukcije nerazvrstanih cesta, izrade zamjenskih cjevovoda, projekti uređenja groblja, obnove društvenih domova, kao i projekt uređenja Vukovarske avenije (stambene zgrade).

4. PROVOĐENJE ZAKLJUČAKA, SMJERNICA, PRIJEDLOGA ZA UNAPRJEĐENJE, PREPORUKA, AKTIVNOSTI ODNOŠNO MJERA IZ PRETHODNOG IZVJEŠĆA O STANJU U PROSTORU GRADA LIPIKA

Na temelju članka 11. Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02 i 100/04), Gradsko vijeće Grada Lipika je 25. srpnja 2005. godine donijelo Izvješće o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Grada Lipika za razdoblje od 2005. do 2008. godine koje je objavljeno u "Službenom glasniku", broj 05/05.

Nastavno, na temelju članka 47. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07, 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12) i članka 32. Statuta Grada Lipika ("Službeni glasnik" Grada Lipika broj 3/09 i 7/11), te u skladu s odredbama Pravilnika o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 117/12) Gradsko vijeće Grada Lipika, na 2. sjednici održanoj 01. kolovoza 2013. godine, donosi Izvješće o stanju u prostoru Grada Lipika za razdoblje od 2009. do 2012. godine ("Službeni glasnik" Grada Lipika 4/13, *napomena: Izvješće uključuje cijelu 2012. godinu).

Izvješćem o stanju u prostoru Grada Lipika za razdoblje od siječnja 2009. do prosinca 2012. godine bilo je planirano sljedeće:

IZRADA IZMJENA I DOPUNA DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA:

III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Lipika	Dokument je donesen i objavljen u „Službenom glasniku“ Grada Lipika br. 15/15
--	---

Gradsko vijeće Grada Lipika donijelo je 14. studenog 2012. godine Odluku o izradi III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Lipika (objava: "SG" 05/12). Dokument je donesen i objavljen u „Službenom glasniku“ Grada Lipika br. 15/15.

IZRADA NOVIH DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA:

Urbanistički plan uređenja nove industrijske zone za izgradnju tvornice lijevanog i float stakla za prostor k.č.br. 935/1, 935/3, 935/4, 936, 937 i 938, omeđen sa sjeveroistoka prugom, sa sjeverozapada cestom Dobrovac - Subocka, sa jugozapada rijekom Pakrom i sa jugoistoka melioracijskim kanalom	Dokument nije donesen
Urbanistički plan uređenja Grada Lipika (UPU1)	Dokument je u završnoj fazi izrade
Urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja turističko - rekreacijsko - gospodarske zone "Ergela" (UPU 5)	Dokument je u završnoj fazi izrade
Urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja turističko - rekreacijsko - gospodarske zone "Raminac" (UPU 6)	Dokument je u završnoj fazi izrade
Urbanistički plan uređenja gospodarske zone "Ciglana - Poljana" (UPU 7)	Dokument nije donesen
Urbanistički plan uređenja gospodarske zone "Jagma" (UPU 8)	Dokument nije donesen

STAVLJANJE IZVAN SNAGE DOKUMENATA PROSTORNOG UREĐENJA:

Generalni urbanistički plan grada Lipika (GUP)	„Službeni Glasnik“ Grada Lipika br. 9/16
--	--

Generalni urbanistički plan grada Lipika (GUP, „Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 4/98) je stavljen izvan snage odlukom Gradskog vijeća Grada Lipika održanoj 14. prosinca 2016. godine (objava: „Službeni Glasnik“ Grada Lipika br. 9/16).

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE STANJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITYNIH AKTIVNOSTI

1. POTREBE, MOGUĆNOSTI I OGRANIČENJA DALJNJEGLA ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU GRADA LIPIKA OBZIROM NA OKOLNOSTI, SEKTORSKA OPTEREĆENJA I IZAZOVE

Rezultati prethodne analize stanja u prostoru iskazuju se definiranjem mogućnosti i ograničenja razvoja te se sukladno tome donose detaljnije smjernice razvoja. Razvojne smjernice ovog Izvješća su usklađene s odredbama iz Prostornog plana uređenja Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika 6/07, 1/10, 6/11, 10/15 i pročišćeni tekst 15/15), ciljevima i smjernicama Strategije razvoja Grada Lipika do 2020. godine, Planom gospodarskog razvoja Grada Lipika, Planom gospodarenja otpadom za razdoblje 2014. - 2020., Strateškim planom razvoja turizma Gradova Lipika i Pakraca uz revizije dijelova strategije, Lokalnom razvojnom strategijom LAG-a "Zeleni trokut" za razdoblje 2014.-2020., kao i Županijskom razvojnom strategijom Požeško - slavonske županije za razdoblje 2016.-2020. i drugim relevantnim podlogama na razini Županije.

Grad Lipik sa svojih 26 naselja karakterizira nizinski reljef, bogati vodni resursi i termomineralna vrela, poljoprivredne površine i šume, livade, površine velike krajobrazne vrijednosti te zaštićena prirodna baština. Očuvane prirodne vrijednosti i bogata kulturno - povjesna baština s naglaskom na zaštiti kulturno - povjesne cjeline Grada Lipika i ostalim zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima, posebice crkvama, lječilišnim zgradama, perivojem, vilama dr., čine glavne atraktore u prostoru i nose veliki potencijal u turizmu. Uz navedeno, povoljan geoprometni položaj Grada Lipika u blizini većih gradova i važnijih cestovnih koridora od međunarodnog, državnog i županijskog značaja, čine osnovu Grada Lipika kao atraktivne destinacije te uvjetuju razvoj turizma i ostalih gospodarskih grana na tom području.

Daljnja mogućnost razvoja Grada leži u samom prostoru koji ima nizak udio izgrađenog područja, veliku prirodnu i krajobraznu vrijednost te kulturno - povjesnu baštinu. Kao takav dobra je podloga

za izradu i provedbu prostornih planova i ostalih strateških dokumenata, čime se pruža prilika za prostorni razvoj u skladu s održivim razvojem i ekologijom, s naglaskom na **ruralni razvoj i turizam** te ostale prostorno - razvojne oblike, koji bi zadovoljili potrebe stanovnika ali i posjetitelja (turista). Udruženjem Grada u Lokalnoj akcijskoj grupi, LAG-u "Zeleni trokut" uspostavlja se suradnja, partnerstvo i povezivanje sa susjednim Gradovima i Općinama, odnosno ruralnim prostorima Europske Unije. Informiranjem i edukacijom lokalnog stanovništva i jedinica lokalnih samouprava može se podići svijest o vrijednosti ruralnog krajobraza, koji čini veći dio teritorija države, odnosno područja Požeško - slavonske županije te u konačnici Grada Lipika.

Lokalne akcijske grupe osnovane su sa ciljem decentralizacije donošenja odluka, odnosno povezivanja gospodarskog, javnog i civilnog sektora te osmišljavanja strateških ciljeva i prioriteta razvoja određenog ruralnog područja. Program IPARD sa pristupom LEADER nudi različite mogućnosti za osmišljavanje, prijavu i realizaciju projekata važnih za ruralni razvoj uz integraciju poduzetništva, a mjera 202 odnosi se na pripremu i provedbu lokalnih strategija ruralnog razvoja (LRS).

Unutar te mjere potrebno je naglasiti veliku važnost i potrebu korištenja alata za upravljanje, zaštitu i planiranje ruralnog prostora, što se postiže primjenom krajobraznog planiranja. U Strategiji ruralnog razvoja RH 2014.-2020. donesenoj 2014. godine, kao strateški cilj navodi se očuvanje, zaštita i održiva uporaba okoliša, krajobraza i bioraznolikosti, prirodnog i kulturnog naslijedja.

Izradom **krajobrazne tipologije (Krajobrazne osnove)** dobiva se uvid u **karakteristike ruralnih krajobraza**, odnosno stanje, ugroženost, osjetljivost. **Studijom valorizacije ruralnog krajobraza** vrednuje se ruralni prostor i dobiva model pogodnosti, odnosno plan optimalnog razmještaja određenih tipova djelatnosti na čemu se temelji Strategija prostornog razvoja sa smjernicama.

Kroz Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj (EPFRR) financira se politika ruralnog razvoja EU, sa ciljem poboljšanja okoliša i krajobraza te kvalitete života u ruralnim područjima. Programom ruralnog razvoja 2014.-2020. godine definirano je 16 mjera sa ciljem povećanja konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unapređenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima. Kroz LEADER pristup ostvaruje se *bottom - up* sustav, multi - sektorska suradnja, javno - privatno partnerstvo te se ostvaruju pogodniji uvjeti za

život i rad uz razvoj gospodarskih aktivnosti. Uključivanjem privatnog sektora u djelovanje LAG-a, kroz savjetovanje i suradnju, potiče se rast poduzetništva i obrta. Velike su mogućnosti putem dodjele bespovratnih sredstava Europske Unije za obrtnike koji njeguju tradicijske zanate i za obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG).

Razvoj Grada Lipika kao jedinice lokalne samouprave Požeško - slavonske županije određen je prostornim i gospodarskim pogodnostima i ograničenjima. Povoljne karakteristike prostora odnose se na dobar geostrateški položaj, bogate prirodne resurse i krajobrazne vrijednosti te bogatu kulturno - povjesnu baštinu, povjesnu tradiciju turističkog grada zahvaljujući tradiciji zdravstveno - lječilišnog turizma i korištenja termomineralne vode, tradiciju uzgoja lipicanaca i druge čimbenike.

Ograničenja Grada prvenstveno leže u neiskorištenim prirodnim resursima, usitnjjenosti poljoprivrednih parcela te infrastrukturnoj mreži, koja je u određenim segmentima zastarjela i nezadovoljavajuća i dr. Potrebno je unaprijediti postojeću i osigurati novu prometnu infrastrukturu zajedno sa pješačkim i biciklističkim stazama, autobusnim i željezničkim prometom. Potrebno je ulaganje u gospodarske zone, elektro - energetsku mrežu radi unaprjeđenja i/ili rekonstrukcije što treba upotpuniti korištenjem obnovljivih izvora energije. Necjelovita plinska mreža trebala bi doživjeti proširenje, kao i vodoopskrbni sustav koji ne obuhvaća sva domaćinstva, a u planu je i otvaranje novog vodocrpilišta. Ispuštanje otpadnih voda u recipijente iziskuje izgradnju uređaja za pročišćavanje.

Usitnjjenost poljoprivrednih posjeda otežava komercijalizaciju poljoprivredne proizvodnje, a mnoga poljoprivredna zemljišta napuštaju se u procesu depopulacije i deruralizacije. Može se konstatirati da nepovoljne socio - demografske prilike radi senilizacije stanovništva i napuštanja ruralnih područja čine ograničenja u prostoru, kao i neobnovljena kulturna dobra, manjak smještajnih kapaciteta i dr.

Grad Lipik sa svojom bogatom prirodnom i kulturnom baštinom te brandom lječilišnog grada kroz povijest, obnovom kulturne baštine, obnovom stare i izgradnjom nove Ergele lipicanaca i uređenjem Rekreacijskog centra Raminac te drugim vrijednim projektima, može postati atraktivna destinacija za posjetitelje od državnog i međunarodnog značaja.

2. OCJENA IZRADE NOVIH I/ILI IZMJENE I DOPUNE POSTOJEĆIH PROSTORNIH PLANNOVA NA RAZINI GRADA LIPIKA

Elaborat III. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja grada Lipika izrađen od strane Zavoda za prostorno uređenje Požeško - slavonske županije, donesen je temeljem Odluke o o izradi III. izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Lipika (objava: SG 05/12) te Odluke o Izmjeni i dopuni Odluke o izradi III. Izmjene i dopune PPUG Lipika ("SG" Grada Lipika, br. 4/13, "SG" Grada Lipika, br. 3/14) koje je donijelo Gradsko vijeće Grada Lipika, a kojima su utvrđene odrednice za izradu izmjena i dopuna PPUG. Temeljni dokument koji se mijenja je Prostorni plan uređenja grada Lipika ("SG" Lipika, br. 6/07, 1/10, 6/11).

Granica obuhvata III. Izmjene i dopune PPUG Lipika jednaka je administrativnom teritoriju Grada, unutar koje se točkasto pojavljuju određene izmjene s definiranim razlozima:

- razvoj nove gospodarske zone za specifičnu djelatnost (proizvodnja lijevanog i float stakla) na području Grada Lipika,
- planiranje matičnog kolosijeka povezivanjem na postojeću željezničku prugu II 206 Banova Jaruga – Pčelić iz kolodvora Lipik za potrebe nove gospodarske zone,
- usklađenje s PPŽ-om,
- izmjena granica građevinskih područja u svim naseljima na području Grada Lipika
- korekcije područja i obveze izrade UPU-a,
- preispitivanje i korekcije površina, oblika, vrste, namjene, kapaciteta i smjernica za gradnju u ranije planiranim turističko – rekreacijsko – gospodarskoj zoni "Ergela" te turističko - rekreativskoj zoni "Raminac" u Lipiku,
- ispravak granice Grada Lipika u skladu sa Zakonom o područjima županija, gradova i općina u RH,
- preispitivanje zahvata planiranih PPŽ-om u vezi zaštite okoliša i prirode radi mogućnosti financiranja projekata iz fondova EU
- usklađivanje i ažuriranje stanja ekološke mreže - NATURA 2000,
- korekcije i ažuriranje stanja zaštite kulturnih dobara i kulturne baštine na području Županije.

Osim dokumenta III. Izmjene i dopune PPUG Lipika koje su donesene i objavljene u „Službenom glasniku“ Grada Lipika br. 15/15, Izvješćem o stanju u prostoru Grada Lipika za razdoblje od siječnja 2009. do prosinca 2012. godine bilo je planirano donošenje UPU-a koji u referentnom razdoblju nisu doneseni:

- Urbanistički plan uređenja nove industrijske zone za izgradnju tvornice lijevanog i float stakla za prostor k.č.br. 935/1, 935/3, 935/4, 936, 937 i 938, omeđen sa sjeveroistoka prugom, sa sjeverozapada cestom Dobrovac - Subocka, sa jugozapada rijekom Pakrom i sa jugoistoka melioracijskim kanalom
- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone "Ciglana - Poljana" (UPU 7)
- Urbanistički plan uređenja gospodarske zone "Jagma" (UPU 8)

U završnoj fazi izrade su prethodnim Izvješćem planirani UPU-i:

- Urbanistički plan uređenja Grada Lipika (UPU1);
- Urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja turističko - rekreativsko - gospodarske zone "Ergela" (UPU 5);
- Urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja turističko - rekreativsko - gospodarske zone "Raminac" (UPU 6).

Gradsko vijeće Grada Lipika ima ovlasti, ukoliko se ukaže potreba, donijeti odluku o izradi sljedećih Izmjena i dopuna PPUG Lipika ili UPU-a te određenih konzervatorskih, krajobraznih, demografskih i drugih stručnih podloga za područja koja nisu utvrđena PPUG-om ("SG" Lipika, br. 6/07, 1/10, 6/11, 5/15) niti planirana prethodnim i ovim Izvješćem Grada Lipika.

Koraci izrade, obaveze dionika, odnosno procedura izrade, donošenja i provedbe prostornih planova te urbanističkih planova uređenja utvrđeni su Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13) i Zakonom o gradnji (NN 153/13).

Ovim Izvješćem se predlaže izrada dokumenata koji prvenstveno služe kao stručna podloga pri izradi prostorno – planske dokumentacije, u odnosu na razvoj cjelokupnog područja Grada Lipika kroz element zaštite prostora. Navedeno se odnosi na krajobrazne vrijednosti, prepoznate iznimne krajobaze, kulturna dobra (baštinu), odnosno materijalnu i nematerijalnu prirodnu i kulturno - povijesnu baštinu.

- **Studija i strategija Zelene infrastrukture**

Strategiju Zelene infrastrukture definira Strategija za biološku raznolikost 2020. sa ciljem očuvanja i obnove bioraznolikosti te funkciranja ekosustava u EU do 2020. godine. Obuhvaća sve otvorene/zelene površine užeg i šireg područja Grada i veže se uz plavu infrastrukturu rijeke, jezera i drugih vodotoka. Kroz dokument definira se vizija i pokazuje način njene realizacije kroz jasne smjernice i preporuke za inicijative i projekte održivog upravljanja i unaprjeđenja krajobraza. Strategija se veže uz ostale lokalne strateške inicijative koje se fokusiraju na turizam i događanja, sport, odmor i rekreaciju, zaštitu prirode i krajobraza, edukaciju, ekološku poljoprivodu i dr.

- **Krajobrazna osnova (Atlas krajobraza)**

Izradom dokumenta kao stručne podloge za daljnju izradu vrednovanja krajobraza te ostalu prostorno - plansku dokumentaciju svih razina dobiva se uvid u karakteristike ruralnih krajobraza, odnosno stanje, ugroženost i njihovu osjetljivost. Izrađuju se tipologija krajobraza, registar svih dobara i vrijednosti Grada Lipika, a uz vrednovanje krajobraza donose se i smjernice za razvoj i zaštitu u skladu sa propisima EU i razvojnim dokumentima RH te se formira registar Iznimnih kulturnih krajobraza koji doprinosi atraktivnosti Grada Lipika i razvoju turizma.

Izrada Atlasa krajobraza predstavlja multidisciplinarnu osnovu koja povezuje i promišlja sve resurse u prostoru i na sveobuhvatan, krosdisciplinaran način donosi smjernice i viziju budućeg razvoja. Kroz metodologiju izrade Atlasa krajobraza propituje se mogućnost razvoja različitih djelatnosti (turizma) u svrhu očuvanja i zaštite područja, ali i njegovog razvoja.

3. PREPORUKE PRIORITETNIH AKTIVNOSTI I MJERA ZA UNAPRJEĐENJE PROSTORNOG RAZVOJA GRADA LIPIKA

Smjernice razvoja ogledaju se kroz utvrđivanje ciljeva, prioriteta i mjera, koji su rezultat sinergije analize stanja u prostoru i stručnih znanja te konzultacija sa gradskom upravom, a sve u skladu s razvojnim strateškim dokumentima na razini Županije i Grada. Detaljna razrada i utvrđivanje ciljeva, prioriteta i mjera obavezan je sastavni dio dokumenta *Strategija razvoja grada*, kao temeljnog dokumenta za utvrđivanje i provedbu gospodarskog i društvenog razvoja.

Definiranjem dugoročnih ciljeva postavljaju se prioriteti, a mjere pomažu kao model pri njihovoj realizaciji. Sukladno tome, određeno je pet dugoročnih ciljeva, dvadeset prioriteta i niz mjera, koji će zajedno dati smjernice za razvoj Grada Lipika u narednom razdoblju.

Ciljevi razvoja Požeško - slavonske županije odnose se na povećanje konkurentnosti kroz zeleni i pametni razvoj, zatim na povećanje kvalitete življenja kroz održiv regionalni razvoj i unaprjeđenje upravljanja regionalnim razvojem te očuvanjem slavonskog identiteta i multikulturalnosti. Teži se gospodarskom rastu i razvoju u granama poduzetništva, poljoprivrede, industrije i turizma s naglaskom na održivosti gospodarstva.

U Lokalnoj razvojnoj strategiji LAG-a "Zeleni trokut" ističu se ciljevi i aktivnosti povezani s razvojem društvene infrastrukture te razvojem moderne poljoprivrede kroz obnovljive izvore energije, kao i sa razvojem poduzetništva te općenito razvojem ruralnog prostora povezanog s turizmom.

Projekcija, odnosno vizija Grada Lipika za razdoblje do 2020. godine usklađena je sa vizijom Županije, a odnosi se na stvaranje inteligentnog i suvremenog turističkog grada sa bogatom kulturno - povijesnom i prirodnom baštinom te bogatstvom prirodnih resursa, sa ciljem dostizanja visokog društvenog standarda, kao i standarda zaštite okoliša i samoodrživosti.

Strateški ciljevi odnose se na razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva, razvoj kontinentalnog turizma, modernizaciju i unaprjeđenje infrastrukture, zatim razvoj Lipika kao samoodrživog, zelenog intelligentnog grada te razvoja visokog društvenog standarda i kohezije.

Prioriteti Grada Lipika su razvoj gospodarstva u Poduzetničkim zonama te izgradnja inkubatora u Poduzetničkoj zoni 2 i Donjem Čagliću, kao preduvjet za otvaranje novih radnih mesta na području Grada.

Tablica 60. Pregled strateških ciljeva i prioriteta Grada Lipika

STRATEŠKI CILJ 1	RAZVOJ KONKURENTNOG I ODRŽIVOG GOSPODARSTVA
Prioritet 1.1.	Jačanje poduzetničke infrastrukture
Mjera 1.1.1.	Poticanje poduzetnika i inovacija
Mjera 1.1.2.	Poticanje zapošljavanja s naglaskom na mlade i obrazovane

Mjera 1.1.3.	Jačanje potpornih institucija
Mjera 1.1.4.	Poticanje povezivanja i udruživanja poduzetnika te jačanja poslovne klime
Prioritet 1.2.	Privlačenje investicija
Mjera 1.2.1.	Razvoj energetski učinkovitih, samoodrživih poduzetničkih zona
Mjera 1.2.2.	Razvoj poslovne infrastrukture
Mjera 1.2.3.	Obrazovanje i razvoj menadžera za privlačenje investicija
Mjera 1.2.4.	Edukacija poduzetnika kroz razvoj tehnoloških i poduzetničkih znanja
Mjera 1.2.5.	Marketing i promocija poslovne infrastrukture
Prioritet 1.3.	Održivi razvoj poljoprivredno-prerađivačke proizvodnje
Mjera 1.3.1.	Održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta i poticanje agromelioracijskih mjera
Mjera 1.3.2.	Poticanje ekološkog uzgoja i proizvodnje, autohtonih vrsta i sorti
Mjera 1.3.3.	Poticanje modernizacije poljoprivrednih gospodarstava i infrastrukture
Mjera 1.3.4.	Razvoj prerađivačkih kapaciteta u poljoprivredi
Mjera 1.3.5.	Poticanje proizvodnje finalnih proizvoda u poljoprivredi
Prioritet 1.4.	Održivo upravljanje prirodnim resursima, krajobraznim vrijednostima i prirodnom baštinom
Mjera 1.4.1.	Potencijali termo mineralne vode
Mjera 1.4.2.	Drvni potencijal
Mjera 1.4.3.	Potencijal kvarcnog pijeska
Mjera 1.4.4.	Potencijal kamena amfibolita i granita
Mjera 1.4.5.	Krajobrazne vrijednosti i prirodna baština
STRATEŠKI CILJ 2	RAZVOJ KONTINENTALNOG TURIZMA TEMELJEN NA ODRŽIVOM UPRAVLJANJU PRIRODНОM I KULTURNOM BAŠTINOM

Prioritet 2.1.	Razvoj zdravstvenog turizma
Mjera 2.1.1.	Razvoj destinacije kvalitetnog i prestižnog zdravstvenog turizma
Mjera 2.1.2.	Obnova kapaciteta zdravstveno turizma
Mjera 2.1.3.	Unaprjeđenje i razvoj novih sadržaja za posjetitelje
Prioritet 2.2.	Razvoj turističke infrastrukture
Mjera 2.2.1.	Unaprjeđenje smještajnih kapaciteta
Mjera 2.2.2.	Izgradnja javne i turističke infrastrukture
Mjera 2.2.3.	Uspostava centra za posjetitelje
Mjera 2.2.4.	Uređenje poučnih staza
Prioritet 2.3.	Razvoj autentičnih turističkih atrakcija kroz održivo upravljanje prirodnom vrijednostima te prirodnom i kulturnom baštinom
Mjera 2.3.1.	TRZ Raminac
Mjera 2.3.2.	Ergela Lipik
Mjera 2.3.3.	Obnova kulturne baštine – lječilišnog perivoja i „Ulice vila“
Mjera 2.3.4.	Rodina kuća u Mainom selu
Mjera 2.3.5.	Lipički vinogradi
Mjera 2.3.6.	Turističko-sportsko-rekreacijski centar
Prioritet 2.4.	Razvoj selektivnih oblika turizma
Mjera 2.4.1.	Revitalizacija i razvoj branda Lipika
Mjera 2.4.2.	Razvoj poduzetništva ruralnog turizma
Mjera 2.4.3.	Razvoj adrenalinskog, rekreativnog i sportskog turizma
Mjera 2.4.4.	Razvoj kongresnog i industrijskog turizma
Mjera 2.4.5.	Razvoj ornitološkog, ribolovnog i lovnog turizma

Mjera 2.4.6.	Razvoj ostalih oblika turizma
Prioritet 2.5.	Marketing, promocija i menadžment turističkih destinacija
Mjera 2.5.1.	Razvoj turističkog menadžmenta
Mjera 2.5.2.	Povezivanje sa drugim turističkim sadržajima i djelatnostima
Mjera 2.5.3.	Povećanje kvalitete usluga u turizmu
Mjera 2.5.4.	Izrada planova promocije i promotivnih materijala
Mjera 2.5.5.	Razvoj turističkih manifestacija i događanja
STRATEŠKI CILJ 3	UNAPRJEĐENJE INFRASTRUKTURNJE MREŽE I UVJETA ŽIVLJENJA
Prioritet 3.1.	Razvoj prometne i komunalne (javne) infrastrukture
Mjera 3.1.1.	Unaprjeđenje komunalne infrastrukture i javnih površina
Mjera 3.1.2.	Unaprjeđenje prometne infrastrukture
Mjera 3.1.3.	Unaprjeđenje energetsko-tehnološke infrastrukture
Prioritet 3.2.	Razvoj društvene infrastrukture
Mjera 3.2.1.	Izgradnja i unaprjeđenje odgojno-obrazovne i kulturne infrastrukture
Mjera 3.2.2.	Izgradnja i unaprjeđenje zdravstvene i socijalne infrastrukture
Mjera 3.2.3.	Izgradnja i unaprjeđenje opće i sportsko-rekreativne infrastrukture
Prioritet 3.3.	Prostorno planiranje i sigurnost
Mjera 3.3.1.	Izrada prostorno planske dokumentacije Planiranje prostornog razvoja sa ciljem podizanja komunalnog standarda
Mjera 3.3.2.	Rješavanje imovinsko pravnih odnosa
Mjera 3.3.3.	Izrada plana razminiranja

STRATEŠKI CILJ 4	RAZVOJ INTELIGENTNOG, SAMOODRŽIVOG I ZELENOG GRADA
Prioritet 4.1.	Inteligentno upravljanje gradom
Mjera 4.1.1.	E uprava
Mjera 4.1.2.	Povezivanje javnog sektora
Mjera 4.1.3.	Unaprjeđenje napredne telekomunikacijske infrastrukture
Mjera 4.1.4.	Povećanje dostupnosti širokopojasnog interneta
Prioritet 4.2.	Unaprjeđenje energetske učinkovitosti
Mjera 4.2.1.	Energetska učinkovitost stambenih zgrada i obiteljskih kuća
Mjera 4.2.2.	Energetski učinkovite zgrade javnog sektora
Mjera 4.2.3.	Energetski učinkovita javna infrastruktura
Prioritet 4.3.	Učinkovito korištenje obnovljivih izvora energije
Mjera 4.3.1.	Poticanje korištenja OIE u javnim i privatnim objektima
Mjera 4.3.2.	Poticanje primjene kogeneracije
Mjera 4.3.3.	Poticanje izgradnje infrastrukture s primjenom OIE
Prioritet 4.4.	Ekološki usmjeren grad
Mjera 4.4.1.	Unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom i zaštita okoliša
Mjera 4.4.2.	Edukacija i podizanje razine svijesti stanovništva
STRATEŠKI CILJ 5	VISOKI DRUŠTVENI STANDARD I SOCIJALNA KOHEZIJA
Prioritet 5.1.	Razvoj ljudskih potencijala i obrazovanja
Mjera 5.1.1.	Razvoj formalnog obrazovanja i obrazovnih ustanova
Mjera 5.1.2.	Razvoj neformalnog obrazovanja (cjeloživotnog)
Prioritet 5.2.	Jačanje društvene odgovornosti
Mjera 5.2.1.	Jačanje kapaciteta organizacija civilnog društva

Mjera 5.2.2.	Razvoj socijalnog poduzetništva
Prioritet 5.3.	Obnova i očuvanje društveno kulturne baštine
Mjera 5.3.1.	Očuvanje sela i narodnih običaja te baštine nacionalnih manjina
Mjera 5.3.2.	Obnova društvenih i javnih građevina
Prioritet 5.4.	Unaprjeđenje kvalitete života u zajednici
Mjera 5.4.1.	Unaprjeđenje sportsko-rekreacijskih sadržaja
Mjera 5.4.2.	Unaprjeđenje kvalitete kulturnih i društvenih sadržaja
Mjera 5.4.3.	Razvoj i poboljšanje zdravstvenog sustava i socijalnih usluga

STRATEŠKI CILJ 1: Razvoj konkurentnog i održivog gospodarstva

Razvoj konkurentnog i gospodarstva temeljenog na ekološkoj, socio - kulturnoj, ekonomskoj i tehnološkoj održivosti, definira se kroz 4 prioriteta i obuhvaća važne gospodarske čimbenike: poduzetnike i obrtnike, industriju te poljoprivredu, koji su generatori razvoja poduzetništva, stvaranja novih usluga i poboljšanja postojećih, otvaranja novih radnih mesta, poticanja obiteljskih gospodarstava, razvoja proizvoda i dr.

Prioritet 1.1. Jačanje poduzetničke infrastrukture

Važno je povećati broj poduzetničkih pothvata kroz angažiranje potpornih institucija te povećati broj rastućih poduzeća kroz javno - privatno partnerstvo i u suradnji s potpornim institucijama. Potrebno je osigurati jačanje ljudskih potencijala, privlačenje domaćih i stranih investitora, finansijske olakšice i poticanje mladih i obrazovanih poduzetnika, olakšavanje i ubrzavanje te pojeftinjenje administracije, kao i povećanje dostupnosti finansijskih sredstava poduzetnicima i obrtnicima kroz nacionalne i EU fondove. Važno je poticanje socijalnog poduzetništva u vidu zadrugarstva, osnivanja klastera, međusobnog povezivanja i suradnje između gospodarskih subjekata te prema kupcima na području Grada, kao i na širem području LAG-a "Zeleni Trokut", Županije, RH i šire. Potrebno je osigurati niz kvalitetnih obrazovnih programa koji doprinose unaprjeđenju znanja i kompetencija poduzetnika i zaposlenika, a time i većoj konkurentnosti gospodarskih subjekata. Stoga je vrlo važno omogućiti sinergijsko djelovanje obrazovnih institucija, lokalne samouprave i poslovног sektora na razvoj poduzetničke infrastrukture. Sve

navedeno će doprinijeti postizanju pozitivnih ekonomskih učinaka na gospodarstvo, jačanju konkurentnosti, proizvodnji kvalitetnih proizvoda s naglaskom na tradiciji i lokalnih proizvoda s dodanom vrijednosti te pružanju kvalitetnih usluga.

Prioritet 1.2. Privlačenje investicija

Konkurentno poduzetništvo očituje se kroz izgradnju poslovne infrastrukture, otvaranje i ulaganje u opremanje poduzetničkih i samoodrživih gospodarskih zona, ali i kroz poticanje inovacija i tehnološki razvoj malog i srednjeg poduzetništva te industrije i obrta. Važno je osigurati funkcionalnost i održivost postojećih zona, doseći potpunu infrastrukturnu opremljenost Poduzetničke zone 2 te stavljanje u funkciju Poduzetničkih zona 2,3 i 4. Navedeno će doprinijeti postizanju pozitivnih ekonomskih učinaka na gospodarstvo, jačanju konkurentnosti te otvaranju novih radnih mjesta. Cilj je stvoriti mogućnosti za osnivanje poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova koji su generatori znanja i gospodarskog napretka. Potrebno je ulagati u podizanje razine obrazovanja menadžera i poduzetnika kako bi se povećali učinkovitost i inovativnost poslovanja, uz nužnu promociju Grada Lipika kao poželjne destinacije za poslovno investiranje.

Prioritet 1.3. Održivi razvoj poljoprivredno - prerađivačke proizvodnje

Potrebno je unaprijediti poljoprivrednu infrastrukturu, poticati konkurentnu proizvodnju prerađivačke industrije moderne tehnologije te utjecati na restrukturiranje i povećanje broja poljoprivrednih gospodarstava. Važno je poticati ruralni razvoj te osigurati održivi razvoj poljoprivrede kao važnog ekonomskog resursa i gospodarskog generatora, poticati ekološki uzgoj uz primjenu ekoloških/permakulturalnih/bioloških/biodinamičkih načela u proizvodnji hrane, ekstenzivnu poljoprivrodu i ispašu, uzgoj autohtonih i lokalnih vrsta i sorti kako bi se razvila, zaštitila i promovirala izvorna gastro - enološka ponuda i dr. Potrebno je poticati obitelji na vlastiti organski uzgoj hrane te veće proizvođače koji plasiraju proizvode na tržiste u okvirima ekološke poljoprivrede.

Potrebno je raditi na ulaganju u nove tehnologije/procese rada u poljoprivredi koji ne smanjuju kvalitetu hrane i ne dovode do pojave rizika za okoliš i zdravlje ljudi i životinja te uvesti izgradnju kapaciteta za preradu, pakiranje i skladištenje poljoprivrednih proizvoda, što direktno utječe na povećanje proizvodnje i plasmana te brendiranje poljoprivrednih proizvoda.

Unatoč problemima prilično zapuštenog poljoprivrednog zemljišta, usitnjenošći posjeda, nedovoljne iskorištenosti poljoprivrednih parcela, nerazvijenog tržišta, nedovoljne povezanosti proizvođača i potrošača i dr., područje Grada Lipika obiluje značajnim prirodnim resursima (vrijedno tlo, povoljna klima, vodotoci, izvori vode i dr.), što čini preduvjet razvoja svih grana poljoprivrede: ratarstva, povrtlarstva, voćarstva, vinogradarstva, stočarstva, pčelarstva. Ulaganjem u poljoprivredu, njenim povezivanjem sa sektorom turizma i edukacijom, poticanjem poljoprivredne proizvodnje, okrupnjavanjem posjeda, rješavanjem imovinsko - pravnih odnosa, poticanjem zadrugarstva, umrežavanjem poljoprivrednih proizvođača i promicanjem organizacije lanaca opskrbe hranom i dr., može se intenzivirati poljoprivreda tako da postane jedan od nosioca razvoja prostora te generator stvaranja novih radnih mesta.

Održivo gospodarenje tlom očituje se kroz doprinos tlu (umjesto neprestanog iscrpljivanja) metodama kompostiranja i vraćanja humusne tvari u tlo, remineralizacije, vraćanja bioraznolikosti, pohrane CO² i drugim metodama, što bi trebalo doprinijeti razvoju zdrave lokalne proizvodnje.

Održiva poljoprivreda omogućiti će konkurentniju proizvodnju (učinkovitije korištenje mehanizacije i smanjenje troškova proizvodnje, smanjenje negativnog utjecaja na okoliš i dr.) te lakši nastup na tržištu, što će posljedično dovesti do manjeg iseljavanja ljudi te integriranje i jačanje ruralnih područja. Potrebno je poticati mlade poljoprivrednike, udruživanje i osnivanje zadruga i klastera, Zelene tržnice, Zelene košarice, edukaciju poljoprivrednika i stanovništva o ekološkim metodama i permakulturnim načelima uzgoja, kao i razvoj pilot projekata, ekoloških centara, održivih inkubatora i dr., a projekte i inicijative vezati za domaće i EU fondove – aktualni strukturni fondovi - Program ruralnog razvoja 2014. – 2020.

Treba težiti osnaživanju te povećanju učinkovitosti i održivosti poljoprivrednih gospodarstava kroz smanjenje troškova proizvodnje i poboljšanje kvalitete poljoprivrednih proizvoda, jačanju kvalitete i inovativnosti poljoprivrednih proizvoda te ekološkom pristupu.

Ukoliko se ukaže potreba za gradskim vrtovima, potrebno je osigurati prostor za iste.

Prioritet 1.4. Održivo upravljanje prirodnim resursima, krajobraznim vrijednostima i prirodnom baštinom

Potrebno je osigurati zaštitu i očuvanje prirode, prirodnih resursa, zaštićenih područja te njihov razvoj kroz održivo upravljanje i korištenje, kao i unaprjeđenje stanja okoliša. Iste je potrebno uključiti u sveobuhvatne planove razvoja te utvrditi uvjete i instrumente za dugoročno održivo očuvanje i korištenje prirodnih resursa, očuvanje i poticanje bioraznolikosti, vitalnosti, obnavljanja, prirodne ravnoteže i dr.

Treba istaknuti vodni potencijal i nužnu zaštitu te održivo upravljanje termo mineralnim izvorima, što predstavlja povijesno i strateški važnu sastavnicu Grada i određuje ga kao jedinstvenu turističku destinaciju s dugim zdravstvenim i lječilišnim turizmom. Nužno je održivo gospodarenje i izrada plana gospodarenja eksploatacije kvarcnog pjeska i kamena amfibolita i granita, kao i održivo upravljanje šumama.

Potrebno je identificirati, valorizirati i interpretirati krajobrazne vrijednosti Grada Lipika i okolice u svrhu zaštite, održivog razvoja i upravljanja te osvijestiti i educirati lokalno stanovništvo i posjetitelje o važnosti istog. Krajobrazne vrijednosti potrebno je povezati sa sektorima turizma, poljoprivrede, kulture, sporta i rekreacije, odnosno sa svim gospodarskim granama u svrhu razvoja novih sadržaja i povećanja atraktivnosti Grada Lipika. Važna je izrada krajobraznih studija, podloga i ostalih dokumenata koji će kroz analizu postojećeg stanja na terenu pružiti moguća rješenja i smjernice za adekvatno upravljanje prirodnim i kulturnim krajobrazom (*Krajobrazne studije, Atlasi krajobraza, Zelena infrastruktura, Akcijski planovi održivog upravljanja resursima, Permakulturne studije i projekti, Projekti revitalizacije područja, Planovi upravljanja i dr.*).

Važno je istaknuti Zelenu infrastrukturu koju čini mreža zelenih površina unutar gradskih naselja, ali i u ruralnim područjima, uključujući šume, poljoprivredne površine, zaštićena područja, parkove, drvorede, vrtove, dječja igrališta, sportske terene, groblja, zelene krovove i fasade i druge. Svrha izrade je povezati u konceptu sve zelene površine, gdje se kroz inventarizaciju i analizu donose smjernice za upravljanje i poboljšanje postojećeg stanja. Time se postižu mnoge dobrobiti za Grad Lipik, od poboljšanja mikroklimatskih značajki i unaprjeđenja bioraznolikosti, pa sve do unaprjeđenja gospodarskih aktivnosti kroz povezivanje s različitim gospodarskim sektorima (turizam, poljoprivreda i dr.), održivog upravljanja resursima te poboljšanja uvjeta kvalitete života i rada u Gradu.

Također, od velike je važnosti evidentiranje karakterističnih i specifičnih lokalnih načina korištenja zemljišta kao podloge za uključivanje u koncept lokalne baštine i stvaranje identiteta te daljnji razvoj područja, kroz izradu dokumenta *Krajobrazna osnova*. Podloga za zaštitu i razvoj tradicionalnog ruralnog krajobraza dobiva se alatima krajobraznog planiranja. Turističke projekte temeljene na krajobraznim vrijednostima kao i samu studijsku i projektnu dokumentaciju *Atlasa krajobraza, Zelene infrastrukture, permakulturalnih projekata* i drugih dokumenata, moguće je vezati za nacionalne i EU fondove.

STRATEŠKI CILJ 2: RAZVOJ KONTINENTALNOG TURIZMA TEMELJEN NA ODRŽIVOM UPRAVLJANJU PRIRODNOM I KULTURNOM BAŠTINOM

Razvijena turistička djelatnost trebala bi povezivati gospodarstvo, prirodne i kulturne resurse te prirodnu, krajobraznu i kulturno - povjesnu baštinu u kvalitetnu turističku ponudu te doprinijeti zapošljavanju i samozapošljavanju. Grad Lipik sadrži sve preduvjete za kvalitetan razvoj održivog turizma (kontinentalni i zdravstveni), što se očituje u brojnim prirodnim i kulturnim znamenitostima/baštini, povjesnom kontekstu lječilišnog Grada sa stoljetnim perivojem zaštićenim kao spomenik parkovne arhitekture, uređenim javnim i zelenim površinama, gastronomskim posebnostima i dr.

Uz prirodni i kulturni krajobraz, potrebno je zaštititi i očuvati lokalitete kulturno - povjesne baštine te ih razvijati na način da se ne naruše njihove vrijednosti, u cilju povezivanja s prirodnom baštinom i različitim djelatnostima, posebice integriranim i konkurentnom turističkom ponudom. Navedeno će, uz povećanje broja kulturnih manifestacija, generirati povećanje broja dolazaka i noćenja. Kroz fondove EU moguće je izraditi potrebnu dokumentaciju te realizirati projekte valorizacije, obnove kulturne i spomeničke baštine, očuvanja i održivog korištenja lokaliteta kulturno - povjesne baštine. Potrebno je naglasiti povezivanje s domaćim i inozemnim gradovima u cilju stvaranja zajedničkih kulturno - edukativnih programa i putovanja te neposredno stvaranja promidžbe baštine kao važnog atraktora.

Također je važno poticati osnivanje kulturno - informativnih i multifunkcionalnih centara koji spajaju kulturu, umjetnost, znanje, edukaciju i tehnologiju uključujući mlade, prvenstveno u vidu prenamjene i revitalizacije postojećih objekata te osiguravanje ostalih primjerenih prostora.

Prioritet 2.1. Razvoj zdravstvenog turizma

Prioritet se odnosi na unaprjeđenje ponude zdravstvenog i lječilišnog turizma te obogaćivanje iste dodatnim sadržajima koji će zadovoljiti rastući broj posjetitelja i njihove zahtjeve, uključivo rekreativni spa i fitness programi, škola zdrave prehrane i mršavljenja i dr. uz poboljšanje i povećanje broja smještajnih kapaciteta. Uz Grad Lipik vežu se asocijacije Toplica i lječilišta, no potrebno je proširiti zdravstvenu i lječilišnu ponudu profilirajući Grad Lipik kao jedinstvenu i atraktivnu destinaciju sa dodatnom turističkom ponudom.

Prioritet 2.2. Razvoj turističke infrastrukture

Sukladno povećanju, promociji i konkurentnosti turističke ponude te produženju turističke sezone, potrebno je izgraditi adekvatnu turističku infrastrukturu, odnosno povećati broj i kvalitetu smještajnih kapaciteta (hoteli, moteli, hosteli, apartmanski smještaj, smještaj na gospodarstvima (OPG-ima), integralni i difuzni hoteli³⁶, bike&bed smještaj, kampiranje i dr). U turističku infrastrukturu se ubrajaju i zelene gradske površine i ostale površine javne namjene za koje je potrebno provesti adekvatno arhitektonsko - krajobrazno uređenje, kao i izgradnja i proširenje postojećih tematskih staza i putova (stazama "Lipicanaca i kune", "Tragom dabra", "Jelkina staza" i dr.), biciklističkih staza, vidikovaca i dr. Planirani centri za posjetitelje utječu na poboljšanje turističke ponude nudeći informacije o znamenitostima na jednom mjestu te obogaćujući i produljujući boravak posjetitelja. Potencijalni izvori financiranja uključuju Grad, Županiju, Ministarstvo turizma, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Fond za razvoj turizma, EU fondove i programe i druge.

*Integralni hotel (udruženi) hotel je objekt u kojem ugostitelj pruža usluge smještaja i doručka u zajedničkim sadržajima, svojim ugostiteljskim objektima i/ili objektima drugih ugostitelja i/ili

³⁶ Pravilnik o razvrstavanju, kategorizaciji i posebnim standardima ugostiteljskih objekata iz skupine Hoteli, NN 56/2006.

iznajmljivača, koji su prethodno ishodili rješenje, odnosno funkcionalna cjelina u tri ili više građevina i/ili dijelova građevina na području jednog naselja.

*Difuzni hotel je objekt u kojem se gostima pružaju usluge smještaja i doručka, odnosno funkcionalna cjelina koju čine tri i više građevina i/ili dijelova građevina uklopljenih u lokalnu sredinu i način života na području jednog naselja. Difuzni hotel mora biti u pretežito stariim, tradicijskim, povijesnim, ruralno-urbanim strukturama i građevinama, uređen i opremljen na tradicijski način.

Na području Grada Lipika također postoji mogućnost organiziranja Lječilišnog difuznog hotela i Lječilišnog integralnog hotela, kao i organiziranja gore navedenih oblika smještaja povezanih sa lovnim turizmom, posjetiteljima Ergele, jezera Raminac te drugih prostornih i sadržajnih atraktivnosti. Isti doprinose poboljšanju smještajnih kapaciteta, produžetku turističke sezone te povezivanju turista, dionika vlasnika i jedinice lokalne samouprave. Potrebno je vršiti edukaciju od strane Grada Lipika i poticanje organiziranje integralnih i difuznih hotela.

Prioritet 2.3. Razvoj autentičnih turističkih atrakcija kroz održivo upravljanje prirodnom vrijednostima te prirodnom i kulturnom baštinom

Kako bi jedinstvena ponuda Grada Lipika u potpunosti zaživjela, potrebno je unaprijediti i razviti, kako cijelokupno područje Grada, tako i određene prepoznatljive lokalitete kao postojeća i potencijalna žarišta i atraktore:

- Turistička rekreativna zona Raminac koja nudi sportski i rekreativski ribolov, turističku stazu za šetnju, vožnju biciklom ili jahanje, mjesta za piknik, roštilj, tematsko dječje igralište, fitness na otvorenom, a za koju je izrađen idejni projekt kojim se planira izgradnja rekreativne zone sa smještajnim kapacitetima i kampom, kompleksom sportskih igrališta, adrenalinskim parkom, hipodromom, ugostiteljskim objektom, šetnicom na vodi i dr.
- Državna ergela Lipik kao početna točka tematske rute "Stazama lipicanaca i kune" za koju se planira obnova građevine, rješavanje imovinsko - pravnih odnosa i dr. te uređenje nove Ergele u zoni Raminca nedaleko sadašnje lokacije.
- Lječilišni perivoj i "Ulica vila" gdje se parkovni prostor sa pratećim lječilišnim objektima planira obnoviti, a zaštićene Vile Zinke i Savić prenamijeniti u interpretacijski centar.

- Rodina kuća uz vidikovce, šetnice, interpretacijski centar i dr. sadržaje postaje generator priče o rodi.
- Lipički vinogradi planirana su kao nova turistička destinacija uređenjem eko bungalova i pratećih manifestacija.
- Turističko – sportsko- rekreacijski centar sa ponudom sportskih sadržaja: kuglane, fitness prostora, sportskih terena i dr.

Prioritet 2.4. Razvoj selektivnih oblika turizma

Uz postojeće vrijednosti/atrakcije i resurse (Državna Ergela Lipik, Toplice Lipik i Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Lipik, Perivoj u Lipiku, Bazeni Lipik, Jezero Raminac i Pjeskara, planinarski dom Omanovac, multikulturalni centar i dr.) potrebno je razvijati i unaprjeđivati postojeći oblik zdravstvenog i lječilišnog turizma te isti vezati sa drugim oblicima selektivnog turizma: ruralni i eko turizam – naročito na seoskim turističkim gospodarstvima, wellness, edukacijski, zatim sportsko-rekreacijski i cikloturizam, adrenalinski, kongresni i industrijski turizam, te ribolovni, lovni i ornitološki. Specifični oblici turizma su jahanje, motociklizam, golubarstvo i dr. Moguće je i poželjno razvijati i izletnički, kulturni, eno - gastronomski, foto turizam, kamping i dr. Potrebno je omogućiti razvoj, otvaranje i uređenje turističko - rekreacijskih zona od kojih je najznačajnija Rekreacijsko područje jezera Raminac, a za koje je izrađen Idejni projekt.

Prioritet 2.5. Marketing, promocija i menadžment turističkih destinacija

Potrebno je poticati razvoj selektivnih oblika turizma koji će sinergijski zaokružiti i upotpuniti turističku ponudu, kao i suradnju između javnog i privatnog sektora te povezanost poljoprivrede i turizma (ruralni turizam, eko turizam, zeleni turizam i dr.). Potrebno je osigurati jačanje i razvoj institucija turističkog sektora, poticati i ojačati rad turističke zajednice, udruživanje, edukaciju ljudskih resursa, razvoj novih turističkih proizvoda, produljenje sezone, kao i ostale aktivnosti jačanja konkurentnog turizma. Konkurenčnosti i jačanju održivog turizma, uz povećanje kvalitete usluga, doprinijeti će promocija i marketinške aktivnosti usmjerene na informiranje i privlačenje turista temeljem kvalitetne, cjelokupne, inovativne i jedinstvene turističke ponude.

Grad Lipik s partnerima (TZ, suradnja s Gradom Pakracom, Gradom Daruvarom i Specijalnom bolnicom za medicinsku rehabilitaciju Daruvarske Toplice, suradnja s LAG-om „Zeleni trokut“ koji objedinjuje Novsku, Lipik i Pakrac, Parkom prirode Lonjsko polje te Parkom prirode Papuk, kao i međunarodna suradnja) priprema i provodi projekte koji doprinose razvoju turizma, a vežu se uz prirodnu baštinu, kulturne i tradicijske atraktivnosti, sportsko-rekreacijske aktivnosti, organizaciju manifestacija i događanja te povećanje smještajnih kapaciteta.

Svu plansku, stratešku dokumentaciju, projekte i inicijative potrebno je uskladiti sa drugim planskim dokumentima na razini Županije i Grada te vezati za domaće i EU fondove.

Također je važno razvijati marketing, promociju i identitet Grada Lipika kao atraktivne destinacije jedinstvene po svojoj ponudi. Prezentaciju turističke ponude moguće je osnažiti kartografijom i mapiranjem te geovizualizacijskim prikazima biciklističkih i drugih sportsko-rekreacijskih i tematskih staza ili cijelih područja.

STRATEŠKI CILJ 3: UNAPRJEĐENJE INFRASTRUKTURNE MREŽE I UVJETA ŽIVLJENA

Razvoj komunalne, prometne i društvene infrastrukture usko se vezuje uz kvalitetno i sveobuhvatno (integrirano) prostorno planiranje i nužan je za učinkovito i konkurentno gospodarstvo te privlačenje novih investicija. Potrebno ga je temeljiti na načelima održivog razvoja, a pri planiranju razvoja infrastrukture prethodno ispitati karakteristike postojećih koridora, sa ciljem njihovog poboljšanja i čim većeg iskorištenja. Ukoliko se grade novi infrastrukturni pravci, potrebno ih je planirati na način da stvaraju najmanji mogući negativni utjecaj na okoliš.

Prioritet 3.1. Razvoj prometne i komunalne (javne) infrastrukture

Mjere se odnose na dogradnju sustava vodoopskrbe za naselja koja trenutno nisu u sustavu vodoopskrbne mreže, rekonstrukciju dotrajalih vodoopskrbnih cijevi te izgradnju vodocrpilišta. Unapređenje sustava odvodnje odnosi se na upravljanje otpadnim vodama kroz sakupljanje, pročišćavanje i ispuštanje otpadnih voda, koristeći nove tehnologije i ekološki pristup te izgradnju pročišćivača. Sustav gospodarenja otpadom treba podići na višu razinu, sanirati divlja odlagališta, izgraditi reciklažna dvorišta i drugu potrebnu infrastrukturu za održivo gospodarenje otpadom.

Povećanje kvalitete života te gospodarski i društveni rast očekuju se također kroz unaprjeđenje i ulaganje u ekološki učinkovitu javnu rasvjetu, proširenje plinske mreže, modernizaciju i proširenje telekomunikacijske i električne mreže. Nužno je uložiti u kvalitetno planiranje i uređenje, rekonstrukciju te kontinuirano poboljšanje javnih prostora: parkova, trgova, groblja, dječjih igrališta, sportsko-rekreacijskih površina, drvoreda, edukativnih i tematskih staza i drugih elemenata zelene infrastrukture Grada.

Ovim prioritetom obuhvaćeno je poboljšanje (modernizacija, rekonstrukcija) postojećih prometnih pravaca na području Grada te izgradnja nove prometne infrastrukture.

Grad Lipik dobro je prometno povezan i nalazi se na povoljnom geostrateškom položaju, no potrebno je modernizirati i poboljšati prometnu infrastrukturu, osigurati asfaltiranje makadamskih cesta, odnosno uređenje nerazvrstanih cesta na području Grada, izgraditi nove funkcionalne cestovne pravce te mrežu biciklističkih staza i uložiti u unaprjeđenje pješačkih komunikacija te tematskih i poučnih staza. Također je potrebno poboljšanje javnog prijevoza posebice željezničkog, te uspostava odmorišta za bicikliste i vidikovaca.

Prioritet razvoja Grada je, kroz unaprjeđenje energetsko-tehnološke infrastrukture, uvođenje i unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture i digitalnih sustava. Potrebno je ulagati u energetsko-tehnološku infrastrukturu te poticati korištenje obnovljivih izvora energije, izgradnju kogeneracijskih postrojenja te jačanje energetske učinkovitosti, uz održivo gospodarenje geotermalnim izvorima i izvorima pitke vode.

Prioritet 3.2. Razvoj društvene infrastrukture

Poboljšanje kvalitete života i briga za stanovništvo, kao jedan od važnijih prioriteta razvoja Grada, uključuje odgoj i obrazovanje, zdravstvo i socijalnu skrb, stanovanje, kulturu, sport i rekreaciju i drugo. Razvoj društvenog (socijalnog) standarda stanovnika čini sredinu privlačnu za življenje, osobni i profesionalni razvoj, kao i moderniziranu društvenu infrastrukturu povezану s turizmom, edukacijom, sportsko-rekreacijskim sadržajima i aktivnostima te javnim prostorima.

Na području Grada Lipika treba ulagati u opremanje i izgradnju dječjih vrtića te njihovu energetsku obnovu. Potrebno je poticati uvođenje Montessori i sličnih programa koji potiču razvoj potencijala i talenata djece.

Potrebno je poticati razvoj edukacije, odnosno formalnog i neformalnog obrazovanja, kao i unaprjeđenje postojećih kapaciteta (modernizaciju, rekonstrukciju) odgojno-obrazovne infrastrukture te izgradnju novih institucija. U svrhu usavršavanja znanja, vještina, sposobnosti ljudskih potencijala u različitim djelatnostima, potrebno je omogućiti i cjeloživotno učenje te treninge za mlade i odrasle poduzetnike, vlasnike OPG-a, obrtnika, pčelara i druge, kao i stipendiranje učenika.

Unaprjeđenje kvalitete kulturnog života očituje se u izgradnji novih te rekonstrukciji i modernizaciji postojećih objekata u kulturi, kao i osnivanju kulturno-društvenih centara i centara za mlade, što će također doprinijeti razvoju kulturnog turizma.

Također, unaprjeđenjem zdravstvene i socijalne infrastrukture, odnosno gradnjom novih te modernizacijom i opremanjem postojećih socijalnih i zdravstvenih objekata, povećala bi se kvaliteta zdravstvenih i socijalnih usluga na području Grada Lipika.

Navedeno također uključuje poboljšanje i izgradnju objekata prilagođenih invalidima, starijim i nemoćnim osobama, djeci s poteškoćama u razvoju i drugo.

Rekonstrukcijom postojeće i izgradnjom nove sportske infrastrukture objekata i sportskih terena, bazena, pješačko-biciklističkih i tematskih staza, dječjih igrališta, tematskih parkova, projektiranjem i izgradnjom Rekreacijskog područja Raminac te druge opće i sportske infrastrukture, podiže se kvaliteta i aktivnost života građana te omogućavaju preduvjeti za razvoj selektivnih oblika turizma, što direktno utječe na poboljšanje turističke ponude Grada.

Prioritet 3.3. Prostorno planiranje i sigurnost

Potrebno je kontinuirano ulaganje u izradu te izmjene i dopune potrebne prostorno-planske, strateške i projektne dokumentacije, uvažavajući standarde zaštite okoliša i paradigme održivog razvoja.

Uz geodetsko-katastarske izmjere, rješavanje imovinsko-pravnih odnosa, legalizacije, unaprjeđenje GIS sustava baze podataka, vrednovanja kartiranja i mapiranja sadržaja na području Grada, važno je uskladiti zemljišne knjige s katastrom. Potrebno je izraditi Prostornim planom i drugim dokumentima predviđene UPU-e (urbanističke planove uređenja), strategije te drugu projektno-tehničku dokumentaciju, kao i pripremiti istu za sufinanciranje iz državnog proračuna i EU fondova i programa. Kvalitetnim prostornim planiranjem, održivim gospodarenjem prirodnim resursima (posebice izvori i ljekovita termalna voda), održivim upravljanjem krajobraznim i kulturnim vrijednostima, uređenom bazom podataka, osnaživanjem kulture korištenja tehnologije i stvaranju inteligentnog Grada Lipika te drugim parametrima, povećavaju se privlačnost za investitore i ulaganja na području Grada te generalno zadovoljstvo građana.

Radi sigurnosti građana i posjetitelja te boljim korištenjem prirodnih resursa i širom mogućnosti kretanja, potrebno je izraditi kvalitetan plan razminiranja te djelovati u skladu s istim.

STRATEŠKI CILJ 4: RAZVOJ INTELIGENTNOG, SAMOODRŽIVOG I ZELENOG GRADA

Jedan od ciljeva Grada Lipika jest kroz unaprjeđenje telekomunikacijske infrastrukture i uvođenja digitalizacije primjenom "E sustava", te primjenom načela energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, dostići održive i ekološke standarde koji će učiniti Grad prepoznatljivim, urednim i atraktivnim mjestom za stanovnike i posjetitelje.

Prioritet 4.1. Inteligentno upravljanje gradom

Na razini Grada treba djelovati u smjeru 'pametnog grada', digitalne povezanosti javne uprave i građana, institucija međusobno u skladu s modernim ICT rješenjima i ispunjavanjem kriterija za moguće stjecanje Certifikata o povolnjom poslovnom okruženju – BFC certifikata.

Nužno je poboljšati efikasnost gradske uprave, prijenos podataka i informacija i koordinaciju kroz pametna rješenja. Omogućiti naprednu telekomunikacijsku infrastrukturu svim građanima na javnim mjestima putem HotSpot točaka i Wi-Fi usluga, odnosno dostupnost širokopojasnog interneta i dr.

Prioritet 4.2. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti

Obnova i uvođenje energetski učinkovite infrastrukture u javnom i privatnom vlasništvu odnosi se na povećanje korištenja obnovljivih izvora energije i uvođenje energetskih učinkovitih rješenja uz smanjenje troškova i energije u javnom i privatnom sektoru. Navedeno uključuje izradu prostorno-planske i projektne dokumentacije, akcijskog plana, te sanaciju i energetsku obnovu fasada, zelenu i pasivnu gradnju, uvođenje korištenja obnovljivih izvora energije i čiste tehnologije u javnu infrastrukturu Grada Lipika. Korištenje obnovljivih izvora energije iz sunca na objektima preko fotonaponskih ćelija i solarnih panela višestruko smanjuje potrošnju komercijalnih izvora energije, emisije CO₂ i drugo. Ekološki učinkovita javna rasvjeta pridonijet će povoljnom utjecaju na okoliš te smanjenim troškovima.

Grad Lipik je s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost 2014. godine već sufinancirao energetsku obnovu 18 obiteljskih kuća, a Požeško slavonska županija 4 obiteljske kuće na području Grada. Na isti način je proveden postupak obnovljivih izvora energije za obiteljske kuće na području Grada Lipika, njih čak 42. Istovremeno je provedena energetska obnova doma zdravlja u Lipiku, ugrađeni su obnovljivi izvori energije na dječjem vrtiću u Lipiku (elektrana i PTV) i Sportskom centru u Lipiku (grijanje i PTV).

Fond za energetsku učinkovitost je i tijekom 2015. i 2016. godine sufinancirao energetsku obnovu obiteljskih kuća na području Grada Lipika. Podaci o broju su trenutno nedostupni, no dobivena je informacija kako je Grad Lipik po broju obnovljenih kuća, a razini države, bio pri vrhu.

Tijekom 2016.g provedena je energetska obnova višestambenih zgrada u Lipiku, njih 11, a trenutno je u početku obnove još njih 8.

Promicanje energetske učinkovitosti i uvođenje obnovljivih izvora energije u kućanstvima i poduzećima postiže se kroz podizanje svijesti građana te investitora o važnosti i prednostima korištenja energetski učinkovitih rješenja i OIE te povećanje stupnja njihovog korištenja.

Potrebno je otvaranje novih gospodarskih zona orijentirati na koncept primjene ekoloških načela i zelene gradnje.

Prioritet 4.3. Učinkovito korištenje obnovljivih izvora energije

Potrebno je poticati korištenje energije iz OIE te poticati izgradnju i korištenje energije iz kogeneracijskih postrojenja, uz organiziranje sustavne edukacije posvećene javnom i privatnom sektoru, odnosno javnoj upravi, građanima i poduzetnicima. Time se pridonosi ostvarenju ciljeva energetski održivog Grada Lipika i boljim uvjetima života građana. Dobivanje energije moguće je iz različitih izvora: sunca, vjetra, vode, geotermalnih izvora, biomase i dr. uključivo sakupljanje i korištenje kišnice, što se može predvidjeti planskom i projektnom dokumentacijom.

Prioritet 4.4. Ekološki usmjeren grad

Kako je gospodarenje otpadom prioritetno pitanje u području zaštite okoliša, tako bi se prioritet Grada Lipika trebao odnositi na održivo gospodarenje otpadom koje uporiše ima u Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/2013) te Županijskim Planom te Planom gospodarenja otpadom Grada Lipika za razdoblje do 2014. – 2020.

Na području Grada Lipika potrebno je unaprijediti sustav gospodarenja otpadom (komunalnim i opasnim vrstama otpada), odnosno smanjiti ukupnu količinu proizvedenog komunalnog otpada, odvojeno prikupljanje otpada na mjestu nastanka (papira, stakla, plastike, metala i dr.) te biootpada iz kućanstva i javnih zelenih površina, kao i odvojeno prikupljanje građevinskog otpada. Provoditi mjere pripreme za ponovnu uporabu, recikliranje i druge postupke oporabe te adekvatno zbrinjavanje otpada uz plansku izgradnju zelenih otoka i reciklažnih dvorišta te poticanje kompostiranja.

Potrebno je izraditi program sanacije i sanirati sva divlja odlagališta otpada te uspostaviti kvalitetan sustav nadzora (informacijski sustav praćenja stanja) nad kritičnim točkama kako bi se unaprijedilo stanje okoliša i zdravlje ljudi. Projekte je moguće pripremiti za sufinanciranje iz nacionalnih i EU fondova i područja sustavnog zbrinjavanja otpada.

Vrlo važna je i komponenta edukacije stanovništva i posjetitelja o važnosti očuvanja okoliša kroz informativne i promotivne materijale (letke i brošure), kampanje, javne tribine i edukativne radionice na temu odvajanja, oporabe i recikliranja otpada, kompostiranja, izbjegavanja otpada (obraćanje pažnje na ambalažu) i drugih metoda. Potrebno je poticati odgojno-obrazovne

institucije da u svoj program uključe načela ekologije, zelene (kružne) i plave ekonomije, permakulture, održivosti, kompostiranja, recikliranja, zadrugarstva i drugih komponenti zaštite okoliša. Različite udruge na području Grada mogu se uključiti u različite inicijative i akcije čišćenja otpada iz okoliša, organiziranja edukacija i radionica na temu kompostiranja, recikliranja i izrade proizvoda od otpada i dr.

Također je vrlo važno osvijestiti proizvođače proizvoda, odnosno otpada koji nastaje pri proizvodnom procesu ili nakon uporabe proizvoda o načelu "onečišćivač plaća" te kako bi se smanjio nastanak otpada i svi troškovi s tim u vezi te rizik od onečišćenja okoliša.

Zaštita okoliša se prvenstveno odnosi na sprječavanje i/ili smanjenje negativnog utjecaja na okoliš. Potrebno je adekvatno, kvalitetno i održivo upravljati prirodnim resursima na području Grada Lipika, kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri očuvala prirodna i kulturna baština, odnosno štitile krajobrazne i kulturno-povijesne vrijednosti kroz održivi razvoj.

STRATEŠKI CILJ 5: VISOKI DRUŠTVENI STANDARD I SOCIJALNA KOHEZIJA

Potrebno je stvoriti uvjete koji će pružiti dobar temelj za rad i zapošljavanje, odgoj i obrazovanje, osobni i profesionalni razvoj, ugodan boravak turista i drugih posjetitelja te učiniti Grad Lipik sredinom privlačnom za življenje uz visoki indeks sreće. Socijalna i društvena osjetljivost odnosi se na razinu opremljenosti društva sadržajima za djecu i mlade, podršku obiteljima te starijim i nemoćnim osobama, a naročito osobama s posebnim potrebama kroz različite programe i sadržaje te dostupnost javnim prostorima i aktivnije uključivanje u društvenu zajednicu. Na kvalitetu života utječu različiti čimbenici koje treba postaviti na visoku razinu: stanje u okolišu, kvaliteta i dostupnost obrazovanja, zdravstvene zaštite, socijalne skrbi, odgojno-obrazovnih ustanova, domova za starije i nemoćne, kvalitete stanovanja, društvenih i kulturno-zabavnih sadržaja, sporta i rekreacije, zatim mogućnost zapošljavanja, raspoloživi dohodak i dr.

Prioritet 5.1. Razvoj ljudskih potencijala i obrazovanja

Za uspješan razvoj Grada, odnosno ekonomije, turizma i drugih gospodarskih grana, društvenih i drugih dobrobiti, važan preduvjet predstavlja adekvatno postavljanje i unaprjeđenje odgoja i

obrazovanja. Unutar ovog prioriteta definirane su mjere za unaprjeđenje dostupnosti i kvalitete odgoja i obrazovanja, unaprjeđenje kvalitete rada odgojno obrazovnih institucija svih razina, unaprjeđenje formalno stečenog obrazovanja i primjenu informacijskih tehnologija, a sve u cilju stjecanja novih znanja, vještina i sposobnosti, kako bi se u konačnici doprinijelo društvu i zajednici. Važno je poticati razvoj inovativnih programa i načina učenja za sve dobne skupine, kao i u dječjim vrtićima, osnovnim i srednjim školama kroz edukaciju o zdravoj prehrani, održivosti, ekologiji, permakulturi, dobroj ekonomiji, zadružarstvu i sl., uz praktičnu nastavu i uspostavu školskog vrta te unaprjeđenje uvjeta rada s djecom s posebnim potrebama.

Lipik kao grad znanja zahtjeva jačanje industrije znanja, odnosno istraživačkih i obrazovnih kapaciteta. U svrhu realizacije napretka u obrazovanju, nužno je ostvariti partnerske odnose između sveučilišta, poslovnog sektora i lokalne samouprave.

Nastoji se osigurati mogućnost cjeloživotnog učenja, seminara, organizacije tečajeva, radionica i dr. aktivnosti za sve dobne skupine i vrste djelatnosti u svrhu veće konkurentnosti i zapošljavanja.

Prioritet 5.2. Jačanje društvene odgovornosti

Potrebno je poticati jačanje organizacija civilnog društva i socijalnog poduzetništva u svezi s različitim programima i inicijativama, pomoći pri aplikacijama te poticanjem volonterizma. Socijalni poduzetnici radeći u organizacijama civilnog društva u privatnom ili javnom sektoru čine važan utjecaj na društvo na profesionalan, inovativan i održiv pristup.

Za uspješni razvoj Grada Lipika potrebno je uspostaviti i unaprijediti odnose i suradnju Grada sa javnim, privatnim i neprofitnim sektorom, Požeško-slavonskom županijom i JLS u okruženju, te kroz LAG „Zeleni trokut“ sa ciljem zajedničkog rješavanja razvojnih ograničenja i jačanja integriranog razvoja i planiranja. Uspostavom partnerskih odnosa, udruživanjem u klastere, zadruge i druge organizacije civilnog društva te jačanjem kapaciteta članova kroz edukaciju i razvoj poslovnih vještina, kao i uvođenjem moderne tehnologije, direktno se utječe na povećanje konkurentnosti Grada Lipika kao cjeline. Važno je uspostaviti jačanje svijesti građana o važnosti društvene i političke participacije, odnosno uključivanje javnosti u važna pitanja lokalne

samouprave, primjerice participativno upravljanje prirodnim resursima te prometom i mobilnošću, pametno gospodarenje otpadom te drugim temama.

Prioritet 5.3. Obnova i očuvanje društveno kulturne baštine

Nastoji se poticati tradicijska vrijednost kulturnih i sportskih manifestacija, folklora, i drugih tematskih događanja kako bi se tradicija nastavljala i dalje te tvorila nedjeljivu vezu sa sadašnjošću kroz mlađe generacije, čineći pritom lipički kraj prepoznatljivim.

Potrebno je poticati i tradicijske, umjetničke obrte, izradu suvenira u ruralnim područjima.

Potrebno je izraditi valorizaciju i rekonstrukciju građevina društvene i javne namjene u svrhu podizanja kvalitete života u Gradu.

Prioritet 5.4. Unaprjeđenje kvalitete života u zajednici

Mladi predstavljaju pokretačku snagu društva i važan resurs, te je potrebno omogućiti sadržaje koji privlače mlade za život i boravak u Gradu Lipiku, umjesto odlaska u druge urbane sredine. Osim mogućnosti za rad, potrebno je osigurati kvalitetne obrazovne, društvene i zabavne sadržaje, te su ovim prioritetom definirane mjere unaprjeđenja sportsko-rekreacijskih sadržaja, kulturnih i društvenih sadržaja, te razvoj mreže zdravstvenih i socijalnih usluga u zajednici, kako bi se podigao društveni standard i zadržavanje mladih te pridonijelo cijelokupnom razvoju Grada Lipika.

Potrebno je razvijati kvalitetnu i inovativnu sportsko-rekreacijsku ponudu za sve dobne skupine i pripadnike društva, te istu povezati sa prirodnim područjima i kulturnim znamenitostima, edukacijom (poučne, tematske staze, radionice i dr.), turizmom i drugim djelatnostima, stvarajući ujedno jedinstven turistički proizvod.

Također, potrebno je ulagati u poboljšanje kulturnih i društvenih sadržaja kroz kreiranje strategije, inovativnih projekata i jedinstvene ponude, povezivanje sa sektorima turizma, edukacije, sporta i rekreativne i drugih sadržaja uz poboljšanje marketinških aktivnosti, kako bi se doprinijelo kvaliteti života u lokalnoj zajednici te identitetu i promociji samog Grada.

Potrebno je ulagati u poboljšanje postojećih zdravstvenih kapaciteta i ponude te unaprijediti sustav javnog zdravstva. Potrebno je osigurati modernizaciju postojećih i razvoj novih socijalnih usluga, unaprjeđenje usluga međugeneracijske solidarnosti, poboljšanje uvjeta i kvalitete života te poticanje zapošljavanja kod socijalno marginaliziranih skupina te njihovo uspješno integriranje u gospodarski i društveni život. Grad Lipik treba težiti paradigmi razvoja i pretvaranje u grad mladih, obrazovanih, zaposlenih i zadovoljnih ljudi.

3.1. Integrirani razvoj ruralnog područja i EU fondovi

Ruralni razvoj Grada Lipika temelji se na ciljevima i prioritetima europskih, nacionalnih, županijskih i gradskih razvojnih dokumenata. Jačanje politike ruralnog razvoja uvršteno je među razvojne prioritete Europske Unije i Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP). Lisabonskom strategijom definirani su razvojni instrumenti i očekivani rezultati politike ruralnog razvoja. Neki od najvažnijih instrumenata ruralnog razvoja prema Lisabonskoj strategiji su inovacije, konkurentnost, suradnja sa prehrambenom industrijom, ruralna diversifikacija te partnerstvo javnog i privatnog sektora (LEADER pristup). Ista strategija naglašava stvaranje radnih mesta, gospodarski rast i poduzetništvo s ciljem povećanja konkurentnosti poljoprivrede kroz smanjenje zajamčenih cijena i uvođenjem subvencija. ZPP stavlja naglasak na tržišnu konkurenčiju, a ne na tržišnu potporu i zahtjeva promjenu radne kulture i radnih navika u svrhu veće učinkovitosti i održivosti. Potpora ruralnom razvoju dana je i od strane Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a glavni zadatak Fonda je da kao nadopuna ostalim potporama ruralnog i regionalnog razvoja, promiče politiku održivog ruralnog razvoja.

Ruralni krajobraz općenito, kao i Grada Lipika predstavlja osnovni resurs područja s naglaskom na poljoprivredne načine korištenja zemljišta kao što su ratarstvo, povrtlarstvo, stočarstvo, vinogradarstvo, voćarstvo, pčelarstvo. Pravilno planiranje i upravljanje krajobrazom od izrazite je važnosti i dobrobiti za cijelo stanovništvo i promatrano područje u svrhu njegovog očuvanja i pravilnog razvoja. Uočavanje karakteristika i kvaliteta lipičkog ruralnog krajobraza te njegovo planiranje za budućnost nosi temelj za daljnji prosperitet i razvoj destinacije Grada Lipika.

Grad je već napravio iskorak u prilagodbi na europsku politiku ruralnog razvoja postavši članom LAG-a „Zeleni trokut“ te izradom Lokalne strategije razvoja LAG-a za razdoblje 2014. - 2020. godine. Time se otvara mogućnost partnerstva tri društvena sektora (javni, civilni i privatni) čime

se definiraju prioriteti zajednice i identificiraju projekti od zajedničkog interesa. LEADER pristup daje dobre smjernice ruralnog razvoja, a partnerstvom i suradnjom unutar LAG-a pospješuje se apliciranje na EU fondove.

Obzirom da LAG u načelu LRS-a ističe potrebu za razvojem i provođenjem koncepta održivog upravljanja prirodnim resursima, zaštitom okoliša, krajobraznih i kulturnih posebnosti u ruralnom razvoju područja, nužno je izraditi inventar krajobraza područja koji će biti temeljni alat za poznavanje karakteristika krajobraza i usmjeravanje odluka u budućnosti kroz razvoj.

Program ruralnog razvoja, koji za jedan od ciljeva ima razvijeno ruralno gospodarstvo s trendom povećanja zaposlenosti, proizvodnje visokokvalitetne hrane, razvoja nepoljoprivrednih gospodarskih aktivnosti u ruralnih područjima te održivog korištenja raspoloživih prirodnih potencijala u funkciji osiguravanja ruralnih područja kao sigurnog i privlačnog mesta za život i rad. Program ruralnog razvoja 2014.- 2020. donosi sveukupno 16 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenja životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima uopće, a koje će biti subvencionirane iz EPFRR fonda Europske unije.

Fond se u programskom razdoblju od 2014. do 2020. usredotočuje na tri glavna cilja:

- poticanje konkurenčnosti poljoprivrede
- osiguranje održivog upravljanja prirodnim resursima i klimatska akcija
- postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući otvaranje i održavanje radnih mesta

Sukladno aktualnoj zaštiti prostora (NATURA 2000), vrijednostima i osjetljivostima, promišljanje o razvojnim mogućnostima i novim prostornim intervencijama mora biti odmjereno i usklađeno sa karakterom krajobraza. Republika Hrvatska nije izradila javni registar kojim bi se dao uvid u inventar područja i njegove prirodne vrijednosti, stoga su lokalne zajednice prepuštene snalaženju i samostalnom djelovanju. Iz tog razloga nužno je izraditi **Krajobraznu osnovu područja Grada Lipika** koja obuhvaća definiranje, opis i kartiranje tipova krajobraza te integralnu procjenu njihovih kvaliteta i propisivanje smjernica za razvoj i zaštitu sukladno Programu ruralnog razvoja. Cilj je u koncept lokalne baštine uključiti lokalne načine korištenja zemljišta, izdvojiti one najkarakterističnije i specifične na kojima se može temeljiti identitet i daljnji razvoj područja LAG-a „Zeleni trokut“.

Na regionalnoj razini, glavni službeni dokument koji dijelom regulira ruralni razvoj je Županijska razvojna strategija 2011.-2013. i za razdoblje 2016.-2020., koja definira 3 glavna cilja razvoja Županije:

- Povećanje konkurentnosti PSŽ kroz zeleni i pametni razvoj
- Povećanje kvalitete življenja kroz održiv regionalni razvoj
- Unaprjeđenje upravljanja regionalnim razvojem te očuvanje slavonskog identiteta i multikulturalnosti.

Gospodarski razvoj i rast Županije temelje se prije svega na poduzetništvu, poljoprivredi, industriji i turizmu.

Osim proračunskih sredstava Grada Lipika, planiranu prostorno-plansku, studijsku i projektnu dokumentaciju te izvedbu planiranih zahvata moguće je financirati putem nacionalnih (regionalnih) sredstava (različita Ministarstva), te putem Europske Unije, odnosno strukturnih i investicijskih fondova, operativnih programa, te programa Unije. Grad se kao jedinica lokalne samouprave za realizaciju kapitalnih infrastrukturnih projekata može također zadužiti putem poslovnih banaka ili koristiti model javno privatnog partnerstva. Sredstva iz ostalih izvora obuhvaćaju privatna sredstva poduzetnika (društveno odgovorno posovanje) i fizičkih osoba, ali i moguće finansijske izvore nevladinih organizacija, lokalnih organizacija i sl.

Europska unija osigurava sljedeće programe:

- Kreativna Europa (Creative Europe),
- Horizon 2020 (Obzor 2020),
- Program za konkurentnost poduzeća i malih i srednjih poduzeća,
- Justice,
- Hercule III,
- Pericles 2020,
- Europa za građane 2014-2020,
- Program za zapošljavanje i socijalne inovacije,
- Inicijativa za zapošljavanje mladih,
- Erasmus +,
- COSME – Program za konkurentnost malih i srednjih poduzeća

- Fiscalis 2020
- Customs 2020
- Prava i državljanstvo
- LIFE program za zaštitu okoliša i klimatske akcije,
- Zdravlje za rast
- CONSUMER

Operativni programi Konkurentnost i kohezija 2014.-2020. i Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020. te Program ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.–2020. i Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH za programsko razdoblje 2014.–2020. omogućavaju korištenje sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova (Europski fond za regionalni razvoj, Kohezijski fond, Europski socijalni fond, Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj i Europski fond za pomorstvo i ribarstvo).

U finansijskom razdoblju 2014.-2020. Republici Hrvatskoj je iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova na raspolaganju ukupno 10,692 milijardi eura, od čega je 8,413 milijardi eura predviđeno za ciljeve kohezijske politike, 2,026 milijarde eura za poljoprivredu i ruralni razvoj te 253 milijuna eura za razvoj ribarstva.

Europska komisija dodjeljuje novac u obliku bespovratnih sredstava, zajmova i garancija s ciljem provedbi projekata ili aktivnosti.

Strukturni i investicijski fondovi Europske unije obuhvaćaju:

Tablica 61. Finansijski pokazatelji operativnih programa za finansijsko razdoblje RH 2014.-2020.

ESI Fond	Alokacija (EUR)
Operativni program Konkurenčnost i kohezija (OPKK)	6.831.255.232
Operativni program učinkoviti ljudski potencijali (OPULJP)	1.582.210.217
Program ruralnog razvoja (PRR)	2.026.222.500
Operativni program za pomorstvo i ribarstvo (OPPiR)	252.643.138
UKUPNO	10.692.331.087

V. IZVORI PODATAKA

1. Dokumenti prostornog uređenja, strateški i drugi dokumenti

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13)

Zakon o gradnji (NN 153/13)

Zakon o zaštiti prirode ("Narodne novine" br. 70/05, 139/08, 57/11, 80/13)

Zakon o zaštiti zraka ("Narodne novine" br. 130/11, 47/14)

Zakon o zaštiti okoliša ("Narodne novine" br. 110/07, 80/13, 153/13, 78/15)

Zakon o vodama ("Narodne novine" br. 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14)

Zakon o zaštiti od buke ("Narodne novine" br. 30/09, 55/13, 153/13, 41/16)

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine" br. 69/99, 151/03, 157/03 – ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14, 98/15)

Zakon o sustavu civilne zaštite („Narodne novine“ br. 82/15)

Zakon o zaštiti i spašavanju ("Narodne novine" br. 174/04, 79/07, 38/09, 127/10)

Zakon o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

Zakon o šumama (NN 140/05, 82/06, 129/08, 80/10, 124/10, 25/12, 68/12, 148/13, 94/14)

Strategija prometnog razvitka Republike Hrvatske

Uredba o proglašenju ekološke mreže ("Narodne novine" br. 109/07, 80/13)

Uredba o ekološkoj mreži ("Narodne novine" br. 124/13, 105/15)

Odluka o razvrstavanju javnih cesta ("Narodne novine" br. 44/12, 94/14, 66/15)

Konvencija o europskim krajobrazima ("Narodne novine" br. 12/02)

Program ruralnog razvoja republike hrvatske za razdoblje 2014.-2020. (nacrt programa, Ministarstvo poljoprivrede 2014.)

Pravilnik o metodologiji za izradu procjena ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 30/2014 i 67/2014)

Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima Izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15)

Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova ("Narodne novine" br. 106/98, 39/04, 45/04, 163/04, 09/11)

Izvješće o stanju u prostoru Grada Lipika za razdoblje 2009.-2013. godine („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 4/13)

Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (DZS)

Popis stanovništva 2001., Državni zavod za statistiku (DZS)

Popis poljoprivrede 2003., Državni zavod za statistiku (DZS)

Corine Land Cover Croatia 2012., Agencija za zaštitu okoliša (AZO)

Državna geodetska uprava (DGU), podaci iz 2016. godine

HŽ Infrastruktura, podaci iz 2016. godine

Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM), podaci iz 2016. godine

Hrvatska elektroprivreda (HEP), podaci iz 2016. godine

HEP-Plin d.o.o., podaci iz 2016. godine

Plinacro d.o.o. Zagreb, podaci iz 2016. godine

Hrvatske vode, podaci iz 2016. godine

Bioportal, AZO, podaci iz 2015. godine

Arkod preglednik zemljinih knjiga, podaci iz 2016. godine

Županijska razvojna strategija Požeško-slavonske županije za razdoblje 2011. – 2013.

Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za 2007. – 2015. godinu (NN 85/07, 126/10 i 31/11)

Prostorni plan Požeško-slavonske županije („Požeško-slavonski službeni glasnik“ br. 05/02, 05A/02 i 04/11, 4/15)

Strategija razvoja ljudskih potencijala Požeško-slavonske županije 2016. – 2020.

Lokalna razvojna strategija Lokalne akcijske grupe (LAG) „Zeleni trokut“ za razdoblje 2012. – 2015.

Lokalna razvojna strategija Lokalne akcijske grupe (LAG) „Zeleni trokut“ za razdoblje 2014. – 2020.

Prostorni plan uređenja Grada Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 6/07)

Izmjene i dopune PPUG Lipika („Službeni glasnik“ Grada Lipika br. 01/10, 06/11, 15/15)

Strateški plan razvoja turizma gradova Lipika i Pakrac ("Službeni glasnik" Grada Lipika br. 5/13)

Revizija dijela Strategije razvoja turizma Lipika (Odluka: "Službeni glasnik" Grada Lipika br. 8/16)

Plan gospodarenja otpadom za razdoblje od 2014. -2020. gradova Lipika i Pakrac ("Službeni glasnik" Grada Lipika br. 10/14)

Program razvoja poljoprivrede za područje Grada Lipika za razdoblje 2016. – 2020. ("Službeni glasnik" Grada Lipika br. 17/15)

Strategija razvoja Grada Lipika do 2020. godine ("Službeni glasnik" Grada Lipika br. 6/16)

Detaljni plan uređenja Poduzetničke zone II. Lipik (UPU 2) ("Službeni glasnik" Grada Lipika br. 03/08)

Urbanistički plan uređenja gospodarske zone Lipik III (UPU 4) ("Službeni glasnik" Grada Lipika br. 6/11)

Urbanistički plan uređenja izdvojenog građevinskog područja turističko-rekreacijske zone

Detaljni plan uređenja Zona A – Lipik ("Službeni glasnik", br. 01/98 i 03/99)

Detaljni plan uređenja Zona B – Lipik ("Službeni glasnik", br. 01/98 i 03/99)

Detaljni plan uređenja stambeno – poslovne zone „Centar“ u Lipiku ("Službeni glasnik", br. 02/98, 03/99, 04/03, 05/05, 01/12 i 5/15)

2. Kontaktirane službe

- Agencija za zaštitu okoliša (AZO)
- Državni zavod za zaštitu prirode (DZZP)
- Državna geodetska uprava (DGU)
- Agencija za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada (AZONIZ)
- Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja (MGIPU)
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (MZOIE)
- Zavod za prostorno uređenje (ZPU) Požeško-slavonske županije
- Državni zavod za statistiku (DZS)
- Hrvatske autoceste (HAC)
- Hrvatske ceste (HC)
- Županijska uprava za ceste Požeško-slavonske županije (ŽUC)
- Upravni odjel za urbanizam i graditeljstvo, komunalno-stambeno gospodarstvo, promet i zaštitu okoliša, Odsjek za promet
- Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti (HAKOM)
- HEP PLIN d.o.o.
- PLINACRO d.o.o.
- Hrvatska poljoprivredna agencija (HPA)
- Hrvatske vode (HRV. Vode)
- Vode Lipik d.o.o.
- Hrvatski telekom (HT)

- Hrvatske željeznice (HŽ)
- INA-Industrija nafte d.d.
- JANAf d.d.
- Ministarstvo poljoprivrede - informacijski sustav središnje lovne evidencije
- Ministarstvo kulture (MK), Konzervatorski odjel Požega

VI. POPIS PRILOGA

1. Popis kartograma

Kartogram 1. Geografski položaj Grada Lipika u Požeško - slavonskoj županiji

Kartogram 2. Položaj Grada Lipika u Požeško - slavonskoj županiji

Kartogram 3. Struktura korištenja zemljišta prema CORINE (Land cover Croatia) 2012. godine

Kartogram 4. Naselja unutar Grada Lipika

Kartogram 5. Distributivno područje Pakrac – Plin d.o.o.

Kartogram 6. Karta magistralnih podzemnih plinovoda na području Grada Lipika

Kartogram 7. Plinovodi i eksploatacijska polja ugljikovodika (EPU) na području Grada Lipika

2. Popis slika

Slika 1. Karta prikazanih područja pod zaštitom ekološke mreže Natura 2000 na području Grada Lipika

3. Popis grafova

Graf 1. Kretanje ukupnog broja stanovnika Grada Lipika od 1971.-2011. Godine

Graf 2. Bazni indeks kretanja broja stanovnika Grada Lipika od 1971.-2011. godine (1971.=100)

Graf 3. Verižni indeks promjene broja stanovništva Grada Lipika od 1971.-2011. godine (1971.=100)

Graf 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Lipika od 2001. do 2016. godine

Graf 5. Dobro-spolna struktura Grada Lipika 2011. godine

Graf 6. Stanovništvo Grada Lipika prema glavnim izvorima sredstava za život, 2011.

Graf 7. Struktura zaposlenog stanovništva Grada Lipika prema sektorima djelatnosti, 2011.

Graf 8. Broj zaposlenih prema područjima djelatnosti Grada Lipika, 2011.

Graf 9. Struktura stanovništva prema razini obrazovanja za Grad Lipik, 2011. godine

4. Popis tablica

Tablica 1. Popis i površine naselja prema rezultatima Popisa stanovništva 2011.

Tablica 2. Stanovništvo na području Grada Lipika po naseljima

Tablica 3. Opće kretanje broja stanovnika Grada Lipika od 2001. do 2011. godine

Tablica 4. Prirodno kretanje stanovništva Grada Lipika od 2001.-2016. godine

Tablica 5. Tipizacija stupnja ostarjelosti Požeško-slavonske županije (2011.)

Tablica 6. Veličine dobne skupine i starosni pokazatelji u Gradu Lipiku 2011. godine

Tablica 7. Starosni pokazatelji Grada Lipika, Požeško - slavonske županije i Republike Hrvatske 2011. godine

Tablica 8. Broj privatnih kućanstava i prosječan broj osoba u kućanstvu po gradovima u Požeško-slavonskoj županiji 2011. godine

Tablica 9. Indeks rasta/pada broja kućanstva

Tablica 10. Prostorni pokazatelji za namjenu površina u Gradu Lipiku

Tablica 11. Sustav središnjih naselja i površine naselja Grada Lipika

Tablica 12. Površine postojećih građevinskih područja naselja Grada Lipika

Tablica 13. Gustoća stanovništva po naseljima Grada Lipika

Tablica 14. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina Grada Lipika

Tablica 15. Broj i gustoća naselja Grada Lipika

Tablica 16. Opća gustoća naseljenosti Grada Lipika

Tablica 17. Prikaz trgovačkih društava po djelatnostima na području Grada Lipika 2016.

Tablica 18. Dolasci i noćenja turista (prema NKPJS-u 2012.) po gradovima i općinama u 2016.

Tablica 19. Indeks i stupanj razvijenosti Grada Lipika (razdoblje 2014. – 2016.)

Tablica 20. Stanovništvo prema položaju u zaposlenju, starosti i spolu, popis 2011. godine

Tablica 21. Stanovništvo staro 15 i više godina prema trenutačnoj aktivnosti, starosti i spolu, popis 2011. godine

Tablica 22. Obrazovna struktura stanovništva starijeg 15 i više godina prema najvišoj završenoj školi, starosti i spolu za Grad Lipik, 2011.

Tablica 23. Dnevni migranti Grada Lipika, 2011. godine

Tablica 24. Tjedni migranti Grada Lipika, 2011. godine

Tablica 25. Prikaz državnih cesta na području Grada Lipika

Tablica 26. Prikaz županijskih cesta na području Grada Lipika

Tablica 27. Prikaz lokalnih cesta na području Grada Lipika

Tablica 28. Infrastruktura elektroničkih komunikacija Grada Lipika, 2013. – 2016.

Tablica 29. Distribucija samostojećih antenskih stupova u vlasništvu operatora javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2, HT) po naseljima na području Grada Lipika, 2013. – 2016.

Tablica 30. Vrsta i duljina elektroopskrbnih vodova na području Grada Lipika

Tablica 31. Duljina niskonaponske mreže na području Grada Lipika

Tablica 32. Broj trafostanica na području Grada Lipika

Tablica 33a. Duljina plinovoda na području grada Lipika

Tablica 33b. Duljina distributivnog sustava po naseljima

Tablica 34. Cjevovodi na području Grada Lipika

Tablica 35. Eksploatacijska polja ugljikovodika na području Grada Lipika

Tablica 36. Duljina javne vodoopskrbne mreže na području Grada Lipika

Tablica 37. Udio potrošnje vode prema djelatnostima na području Grada Lipika

Tablica 38. Duljina kanalizacijske mreže na području Grada Lipika

Tablica 39. Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda na području Grada Lipika

Tablica 40. Planirane akumulacije na području Grada Lipika

Tablica 41. Reciklažno dvorište na području Grada Lipika

Tablica 42. Zaštićena područja na području Grada Lipika

Tablica 43. Prikaz zaštićenih područja Ekološke mreže Natura 2000 na području Grada Lipika

Tablica 44. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina. Prikaz i usporedba udjela poljoprivrednih površina u ukupnoj površini Grada iz 2011. i 2015. g.

Tablica 45. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta u gradu Lipiku

Tablica 46. Poljoprivredne površine na području grada Lipika (stanje na dan 15.01.2015.)

Tablica 47. Privatna kućanstva prema korištenom poljoprivrednom zemljištu

Tablica 48. Struktura stočarske proizvodnje u razdoblju od 2013. do 2016. godine

Tablica 49. Broj poljoprivrednih kućanstava s uzgojem konja, magaraca, mazgi i

mula, kunića, peradi i pčelinjih zajednica - košnica (1. lipnja 2003.)

Tablica 50. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina – šumske površine;

Prikaz i usporedba udjela šumskih površina u ukupnoj površini Grada iz 2011. i 2015. godine

Tablica 51. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina (vodne površine)

Tablica 52. Obvezni prostorni pokazatelji Izvješća o stanju u prostoru grada Lipika

Tablica 53. Popis donesenih strateških dokumenata Požeško-slavonske županije koji su na snazi

Tablica 54. Popis donesenih strateških dokumenata prostornog uređenja Grada Lipika koji su na snazi

Tablica 55. Urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU) koji su doneseni do kraja 2016. godine

Tablica 56. Urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU) koje je potrebno izraditi (prema važećem Prostornom planu uređenja grada Lipika)

Tablica 57. Generalni urbanistički planovi (GUP), Urbanistički planovi uređenja (UPU), Detaljni planovi uređenja (DPU) i Provedbeni planovi uređenja (PUP) za koje je donesena odluka o stavljanju van snage

Tablica 58. Završeni projekti na području Grada Lipika u razdoblju 2013. – 2017.

Tablica 59. Planirani projekti na području Grada Lipika u razdoblju 2013. – 2017.

Tablica 60. Pregled strateških ciljeva i prioriteta Grada Lipika

Tablica 61. Financijski pokazatelji operativnih programa za finansijsko razdoblje RH 2014.-2020.